

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

กรณีศึกษา สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

CITIZEN PARTICIPATION IN PLANNING FOR IMPROVEMENT
FOR TOURISM HISTORICAL
SITE BRIDGE ON THE RIVER KWAI

นางสาวปรีชฎี เหลืองประเสริฐ
MISS PRISADEE LUANGPRASERT

วิทยานิพนธ์
ห้ามนำออกนอกห้องสมุด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2538

ISBN 974-621-328-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 23566

วัน เดือน ปี 6 ก.ค. 2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่เอ...

**CITIZEN PARTICIPATION IN PLANNING FOR IMPROVEMENT
FOR TOURISM HISTORICAL
SITE BRIDGE ON THE RIVER KWAI**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING
IN URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING
GRADUATE SCHOOL
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

1995

ISBN 974-621-328-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนปรับปรุง
สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

กรณีศึกษา สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

นักศึกษา

นางสาวปรีชฎี เหลืองประเสริฐ

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

นางนันทนา ศิริประภาศิริ

ระดับการศึกษา

การวางแผนภาคและเมืองมหบัณฑิต

ภาควิชา

การวางแผนภาคและเมือง

คณะ

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อการศึกษาแนวทางการวางแผนท่งเน้นการมีส่วนร่วม
ของประชาชน โดยศึกษา ณ สถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ คือที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว
ซึ่งเป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ และประชาชนใน
ท้องถิ่น โดยทำการศึกษา ด้านระดับความรู้ ความเข้าใจ การเห็นความสำคัญของอนุสรณ์สถาน
ศึกษาสภาพแวดล้อม ความสวยงามตามธรรมชาติ สภาพปัญหาที่พบในพื้นที่ เป็นการศึกษาความคิด
เห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาให้ตอบ
สนองความต้องการมากที่สุด ซึ่งการศึกษานี้ได้นำไปกำหนดเป้าหมาย รายละเอียดโครงการ
ออกแบบ การประเมินผัง สร้างมาตรการเพื่อให้ผังมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และสามารถ
บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ และสุดท้ายคือประเมินแนวทาง และขั้นตอนการวางแผนตามที่ได้
ดำเนินมาในการศึกษา

การศึกษานี้ได้ดำเนินการสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม 2 ชั้นตอน มีกลุ่มตัวอย่างในชั้นแรก 180 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ และชั้นที่สองอีก 120 คน เป็นประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวชาวไทย นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Sciences) ซึ่งให้ผลเป็นสถิติเชิงพรรณนา และเชิงอธิบายประกอบค่าบรรายาส

ผลการศึกษารูปเป็นแผนพัฒนาบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว โดยมีฐานมาจาก ความคิดเห็น และการยอมรับจากประชาชน โดยประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับอนุสรณ์สถานที่ทำการศึกษานี้ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การเสริมสร้างความรู้โดยการประชาสัมพันธ์ และเก็บรวบรวมความรู้ต่าง ๆ แล้วนำเสนอไว้ในพิพิธภัณฑ์ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับกิจกรรม กลมกลืนกับธรรมชาติ และความสำคัญของพื้นที่ในทางประวัติศาสตร์ กระบวนการประเมินโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่อาศัยการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์พิเศษยืนยันว่าแผนพัฒนาที่กำหนดมีความเป็นไปได้สูง ในการนำไปปฏิบัติและสนับสนุนความคิดที่ว่า เมื่อได้รับแรงสนับสนุนจากประชาชนย่อมจะทำให้สามารถกำหนดแผน ที่มีมาตรการในการปฏิบัติจริงที่มีประสิทธิภาพในการบรรลุวัตถุประสงค์ได้สูงขึ้น

Thesis Title Citizen Participation in Planning for Improvement
 for Tourism Historical
 Site Bridge on the River Kwai

Student Miss Prisadee Luangprasert

Thesis Advisor Mrs.Nuntana Siraprasiri

Level of Study Master of Urban and Regional Planning in Urban and
 Environmental Planning.

Department Urban and Regional Planning.
 Faculty of Architecture
 King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Year 1995

ABSTRACT

The objective of this research is to formulate a working planning process with emphasis on citizen participation, the case being the Bridge on the River Kwai Historical Site. It involves the study of tourists', both Thai and foreign, and local citizens' awareness of and attitude towards the importance of the area as an historical monument and site with natural beauty and the problems threatening the historical and natural significance of the area; of the needs of the tourists and the local citizens. It also elicits citizens' opinions on how to solve these problems and how to best meet their needs. The study emphasizes the utilization of valuable citizens' input in the goals and objectives formulation, alternative plans design and evaluation so that a most goal-effective and

In order to gather the necessary information this research conducted two questionnaire surveys; one with a sample of 180 Thai and foreign tourists and the other with a sample of 120 local citizens and tourists. It also conducted elite interviews with a number of governmental officials of responsible agencies. The data was analyzed using SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Sciences) yielding descriptive and explanatory statistics used in describing the general opinions and explaining the opinion differences.

The product of the study is a development plan that is basically approved and supported by the people. The plan aims at enchanting the historical significance of the site through the improvement of the environment and the dissemination of information by developing information booths and a war museum, and at providing better and adequate tourist amenities to support activities that are compatible with the historical and natural environment of the area. The plan evaluation process through the questionnaire surveys and elite interviews confirms the high feasibility of the plan and it is found that, with the support of the people, more aggressive and effectiveness measures can be implemented.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะความกรุณาของอาจารย์นั้นทนา ศิริประภาศิริ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง รวมทั้งให้ความช่วยเหลือปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบคุณคณาจารย์ ภาควิชาสถาปัตยกรรมทุกท่าน และอาจารย์วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และให้คำแนะนำ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ คุณปิยะพล คุณกาญจน์ เทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี คุณเรวัตร์ เพิ่มพวงศาเจริญ นักพัฒนาการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี และคุณกฤษณ์ อินทร์พรหม นักผังเมือง ๖ กรมผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ที่ให้ความอนุเคราะห์ และให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ความคิดเห็น ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ

ขอบคุณเพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจ และช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณ นักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวต่างชาติ และประชาชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อ และแม่ ที่เป็นทั้งกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่องมาโดยตลอด และพี่ ๆ ที่ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ

และสุดท้ายนี้ หากคุณงามความดีของการวิจัยครั้งนี้มีอยู่บ้าง ผู้วิจัยขออุทิศให้กับดวงวิญญาณของผู้ที่เสียชีวิต และผู้ที่ร่วมชะตากรรมที่ยังมีชีวิตอยู่ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนั้น ขอให้ เป็นบทเรียนที่คอยเตือนใจคนรุ่นหลัง ถึงผลของสงครามที่ก่อให้เกิดความสูญเสีย ทั้งฝ่ายที่ได้รับชัยชนะ และฝ่ายที่พ่ายแพ้

นางสาวปวิษฎี เหลืองประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญรูป.....	VIII
สารบัญตาราง.....	X
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. การทบทวนวรรณกรรม.....	5
แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว.....	5
ลักษณะและองค์ประกอบของเมือง (urban elements).....	12
แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์.....	14
ตัวอย่างแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์.....	15
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน.....	19
กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้อง.....	25
3. วิธีดำเนินการศึกษา.....	33
ขั้นตอนการปฏิบัติจริงในการดำเนินการศึกษา.....	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใด ๆ การคัดลอกหรือการนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
การประเมินผัง.....	40
4. สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	41
จังหวัดกาญจนบุรี.....	41
เทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	54
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของจังหวัด และเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	56
การท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี.....	64
ที่ตั้งและขอบเขตของพื้นที่ศึกษา บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	66
สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	69
ความสำคัญของพื้นที่ศึกษา.....	89
สรุปปัญหา และความต้องการ.....	105
5. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	106
รายละเอียดแผนการปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	108
6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผังและมาตรการ.....	121
การศึกษาครั้งนี้ได้ผลสรุปดังนี้.....	131
ข้อเสนอแนะ.....	134
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก.....	141
ก. แบบสอบถาม.....	141
ข. การคำนวณพื้นที่ชันชล.....	164
ค. การคำนวณพื้นที่ลานจอดรถ.....	165
ง. องค์ประกอบภายในอาคารพิพิธภัณฑ์.....	166
ประวัติผู้เขียน.....	182

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1. ผังแสดงขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนของประชาชน โดย Cutler Laurence Stephan.....	20
2. แผนที่จังหวัดกาญจนบุรี.....	42
3. แสดงลักษณะดิน.....	46
4. การใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	55
5. โครงสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	62
6. แผนที่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี.....	65
7. แผนที่สถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	67
8. แสดงการใช้ที่ดินบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	68
9. ผังบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว (เดิม).....	70
10. สภาพชายฝั่งด้านทิศใต้.....	71
11. สภาพชายฝั่งด้านทิศเหนือ และทิศใต้.....	71
12. ลานชมทัศนียภาพด้านทิศเหนือ.....	73
13. ลานชมทัศนียภาพด้านทิศใต้.....	73
14. ภาพสะพานข้ามแม่น้ำแควในมุมมองห่างจากตัวสะพาน ๑๐๐ เมตร.....	74
15. ภาพทางรถไฟสายมรณะลับหายไปในหมอกต้นไม้.....	74
16. ภาพแพร้านอาหาร ด้านทิศเหนือ ในมุมมองจากบนสะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	75
17. ภาพแพร้านอาหาร ด้านทิศเหนือ ในมุมมองจากใต้สะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	75
18. ภาพอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม.....	76
19. ภาพพิพิธภัณฑ์สงคราม (เอกซัน).....	76
20. ภาพอาคารพาณิชย์ทางด้านทิศเหนือ.....	77
21. ภาพอาคารพาณิชย์ทางด้านทิศใต้.....	77
22. สภาพถนนสองแคว.....	78

รูปที่	หน้า
23. สภาพจุดเชื่อมต่อระหว่างถนนสองแนว และถนนแม่น้ำแคว.....	78
24. ย่าน (District).....	80
25. ที่รวมกิจกรรม (Node).....	81
26. เส้นทาง (Path).....	83
27. ทิวทัศน์และที่หมายตา (Landmark).....	84
28. ห้างบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว (เดิม) แสดงจุดใช้บันทึกภาพมุมมองสะพาน ในมุมที่แตกต่างกัน.....	85
29. มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแควด้านทิศเหนือ ห่างจากรางรถไฟประมาณ 40 เมตร.....	86
30. มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแควด้านทิศเหนือ ห่างจากรางรถไฟประมาณ 10 เมตร.....	86
31. มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแควด้านทิศใต้ ห่างจากรางรถไฟประมาณ 10 เมตร.....	87
32. มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแควด้านทิศใต้ ห่างจากรางรถไฟประมาณ 40 เมตร.....	87
33. มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแควด้านทิศตะวันตก ห่างจากรางรถไฟประมาณ 40 เมตร.....	88
34. มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแควด้านทิศตะวันตก ห่างจากรางรถไฟประมาณ 40 เมตร.....	88
35. แสดงผังการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ภาพจากด้านบน).....	109
36. แสดงผังการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ภาพจากด้านข้าง).....	110
37. แสดงพื้นที่ผังเฉพาะ.....	119

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 . คุณลักษณะของประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	38
2 . คำอธิบายสัญลักษณ์ในรูปที่ 3 แสดงลักษณะดิน.....	47
3 . สภาพการใช้ที่ดินของจังหวัดกาญจนบุรี.....	52
4 . การเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวทางอนุสรณ์สถานสงครามอื่น ๆ ของผู้เข้าชมสะพาน.....	90
5 . ความสำคัญของสะพานในความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น.....	92
6 . ปัญหาที่พบในบริเวณสะพาน.....	95
7 . วิธีการเดินทางเข้าถึงสะพาน.....	98
8 . กิจกรรมของนักท่องเที่ยว.....	99
9 . เวลาที่นักท่องเที่ยวใช้เมื่ออยู่ที่สะพาน.....	100
10 . ความต้องการของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น.....	102
11 . การให้ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์สงคราม.....	103
12 . หัวข้อจัดแสดงเพื่อการเสริมสร้างความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์.....	104
13 . แสดงรายละเอียดพื้นที่ใช้สอยของอาคารพิพิธภัณฑ์.....	117
14 . ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม.....	122
15 . แสดงความคิดเห็นในด้านเสริมความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว.....	123
16 . แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการในพื้นที่.....	126
17 . แสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับขอบเขตของผังเฉพาะ.....	128

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มต้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2482 หลังจากที่เยอรมันบุกโปแลนด์ อังกฤษและฝรั่งเศสได้ประกาศสงครามกับฝ่ายอักษะ อันประกอบด้วยเยอรมัน อิตาลี และญี่ปุ่น ต่อมาสหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมกับอังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซีย เป็นฝ่ายสัมพันธมิตร สงครามได้ขยายไปถึงเอเชีย และแปซิฟิก โดยการที่ญี่ปุ่นบุกโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ มลรัฐฮาวาย ในวันที่ 8 ธันวาคม 2484 ภายใต้อำนาจของอังกฤษ ฝรั่งเศส และอเมริกา ทหารพันธมิตรได้ทำการตอบโต้การรบในยุโรป จนเยอรมันยอมรับความพ่ายแพ้ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2488 แต่สงครามในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ยังไม่สิ้นสุดลง

ประเทศไทยต้องเข้าร่วมในสงคราม เมื่อกองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ภาคใต้ของไทยในวันที่ 8 ธันวาคม 2484 ต่อมาวันที่ 21 ธันวาคม 2484 ไทยก็ต้องทำสัญญาเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น และอนุญาตให้ญี่ปุ่นเดินทัพผ่านไทยไปยังพม่า จนถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2488 ญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้สงครามหลังจากที่สหรัฐอเมริกาได้ทิ้งระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมา และเมืองนางาซากิ

รวมระยะเวลาในการทำสงครามโลกครั้งที่ 2 ประมาณ 6 ปี

การที่ไทยต้องเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น เป็นเพราะญี่ปุ่นต้องการใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านในการลำเลียงเสบียงอาหาร ยุทโธปกรณ์และกำลังพลเข้ายึดพม่า ซึ่งขณะนั้นอยู่ภายใต้อำนาจปกครองของอังกฤษ แต่เนื่องจากการขนส่งทางถนนสายชุมพร ระนอง ทำได้น้อยและไม่สามารถลำเลียงอาวุธหนักได้ ญี่ปุ่นจึงใช้วิธีสร้างทางรถไฟจากจังหวัดกาญจนบุรี เข้าสู่พม่า

ในปัจจุบันจังหวัดกาญจนบุรียังคงมีหลักฐานจากเหตุการณ์สงครามหลงเหลืออยู่เป็นอันมาก ที่สำคัญคือสะพานข้ามแม่น้ำแคว ทางรถไฟสายมรณะ สู่สานพันธมิตร (คอนรัก) สู่สานช่องไก่ และอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม ซึ่งในปัจจุบันได้รับการดูแลให้คงสภาพเดิม โดยเฉพาะสู่สานคอนรัก และสู่สานช่องไคนั้นได้รับการดูแลเป็นอย่างดี รวมไปถึงบริเวณข้างเคียง โดยรัฐบาลอังกฤษเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเข้าที่ดินตรงข้ามสู่สานคอนรัก จากการรถไฟเพื่อไม่ให้มีอาคารหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นบังทัศนียภาพ (พิชรินทร์ บุณยนิม 2529:7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนหลักฐานสำคัญที่ถูกสร้างขึ้นไว้ในระบอบสังคมนิยมโลกจริง ๆ คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ทางรถไฟสายมรณะ และอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม โดยเฉพาะสะพานนั้นได้มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ จากสถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยปี 2534 มีนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 2,698 คน/วัน และเฉลี่ยสูงสุด 6,344 คน/วัน สภาพแวดล้อมของสะพานในปัจจุบันนั้น ได้มีการปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ มีความสูง 2-3 ชั้น สองข้างทางรถไฟ และข้างสะพาน มีขนาดและรูปร่างที่ทำลายภูมิทัศน์ที่ดีโดยรอบสะพาน ในส่วนของแม่น้ำ มีร้านอาหารสร้างขึ้นลงในแม่น้ำ ก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีการเคลื่อนไหวกว้านซื้อที่ดินริมแม่น้ำแควใหญ่ใกล้สะพาน เพื่อเตรียมการสร้างโรงแรมขนาดใหญ่ ระยะห่าง 160 เมตรจากสะพานไปตามถนนแม่น้ำแคว เป็นที่ตั้งของอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม แต่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวน้อยมาก เนื่องจากขาดป้ายชี้นำ ขาดความต่อเนื่องของเส้นทาง และขาดการบำรุงรักษา ปัจจุบันได้ถูกราชกรบูรณะด้านริมแม่น้ำ เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่อนุสรณ์สถานที่มีสภาพสมบูรณ์กลับถูกทอดทิ้งไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร

สถานที่เหล่านี้เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง เป็นอนุสรณ์สถานที่มีสภาพสมบูรณ์และถูกใช้ประโยชน์สืบเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เป็นเครื่องเตือนใจถึงความโหดร้าย และความสูญเสียจากภัยสงครามของทั้งฝ่ายชนะและฝ่ายแพ้

การส่งเสริมให้การท่องเที่ยวอนุสรณ์สงครามเหล่านี้เป็นไปได้อย่างสะดวกทั่วถึงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และปลูกสำนึกเรื่องภัยสงคราม เพื่อเตือนใจคนรุ่นหลังต่อไป จึงควรมีการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงสถานที่สำคัญเหล่านี้ โดยการศึกษาจะนำสถานที่สำคัญบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นกรณีศึกษา โดยจะทำการศึกษาริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควในด้านประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อม ปัญหาการท่องเที่ยวในด้านความสะดวกและการบริการ และการเชื่อมโยงกับอนุสรณ์สงครามแห่งอื่น โดยในการวางแผนจะเน้นการนำความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานในการวางแผนทางการปรับปรุง และในการกำหนดมาตรการควบคุมที่นำไปบรรลุผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นเครื่องมือศึกษาแนวทาง และกำหนดขั้นตอนการวางแผน
2. ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และการเห็นความสำคัญของอนุรักษ์สงครามของนักท่องเที่ยวและประชาชน
3. ศึกษาความต้องการด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถกำหนดรายละเอียดโครงการได้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม
4. ศึกษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ เพื่อหาวิธีส่งเสริมลักษณะเด่นของพื้นที่ ให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น
5. นำผลการศึกษาไปกำหนดเป้าหมาย รายละเอียดโครงการ ประเมินผังและมาตรการ เพื่อให้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
6. ประเมินแนวทาง และขั้นตอนการวางแผนที่ดำเนินมาในการศึกษารังนี้

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานี้ กำหนดบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สะพานข้ามแม่น้ำแคว และอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม ซึ่งห่างจากสะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นระยะทาง 160 เมตร และพื้นที่ต่อเนื่องเป็นพื้นที่วางผัง แต่ในการศึกษาเพื่อการกำหนดผังและมาตรการในการปรับปรุงได้ศึกษาในด้านประวัติศาสตร์ ปัญหา และความต้องการด้านการท่องเที่ยวครอบคลุมไปทั้งจังหวัด และได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูล และความคิดเห็นจากบุคคลที่คิดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ และได้รับผลกระทบจากการพัฒนานี้ อันได้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น ตัวแทนผู้บริหารราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง

ในด้านเนื้อหา การศึกษานี้จะทำการวางแผนเพื่อกำหนดผัง และมาตรการการดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่มอบไว้สำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปยังบุคคลอื่นโดยไม่ผ่านการคัดกรอง และไม่รวมถึงขั้นตอนการกำหนดแผนการปฏิบัติ เนื่องจากมีการออกแบบชุมชนเมือง ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นสาขาวิชาที่ผู้ศึกษาไม่ได้ทำการศึกษาและมีประสบการณ์ในการทำงานโดยตรง แต่ด้วยเหตุที่มีความจำเป็นจะต้องมีผังที่เป็นรูปธรรม เพื่อนำกลับไปสอบถามความคิดเห็นประชาชน เพื่อให้ครบถ้วนตอนในการวางแผนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำผังบริเวณที่แปลเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม โดยอาศัยข้อสรุปจากการศึกษา ปัญหา และความต้องการ ที่ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าใช้เท่าที่สามารถจะทำได้

การประเมินเพื่อหาข้อสรุปว่าผังที่ออกแบบนี้เป็นผังที่เหมาะสมที่สุดสำหรับโครงการนี้อยู่ นอกเหนือขอบเขตของการศึกษานี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว และอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม ซึ่งเป็นแนวทางที่ผ่านความคิดเห็นของนักท้องถิ่น และประชาชนท้องถิ่น
2. ผลการวิจัยเป็นแนวทาง ในการวางแผนไปพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ทางประวัติศาสตร์สงครามแห่งอื่นต่อไป
3. ได้วิธีการที่เหมาะสมในการรับฟังความคิดเห็นประชาชนเพื่อการวางผังเมืองรวม ผังเฉพาะ และโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐ

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวทางการอนุรักษ์ ลักษณะ และองค์ประกอบของเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเมือง และมาตรการบังคับ และควบคุมการพัฒนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบบ องค์ประกอบ และแนวทางการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว และอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม จึงได้ทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อต่างๆต่อไปนี้

1. แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
2. ลักษณะและองค์ประกอบของเมือง (urban elements)
3. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์
4. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเมือง
5. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. ประเภทของเมืองท่องเที่ยว

เมืองท่องเที่ยวจำแนกประเภทโดยพิจารณาตามสภาวะเด่นของเมืองได้แก่

1. เมืองธรรมชาติ แบ่งเป็น

- เมืองชายทะเล ได้แก่เมืองที่ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลที่มีความสวยงาม หรือมีความเป็นพิเศษ เช่น ชายหาด กิจกรรมทางน้ำ ทิวทัศน์ตามธรรมชาติ ปะการัง เมืองชายทะเลที่มีชื่อเสียงของไทย เช่น เมืองพัทยา เมืองภูเก็ต
- เมืองภูเขา ได้แก่เมืองที่ตั้งอยู่บนเทือกเขาหรือที่สูงที่มีความสวยงามเป็นพิเศษเนื่องจากสภาพภูมิประเทศ อาจรวมถึงความพิเศษของสภาพอากาศด้วย เช่น แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ หังงา กาญจนบุรี

2. เมืองประวัติศาสตร์ ได้แก่เมืองที่เคยมีความสำคัญในอดีต มีแหล่งที่ตั้งของโบราณ-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
สถานหรือศาสนสถานที่สำคัญตั้งอยู่ เช่น อชชชฯ สุโขทัย นครพนม นครปฐม และกาญจนบุรี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เมืองศิลปวัฒนธรรมประเพณี และกิจกรรม ได้แก่ เมืองที่มีลักษณะเด่น คือศิลปท้องถิ่น ชนบทรรมนิยมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ เช่น เชียงใหม่ ลำปาง นครศรีธรรมราช และเมืองที่มีกิจกรรมดึงดูดเช่น กิจกรรมล่องแพแม่น้ำแคว หรืองาน light and sound show อันเป็นงานประจำปีของจังหวัดกาญจนบุรี

การพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยวที่ควรพยายามรักษาลักษณะคุณสมบัติเด่นของเมืองแต่ละเมืองนั้นเพื่อเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ยังจำแนกตามหน้าที่และบทบาทของเมืองได้ดังนี้

1. เมืองที่เป็นจุดหมายการท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งคุณสมบัตินี้จะเป็นสิ่งบ่งชี้และกำหนดให้เมืองมีความสำคัญอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวโดยตรง

2. เมืองที่เป็นเมืองบริการ เมืองประเภทนี้อาจมีหรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยวเลยก็ได้แต่จะอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญโดยที่แหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นไม่สามารถรองรับหรือให้บริการกับนักท่องเที่ยวได้ดีพอ ลักษณะนี้จะทำให้เมืองมีหน้าที่เป็นส่วนบริการสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่โดยรอบหรือใกล้เคียง

3. เมืองที่เป็นจุดแวะพัก ในบางกรณีเราจะพบว่าเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีระยะไกลจำเป็นต้องมีจุดแวะพักระหว่างทางสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งเมืองนี้จะตั้งอยู่ระหว่างจุดตั้งต้นกับจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวในระยะทางที่เหมาะสม หน้าที่ของเมืองในลักษณะนี้คือให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่แวะพักในระยะเวลาสั้นๆ

4. เมืองที่เป็นทางผ่าน กรณีนี้เมืองจะมีลักษณะเป็นทางผ่านของการท่องเที่ยวเท่านั้นอาจจะอยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยวหรือใกล้เคียงก็ได้ แต่ไม่มีแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวแวะชมหรือมีแต่ไม่มากพอหรือยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

โดยทั่วไปแล้วเราจะพบว่าลักษณะหรือบทบาทของเมืองที่มีต่อการท่องเที่ยวนี้จะมีหลายลักษณะเป็นหลายบทบาทผสมผสานกันไป ซึ่งจะมีผลในการวางนโยบาย แนวทางและวิธีการในการพัฒนาเมืองต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่ากาญจนบุรี จัดเป็นเมืองท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เนื่องจากมีธรรมชาติ ป่าเขา ถ้ำ น้ำตก และต้นน้ำลำธาร ก่อให้เกิดกิจกรรมตั้งแคมป์ เดินป่า ล่องแพแม่น้ำแควน้อย แม่น้ำแควใหญ่ ชมธรรมชาติเหนือเขื่อน เขื่อนลพบุรีและเขื่อนศรีนครินทร์ และนอกจากมีธรรมชาติที่สวยงามแล้ว เมืองกาญจนบุรียังเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ด้วยคือ เป็นแหล่งอารยธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในบริเวณลุ่มแม่น้ำแควน้อย มีปราสาทเมืองสิงห์ โบราณสถานบ้านเก่า ก็บทั้งมีสถานที่สำคัญในประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ด้วย ได้แก่ ทางรถไฟสายมรณะ สะพานข้ามแม่น้ำแคว สุสานสัมพันธมิตร และอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม

และหากจำแนกตามหน้าที่และบทบาทของเมืองแล้ว จังหวัดกาญจนบุรี ได้ถูกจัดไว้เป็นเมืองที่เป็นจุดหมายปลายทาง เนื่องจากมีความสำคัญ มีลักษณะหน้าที่ บทบาทที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจ และมาเยือนมิได้ขาด

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในเมือง

ความรู้เกี่ยวกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยวใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับการกำหนดตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดเส้นทางของนักท่องเที่ยว และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น โดยแบ่งตามลักษณะเด่นความน่าสนใจ และกิจกรรมที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

ได้แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ คือ

1. ประเภทโบราณสถาน ได้แก่พระราชวัง สิ่งก่อสร้าง และอาคารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ปราสาท ป้อมปราการ และอนุสาวรีย์ต่างๆ
2. ประเภทศาสนสถาน ได้แก่วัด โบสถ์ เจดีย์ ศูนย์กิจกรรมทางศาสนา
3. ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ทะเล ป่าไม้ ภูเขา ถ้ำ น้ำตก น้ำพุร้อน ทะเลสาบ
4. ประเภทศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา ได้แก่พิพิธภัณฑ์ ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์วิจัยหรือศูนย์ผลิตสินค้าประจําถิ่น
5. ประเภทสถานเริงรมย์ ได้แก่โรงละคร การแสดง และร้านอาหารที่มีชื่อเสียง
6. ประเภทอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่เอกสารฉบับนี้ไปลงในเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในจังหวัดกาญจนบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ทุกประเภทข้างต้น (ดูรายละเอียดในบทที่ 4) โดยประเภทที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด คือ ประเภทโบราณสถาน และประเภทธรรมชาติ

นอกจากนี้ยังจำแนกตามต้นกำเนิดหรือการเกิดแหล่งท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม ได้แก่แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
2. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อจุดประสงค์ที่แตกต่างกันไป

จากการศึกษากิจกรรมที่เกิดขึ้นบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควในปัจจุบันจัดอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ประเภทโบราณสถาน เนื่องจากเป็นอนุสรณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นสิ่งก่อสร้างเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ที่ได้มีการบันทึกถึงความทุกข์ทรมานของเหล่าเชลยศึกสงคราม การก่อสร้างทางรถไฟสายมรณะและสะพานข้ามแม่น้ำแคว
2. ประเภทธรรมชาติ เนื่องจากการสร้างสะพานนั้นได้พาดผ่านแม่น้ำแควใหญ่ที่มีธรรมชาติที่สวยงาม
3. ประเภทสถานเริงรมย์ เนื่องจากการประกอบกิจการแพร้านอาหารในแม่น้ำเพื่อการชมธรรมชาติไปพร้อมกับรับประทานอาหาร
4. ประเภทอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เนื่องจากเป็นย่านขายพลอยซึ่งเป็นสินค้าหัตถกรรมประจำจังหวัด พลอยที่มีชื่อเสียงของจังหวัดคือ ไพลิน (พลอยสีน้ำเงิน)
5. ประเภทกิจกรรมทางด้านสังคม ได้แก่งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นงานที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ครั้งละมาก ๆ

3. จุดประสงค์ของการท่องเที่ยว

1. เพื่อหลักหนีความจำเจ หาความแปลกตา ความสวยงาม การผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน และการท่องเที่ยวในวันหยุด
2. เพื่อหาความแตกต่าง ความเป็นนิเษ ความเป็นเอกลักษณ์ของสถานที่นั้น ๆ มีความเป็นตัวของตัวเองทางด้านประวัติศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประเทศอื่นรวมถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
4. สืบเนื่องมาจากการเยี่ยมชมภาคี เพื่อน ซึ่งมักจะเป็นวันหยุดเทศกาล
5. สืบเนื่องมาจากอาชีพและธุรกิจ มีการประชุม หรือเพื่อแสดงนิทรรศการ
6. เป็นการท่องเที่ยวที่มีเหตุผลเฉพาะ เช่น เทศกาลพิเศษ ศึกษา แสงบุญ มีความสนใจในศาสนา และไสยศาสตร์

ในกรณีสะพานข้ามแม่น้ำแคว นักท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์เพื่อเยี่ยมชมสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ และเป็นการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลพิเศษ คืองานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว

4. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

กลุ่มของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันไปอาจแบ่งได้ 2 กลุ่มดังนี้

1. นักท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่นักท่องเที่ยวที่ไม่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมักได้รับคำแนะนำจากเอกสารการท่องเที่ยว และไม่ได้คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมมากนัก แต่คาดหวังในเรื่องความสะดวก ต้องการมีความรู้ในเรื่องทิศทาง และตำแหน่งที่ตัวเองอยู่ค่อนข้างสูง

2. นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม ได้แก่นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว หรือการเดินทางมาเป็นกลุ่มพวกเดียวกัน มีความคาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมมาก นักท่องเที่ยวที่มาในลักษณะนี้ มักทำความรบกวนให้กับนักท่องเที่ยวอื่นๆหากมีการจัดเตรียมสถานที่ในการรองรับไม่ดีพอ

สำหรับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวพอจะจำแนกได้ดังนี้

1. การชมเมืองโดยรวม ได้แก่การเดินทางสัญจรไปตามทางสายสำคัญของเมืองผ่านบริเวณสำคัญของเมือง ระหว่างทางอาจมีการบรรยายถึงประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคม และสถานที่สำคัญของเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่น่าสนใจ โดยมีการจัดเส้นทางให้นักท่องเที่ยว พร้อมทั้งเตรียมสถานที่เพื่อความสะดวกกับผู้นำทางและนักท่องเที่ยว และมักจะมีของที่ระลึกขายในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวด้วย

3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง
4. การชมการเล่นพื้นเมือง หรือชบวนในงานเทศกาล
5. การจับจ่ายซื้อของที่ระลึก
6. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์

สำหรับนักท่องเที่ยวในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควนี้ มีทั้งที่มาเที่ยวชม แบบลำพัง และเป็นกลุ่ม

1. แบบมาโดยลำพัง ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มาโดยเอกสารการท่องเที่ยว มีการศึกษาสถานที่มาโดยละเอียดก่อนเดินทางมา กิจกรรมส่วนใหญ่ที่กระทำ คือ เดินชมวิว นั่งพักผ่อน ถ่ายรูป จุดบันทึก
2. แบบกลุ่ม มีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มักมีการเตรียมสถานที่ไว้ต้อนรับล่วงหน้า เช่น มีการจองโต๊ะไว้ในร้านอาหาร มีผู้นำชมสถานที่กิจกรรมส่วนใหญ่ที่กระทำคือ เดินชมวิว นั่งพักผ่อน ถ่ายรูป ซื้อของที่ระลึก รับประทานอาหาร การเดินทางมาเป็นกลุ่มของชาวไทยนั้นมักมีเสียงดังรบกวนนักท่องเที่ยวอื่น ๆ เพราะนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกันมาอย่างดีแล้ว

5. ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์นั้น พบว่าต่างก็ประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น พรพจน์ สุขเกษม (2523) ได้ศึกษาที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม สรุปว่า สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษานั้น ขาดการวางแผนดูแลสิ่งแวดล้อมระยะยาว และขาดหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2531) ที่ได้เสนอไว้ในคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวว่าปัญหาและอุปสรรคของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มักจะพบ คือเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวนั้นถูกทำลาย และขาดความสะดวกสบายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวดังเช่น

มีปัญหาสภาพแวดล้อม อันได้แก่ความแออัด ขาดการระบายอากาศ ความร้อน ฝุ่น และเสียงขาด
ยานรบกวน ซึ่งที่กล่าวมานี้ พบจากการศึกษาของกรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2531) ใน
เรื่อง"โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยว : กรุงเทพมหานคร "ได้ระบุ
รายละเอียดของปัญหาด้านสภาพแวดล้อมไว้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับทางเท้า ได้แก่การทรุดตัวของพื้น วัสดุชำรุด และมีสิ่งกีดขวางทางเท้า
2. ปัญหาเกี่ยวกับต้นไม้ ด้านการดูแลรักษา และมีน้อยทำให้ขาดร่มเงา
3. ความหลากหลายของถึงชยะ
4. ที่จอดรถรับจ้างมีน้อย ไม่มีไหล่ทางให้จอดสำหรับแท็กซี่และรถประจำทาง
5. ปัญหาสายไฟ สายโทรศัพท์ ระโงงระอองไม่เป็นระเบียบ

ซึ่งปัญหาเหล่านี้พบในพื้นที่บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควเช่นเดียวกัน สามารถสรุปเกี่ยว
กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในตัวเมืองเพื่อนำไปดำเนินการปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้คือ

1. การท่องเที่ยวในเขตเมืองมักเน้นในรูปของศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ จึงควรมี
การตกแต่งบริเวณจุดเข้า - ออก และถนนสายต่าง ๆ เช่น ใช้อุปกรณ์ประกอบของถนนประเภท
street furniture
2. ทางเดินเท้าควรมีความกว้างไม่ต่ำกว่า ๕ เมตร และปูพื้นด้วยวัสดุที่มีลวดลายแปลกตา
3. เส้นทางทัศนอาจร ให้พิจารณาถึงเส้นทางเดินเท้าเพื่อชมทัศนียภาพหรือชมกิจกรรมอื่น ๆ
หรือแม้กระทั่งเป็นเส้นทางเดินเล่นของชาวเมืองเอง ซึ่งข้อเสนอแนะคือ เลือกเส้นทางที่ใช้ทาง
เท้าที่กว้างพอสมควรมีความร่มรื่นจากเงาไม้ มี street furniture ที่จะอำนวยความสะดวก
และที่สำคัญ ควรมีกิจกรรมที่น่าสนใจสนับสนุนการเดินเล่นด้วย และจะเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนา
ทางเดินเท้าเพื่อการพักผ่อนในยามค่ำคืนด้วย

6. ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อท้องถิ่น

1. ทางด้านเศรษฐกิจ

มักเชื่อหรือคาดหวังว่าการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองท่องเที่ยว นั้น จะเป็นการนำรายได้ไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น แต่ที่ปรากฏในหลายแห่ง คือ

การท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ มีผลให้การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตกไม่ถึงมือประชาชนในท้องถิ่น (พรพจน์ สุขเกษม . 2523) และปัญหาอีกประการ คือนักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวในลักษณะแบบเป็นกลุ่ม (package tour) ซึ่งมีการเตรียมการมาจากต้นทาง ดังนั้นค่าใช้จ่ายจึงตกเป็นของบริษัทนำเที่ยว

2. ทางด้านสิ่งแวดล้อม

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพอใจที่จะเดินทางไปตามตารางของบริษัทท่องเที่ยว ดังนั้นทัศนียภาพในสถานที่ดังกล่าวจึงถูกสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว มีเงินทุนต่าง ๆ หมุนเวียนอยู่ในที่เหล่านั้น แต่การพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้มีผลเสียต่อชุมชนรอบข้างที่ถูกละทิ้ง ถูกทำลายหรือมีคุณภาพเป็นอยู่ที่แออัดขึ้น

3. ด้านวัฒนธรรม

จากกรณีของการซื้อของนักท่องเที่ยว และความต้องการความสนุกสนานในตอนเย็น ทำให้เกิดกิจกรรมตอนกลางคืนขึ้นมีเสียงดังรบกวน จึงกล่าวได้ว่า "ชีวิตของชาวเมืองที่นักท่องเที่ยวเห็นก็เสมือนละครเวที " เพราะชีวิตดั้งเดิมของชาวเมืองได้ถูกทำลายลง โดยนักท่องเที่ยวเอง เมืองประวัติศาสตร์จึงถูกเปลี่ยนไปเป็นอุตสาหกรรมของ "ละครเวทีเลียนแบบของจริง"

(ปรานอม ดินสุชานันท์. 2530 : 42-44)

ลักษณะและองค์ประกอบของเมือง (urban elements)

ก่อนที่จะมีการพัฒนาพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งของเมือง ควรเห็นภาพรวมของเมืองเพื่อให้ทราบว่าพื้นที่ส่วนนั้นของเมือง มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆของเมืองอย่างไร

Kevin Lynch (1960) ได้กล่าวว่าภาพรวมของเมืองจะเกิดขึ้นได้ด้วยความชัดเจนของการรวมตัวขององค์ประกอบ 5 ประการคือ

1. เส้นทาง (path)
2. ขอบ (edge)
3. ย่าน (district)
4. ที่รวมกิจกรรม (node)
5. ที่หมาสดา (landmark)

โดยได้อธิบายในรายละเอียดดังนี้

1. เส้นทาง ได้แก่ถนน แม่น้ำ ลำคลอง ฯลฯ ที่ใช้เป็นทางสัญจรของเมือง เส้นเหล่านี้ย่อมจะเป็นระบบโครงข่ายเชื่อมโยงส่วนต่างๆของเมืองเข้าด้วยกันมีถนนสายหลัก ถนนสายรอง
2. ขอบ ได้แก่แนวเชื่อมต่อระหว่างของที่มีความแตกต่างกันสองสิ่ง เช่นขอบของเมือง ได้แก่ แนวที่เห็นได้จากความแตกต่างของความหนาแน่นอาคาร ขอบของย่านได้แก่แนวที่เห็นความแตกต่างของบรรยากาศ และกิจกรรม ขอบบางครั้งเป็นเพียงสิ่งที่รู้สึกได้เท่านั้นไม่มีลักษณะที่ชัดเจน กล่าวคือเป็นขอบมีลักษณะกลมกลืน ค่อย ๆ เปลี่ยนจากลักษณะหนึ่งไปอีกลักษณะหนึ่ง บางครั้งก็มีความชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลงทันทีทันใด เช่น กำแพงล้อมรอบเมือง หรือคูน้ำล้อมรอบบริเวณ เป็นต้น
3. ย่าน ได้แก่บริเวณที่เป็นที่รวมของสิ่งที่คล้ายคลึงกัน เช่นย่านที่มีอาคารพักอาศัยเป็นส่วนใหญ่ ย่านธุรกิจมักมีอาคารที่ใช้เพื่อธุรกิจอย่างหนาแน่น มีการจราจรหนาแน่น และมีผู้คนเดินขวักไขว่ เป็นต้น
4. ที่รวมกิจกรรม ได้แก่ บริเวณที่มีการรวมตัวของสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ๆ ในขณะเดียวกันก็เป็นจุดแยกไปสู่พื้นที่กิจกรรมต่าง ๆ เช่นตลาดเป็นบริเวณที่มีผู้คน และการจราจรหนาแน่น บริเวณ ๕ แยก เป็นบริเวณที่มีถนนมาตัดกันมีการจราจร หนาแน่นกว่าบริเวณอื่น
5. ที่หมาสดา ได้แก่สิ่งที่มีความเด่นจากสิ่งอื่นๆที่สามารถใช้เป็นจุดอ้างอิง หรือจุดสังเกตได้จากระยะไกล เช่น อนุสาวรีย์ ภูเขา หอคอย เป็นต้น หรืออาจสังเกตได้ในระยะใกล้ เช่น ทะเล ลานกว้าง หรืออาคารที่แปลกออกไปจากอาคารอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์

หลักการอนุรักษ์

Roy Worskett (1969) ได้เสนอหลักการอนุรักษ์ไว้ดังนี้

1 . การอนุรักษ์ไม่สามารถที่จะเก็บหรือรักษาทุกสิ่งทุกอย่างไว้ได้ มีข้อจำกัดของเมืองมากที่ทำให้การอนุรักษ์ทำได้ไม่เต็มที่

2 . การอนุรักษ์กับการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินควบคู่ไปด้วยกัน

3 . การอนุรักษ์อาคารและสิ่งก่อสร้างควรอยู่บนพื้นฐานของการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ

4 . หน่วยงานของท้องถิ่นควรเป็นผู้มีบทบาทในการลงทุน และการใช้กำลังในการควบคุมการลงทุน โดยความร่วมมือของภาคเอกชน

5 . ความสำเร็จของการอนุรักษ์ส่วนหนึ่งมาจากคนในสังคมนั้น

จะเห็นได้ว่าหลักการอนุรักษ์ในข้อสุดท้ายนี้มีความสำคัญ ดังที่ ดุษฎี ทาสตะคุ (2522 : 17 - 21) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติตามแผนการอนุรักษ์ คือการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ดังที่ปรากฏในรายงานการสัมมนาของ Civic Trust ที่ Royal Festival Hall โดย Mr. Peter Shephard, Past President, Royal Institute of British Architects. ซึ่งได้ให้หลักการเพื่อการอนุรักษ์ ไว้ดังนี้

- 1 . เก็บรักษาส่วนที่ดีที่สุดของเมือง และปรับปรุงส่วนที่ไม่ดีใหม่ให้สอดคล้องกับของเก่าที่ดี
- 2 . อนุรักษ์อาคาร กลุ่มอาคาร และบริเวณที่เกี่ยวข้อง
- 3 . ค้นหาประโยชน์ใช้สอยใหม่ๆ ให้กับอาคาร
- 4 . นิสุจน์อย่างแน่ชัดแล้วว่าที่นั้นมีความสำคัญควรแก่การอนุรักษ์
- 5 . ทำให้ประชาชนหันมาสนใจในสิ่งนี้ด้วย

ตัวอย่างแนวทางการอนุรักษ์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

ถือสกลดงนโทยบษการอนุรักษ์ ซึ่งจัดเตรียมโดย Essex County Council

ได้วางไว้ดังนี้ (คชฎี ทาสศค. 2522: 17-21)

1. ทุกเมืองใน County จะต้องสำรวจหาพื้นที่ที่ควรจะเป็น "บริเวณอนุรักษ์"
2. ในบริเวณอนุรักษ์มีนโยบายของรัฐบาลท้องถิ่นดังนี้
 - เพื่อป้องกันและรักษา ด้วยการควบคุมโดยกฎหมายและการสนับสนุนต่าง ๆ
 - เพื่อเพิ่มค่าให้ที่นั้นโดยสนับสนุนการปลูกต้นไม้ กำจัดมอมองไม้ดี
3. ชี้นำเพื่อการพัฒนา และฟื้นฟู โดยกำหนดเกณฑ์การออกแบบอาคาร และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
 - ตำแหน่งอาคารใหม่ต้องอยู่ในที่ที่สอดคล้องกับกลุ่มอาคารเก่า ที่โล่ง
 - วัสดุก่อสร้างที่ใช้ต้องเหมาะสม เข้ากันได้กับอาคารเก่า
 - ขนาดของอาคาร ทั้งในความสูง ความกว้าง และความยาว รวมทั้งความจำเป็นต้องมีขนาดสอดคล้องกับอาคารเก่า และพื้นที่ทั้งหมด
 - การออกแบบอาคารต้องได้สัดส่วน (Proportion) เชื่อมโยงกับส่วนเก่าหรือใกล้เคียง
 - รูปแบบอาคารแบบเก่าที่จะนำมาสร้างใหม่ แล้วทำให้คุณค่าของอาคารเก่า
4. ในการขออนุญาตสร้างอาคารในบริเวณอนุรักษ์ สำนักงานที่เสนอแบบอาคารอย่างมีมาตรฐานเท่านั้นจึงจะได้รับอนุญาต
5. แนวทางหรือข้อเสนอแนะในการหาประโยชน์ใช้สอยใหม่ ๆ ให้กับอาคารในบริเวณอนุรักษ์ให้เสนอในรูปแบบ Sketching Scheme แสดงถึงชนิดของประโยชน์ใช้สอย การพัฒนาเพิ่มเติม และบรรยากาศที่จะเกิดใหม่ต่อหน่วยงานท้องถิ่น
6. การประชาสัมพันธ์จะต้องมากเป็นพิเศษในกรณีพื้นที่ที่มีการควบคุมพิเศษ
7. กำหนดเงินอุดหนุนของรัฐเป็นปีงบประมาณสำหรับ
 - การปรับปรุงบริเวณ เช่น การปลูกต้นไม้ การจัดการจราจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน-การปรับปรุงตัวอาคาร เช่น การทาสี ซ่อมแซม facade ี่ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการศึกษาเพื่อวางผังนคร Jerusalem สถาปนิก Arich Sharon, David Brutzkus และ Eldar Sharon ผู้ทำการศึกษามืองเก่าเชรูซาเล็ม ภายใต้คำปรึกษาของ Mr. Ya'akov Dash ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองของอิสราเอล ได้กำหนด วัตถุประสงค์ของการวางผังไว้ดังนี้

1. เพื่อกำหนดโครงข่ายของเมืองเก่าให้มีการเข้าถึงได้สะดวก และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมหานครแห่งนี้

2. เพื่อการอนุรักษ์ และการเพิ่มคุณค่าให้กับสถานที่ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีเครื่องมือสนับสนุนทางด้านกฎหมาย เช่นกำหนดและสงวนพื้นที่ที่มีความสำคัญ และมีคุณค่าทางด้านทัศนียภาพ โดยเน้นที่ใจกลางกำแพงเมืองเก่า ซึ่งจะมีผลบังคับเกี่ยวข้องกับใจกลางเมืองนั้น เช่น กำหนดความสูงอาคาร โดยอ้างอิงจากความสูงกำแพงหรือกำหนดการใช้วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างอาคารเดิม หรือ คล้ายคลึงกัน เป็นต้น

ตัวอย่างสถานที่ท่องเที่ยวอนุสรณ์สงคราม

สถานที่ท่องเที่ยวอนุสรณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 มีอยู่ ๗ ส่วนต่าง ๆ อันได้แก่

1. ในประเทศญี่ปุ่น เช่น

1.1 เมืองฮิโรชิมา ได้มีการอนุรักษ์ร่องรอยระเบิดปรมาณูไว้โดยการกั้นอาณาเขตสงวนไว้ ให้คงอยู่ในสภาพเดิมไม่ให้บุรณะตรงบริเวณใจกลางของเขตที่ถูกระเบิด (ATOMIC CENTER) ซึ่งเป็นซากโดมของยอดนิพิทภักดิ์อุตสาหกรรม เป็นรอยจารึกของปรมาณูลูกแรกแห่งประวัติศาสตร์ ซึ่งหลังจากสงครามสงบลงฮิโรชิมาก็กลายเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก และยังมีผู้คนที่ตกเป็นเหยื่อของพิษระเบิดปรมาณูที่ยังมีชีวิตอยู่

1.2 เมืองนางาซากิ นำเสนอโดยนิพิทภักดิ์เกี่ยวกับระเบิดปรมาณู แสดงภาพถ่ายเมืองนางาซากิ (ก่อน) และหลังจากถูกทำลายแล้ว สภาพคนที่ถูกรังสีปรมาณูและวัตถุต่าง ๆ ที่ถูกระเบิดปรมาณู

2. ในสหรัฐอเมริกา เช่น การแสดงหุ่นขี้ผึ้งแสดงเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในนิพิทภักดิ์สถานทางประวัติศาสตร์ วอชิงตัน ดี.ซี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ในเนเธอร์แลนด์ งานรำลึกสถานที่ที่ทัพสัมพันธมิตร โครม่ม ลงมาช่วยขับไล่ทหาร
อักษะ ก่อนที่จะรวมตัวกันบุกเขาเซอร์มัน (ข่าวช่อง 7 วันศุกร์ที่ 16 กันยายน 2537)

4. ในพม่า คือ สุสานทหารพันธมิตรที่เสียชีวิตเนื่องจากสร้างทางรถไฟสายมรณะ
ไทย-พม่า

5. คฤหาสน์แบบสมัยวิกตอเรีย บนที่ดินที่มีชื่อว่าเบล็ดชลีส์ พาร์ค เป็นที่เก็บแบบจำลอง
ของเครื่องใช้ถอดรหัส "เอนิกมา" ของเยอรมัน ประเทศอังกฤษ

6. ดิกเชลด์ ค่ายคุมขังเชลยชาวเดนมาร์ก ที่โคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

7. มหาวิหารโนเตรอดาม กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เป็นที่ซึ่งจอมพลชาร์ล
เดอ โกล (Charles de Gaulle) ได้ประกาศปลดปล่อยกรุงปารีสจากการยึดครองของ
ฝ่ายอักษะ

8. สะพาน Kapellbrücke และพิพิธภัณฑ์ Surrender เมืองดูเชิร์น ประเทศ
สวิสเซอร์แลนด์

9. พิพิธภัณฑ์ เดวิท ออฟ ทาเวอร์ และ Children Memorial เมืองเฮรซาเล็ม
ประเทศอิสราเอล เป็นสถานที่แสดงชาติพันธุ์และสงครามโลกครั้งที่ 2 แสดงการทดลองชาวยิว
ด้วยยาชนิดต่าง ๆ จากเยอรมัน การทำลายล้างชาวยิว ในปัจจุบันมีการออกกฎให้ชาวชนทุก
คนต้องเข้าทัศนศึกษา

10. โบสถ์สเตฟาน กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ที่ถูกทำลายเสียหายจากระเบิด

11. พิพิธภัณฑ์บนเกาะ Sentosa ประเทศสิงคโปร์ แสดงเหตุการณ์เมื่อญี่ปุ่นยกพลขึ้น
บกที่สิงคโปร์ ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

ตัวอย่างสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นอนุสรณ์สงครามในประเทศไทย เช่น

1. การแสดงยุทธหัตถี จังหวัดสุพรรณบุรี มีการแสดงเป็นรูปปั้นอนุสาวรีย์ยุทธหัตถี
และมีการแสดง แสง - เสียง การรบระหว่างไทย - พม่าเป็นครั้งคราว

2. การแสดงเหตุการณ์ชาวยุโรปบางระจัน ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เป็นการแสดง
โดยหุ่นจำลองประกอบคำบรรยาย

- 3 . ซากกรุงเก่า ที่พระนครศรีอยุธยา เป็นการอนุรักษ์โบราณสถานไว้เพื่อการศึกษา และการท่องเที่ยว โดยการเข้าชมในสถานที่จริง
- 4 . ด้านเจดีย์ 3 องค์ (ทางเดินทัพของพม่า ตอนสงคราม 9 ทัพ) จังหวัดกาญจนบุรี เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และเป็นอาณาเขตระหว่างไทย - พม่า
- 5 . อุทยานภูหินร่องกล้า-เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการแสดงอาวุธและหลุมหลบภัย ประกอบคำบรรยาย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ

ตัวอย่างสถานที่ทางประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศไทย เช่น

- 1 . ในพระราชวังสนามจันทร์ มีสถานที่สำคัญใช้เป็นศูนย์บัญชาการของเหล่าเสรีไทยใน สมัยสงครามโลก ครั้งที่ 2 คือตึกหล หรือ ทำเนียบท่าช้าง ของนายปรีดี พนมยงค์
- 2 . จุดยุทธศาสตร์ในสมัยสงคราม เช่น สถานีรถไฟ หิวล่าโพง-บางกอกน้อย วัด สร้อยทอง สะพานพระราม 6 โรงไฟฟ้าสามเสน วัดเลียบ สะพานพระพุทธยอดฟ้า เป็นสถานที่ที่ไม่ได้มีการนำเสนอว่าเคยเป็นจุดยุทธศาสตร์ในสมัยสงคราม ซึ่งผู้ที่ไม่ทราบประวัติศาสตร์ก็จะ ไม่ทราบว่าได้เคยเป็นสถานที่ที่เหล่าพันธมิตรจัดให้เป็นจุดที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ เป็นการ ชี้ให้เห็นว่าชาวไทยเราขาดความเอาใจใส่ในเรื่องเหล่านี้ เพราะในปัจจุบันสถานที่เหล่านี้ก็ยังให้ บริการแก่ชาวไทยตลอดมา
- 3 . พิพิธภัณฑ์ทหารช่าง จังหวัดราชบุรี เป็นที่เก็บรักษาหัตถจักรโบราณที่ใช้ในสมัย สงครามโลกครั้งที่ 2 (ข่าว ช่อง 7 วันที่ 29 พฤศจิกายน 2537)

ตัวอย่างสถานที่ทางประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดกาญจนบุรี

- 1 . สะพานข้ามแม่น้ำแคว และทางรถไฟสายมรณะ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติ- ศาสตร์สงครามที่นักท่องเที่ยวมาเยือนเป็นจำนวนมาก แต่ขาดการเสริมสร้างด้านความรู้ทางประ- วัติศาสตร์สงคราม และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดแสดง แสง-เสียง เป็นประจำทุกปี
- 2 . สุสานสัมพันธมิตร (ดอนรัก) และช่องไก่ เป็นสุสานของเหล่าเชลยศึกสงคราม ปัจจุบันได้รับการดูแลรักษาอย่างดี (โดยทุนของรัฐบาลอังกฤษ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

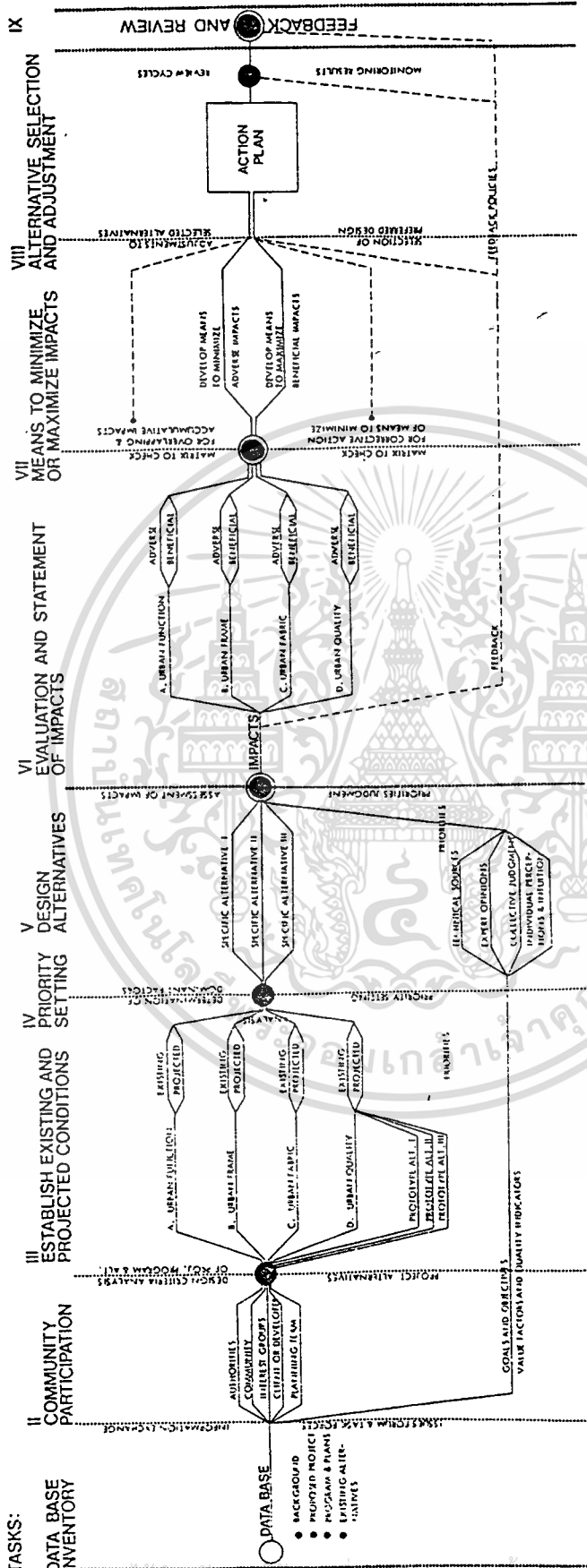
3 . อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม และอนุสาวรีย์ทหาร และกรรมกร เป็นการนำเสนอเป็นอนุสาวรีย์ โดยอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม สร้างในสมัยสงคราม โดยทหารญี่ปุ่น แต่อนุสาวรีย์ทหาร และกรรมกร เป็นการสร้างโดยพระวัดถาวราราม โดยสร้างหลังจากสงครามสงบลงแล้ว

4 . พิพิธภัณฑ์อักษะเชลยศึก (JEATH) วัดไชยชุมพลชนะสงคราม เป็นสถานที่รวบรวมข้าวของเครื่องใช้ รูปภาพ และภาพวาด กิจกรรมต่าง ๆ ของเหล่าเชลยศึก จัดแสดงในรูปแบบของค่ายเชลยศึกจำลอง

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเมือง

หลักการอนุรักษ์ของ Roy Worskett และ Peter Shephard กล่าวสั้นสั้นถึงความจำเป็นในการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนอนุรักษ์ ว่าความสำเร็จของการอนุรักษ์ส่วนหนึ่งมาจากคนในสังคมนั้น ดังนั้น เพื่อให้มีประสิทธิผล นโยบายการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม และเมืองจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายในการวางแผนในระดับที่สูงขึ้นไป ในทางปฏิบัติภายหลังการประกาศกฎหมายเพื่อการควบคุมและสนับสนุนการอนุรักษ์แล้ว บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไม่สามารถจะกระทำให้งานนี้ลุล่วงได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการมาร่วมกันตั้งมาตรฐาน และปรับทัศนคติเพื่อการอนุรักษ์ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีผลมากที่จะทำให้แผนการอนุรักษ์บรรลุเป้าหมายหรือไม่ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบจึงต้องจัดการประชาสัมพันธ์ ทั้งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เช่น มีการพบปะพูดคุยกัน การออกประกาศนายนโยบายให้ประชาชนทราบ รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์ การควบคุมการใช้พื้นที่ในบริเวณอนุรักษ์และเสนอแนะแนวทางเพิ่มค่าให้กับคุณลักษณะพิเศษของพื้นที่นั้น

THE PROCESS: DESIGNING WITH ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Urban design is, or should be, the process of designing with environmental assessment.

รูปที่ 1 แสดงขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนของประชาชน

โดย Cutler Laurence Stephan

Luarence Stephan Cutler ได้กล่าวใน Recycling Cities for People (1982 : 106) ถึงขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนของประชาชน โดยให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ใน Tasks ที่ 2 คือ ก่อนที่จะเป็นขั้นตอนสรุปสภาพปัญหาและความต้องการในปัจจุบัน จะต้องเริ่มรวบรวมความคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ คือเจ้าหน้าที่ ประชาชนในย่านที่วางแผน กลุ่มคนที่ให้ความสนใจ ผู้มีส่วนได้เสียและทีมงานวางแผน ซึ่งเมื่อบุคคลเหล่านี้ได้แสดงความคิดเห็น แล้วจึงนำไปสู่ขั้นตอนต่อ ๆ ไปของการวางแผน และผัง

อีกขั้นตอนหนึ่งที่ Cutler เสนอให้มีการรวบรวมความคิดเห็นจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย คือในขั้นตอนการประเมินแผนและผัง ที่ฝ่ายงานวางแผนได้เป็นผู้ออกแบบ โดยให้เจ้าหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญและประชาชน ได้มีส่วนร่วมรับฟังรายละเอียด และใช้ความสำคัญก่อนหลังที่ได้ร่วมกำหนดไว้แล้วเป็นตัวประเมินแบบ

การศึกษานี้ต้องการจะดำเนินตามแนวทางนี้ โดยนำขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามาสู่กระบวนการออกแบบใน 2 ขั้นตอนดังกล่าว โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ เช่น ผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนโดยได้รับความรู้ความเข้าใจและได้แสดงความคิดเห็นมาจากความรู้สึกที่เป็นตัวของตัวเอง

ส่วน Laurence Shephan Cutter และ Sherrie Shephan Cutter ใน Recycling Cities for People (1982 : 106) ก็ได้กล่าวถึงวิธีการแสดงความคิดเห็นของประชาชน (Public Hearing) ไว้ว่าสามารถกระทำผ่านวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เข้าร่วมประชุม และรับฟังมาตรการ
2. รับทราบจากสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์
3. ตอบแบบสอบถาม
4. ให้สัมภาษณ์
5. เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (workshop)

วิธีต่าง ๆ เหล่านี้ต่างก็มีข้อดี และข้อเสีย การเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ รวมกันอย่างเหมาะสมจะทำให้สามารถดึงข้อดีจากความหลากหลายของระเบียบวิธี มาใช้ประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น และปฏิกริยาอาการของบุคคลต่าง ๆ นั้น ซึ่งเป็นความจำเป็นของการมีส่วนร่วม การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร่วม จากคนส่วนใหญ่ในสังคม ข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้จากการมีส่วนร่วมของประชาชนจะถูกนำไปใช้ในการกำหนดสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. เป้าหมาย และความต้องการร่วมกัน
2. ปัจจัยหลักในการประเมินแผน
3. เส้นทางเลือก ของการพัฒนาในรูปแบบของผังมาตรการ และแผนงานต่าง ๆ

Herbert Smith เสนอวิธีการที่จะทำอย่างไรให้ประชาชนสนใจ และเชื่อใจไว้ใน The Citizen's Guide to Planning (1979) ดังนี้

1. นำเสนอความเป็นจริง ไม่ปิดบัง
2. รับฟังความคิดเห็นที่เป็นของจริง ไม่ใช่คำเล่าลือ
3. เตรียมความพร้อมในพื้นที่โดยการประชุมสัมมนา ไม่ใช่การคาดคะเน
4. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้อยู่ในพื้นที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น นอกเหนือจากผู้มีอิทธิพลและผู้เสียประโยชน์ต่าง ๆ
5. ให้ผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมรับผิดชอบ และแทรกความรู้ให้กับประชาชน
6. จัดระเบียบ วางแผน กำหนดเวลาที่แน่นอน ระวังไม่สร้างให้เกิดความสะเทือนใจหลักเล็งการชู้เชิญ
7. ร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น ไม่ใช่ระบบอิทธิพล
8. เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้แสดงความคิดเห็น
9. แสดงพื้นที่ จุดการมองเห็น และเก็บรวบรวมคำร้องเรียน
10. ให้ความสำคัญกับการอภิปรายโต้แย้ง แล้วนำผลรับที่ได้ไปใช้ และไม่ลืมขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนในประเทศไทย

ส่วนในประเทศไทยได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น ในการจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ โดยหน่วยงานราชการคือ กรมการผังเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีวิธีแจ้งให้ทราบ และรับฟังความคิดเห็นดังนี้

1 . จัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบขอบเขตพื้นที่วางผังและจัดทำผังเมือง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น โดยได้สอดคล้องกับความรู้พื้นฐานทางด้านผังเมือง รวมทั้งอภิปรายถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของเมืองที่ได้วางผังด้วย

2 . เมื่อผ่านกระบวนการ แสดงความคิดเห็นแล้ว ก็ปิดประกาศแผนที่แสดงผังการใช้ที่ดินในเขตวางผังไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และสาธารณสุขสถานภายในเขตวางผัง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน เมื่อพ้น 90 วัน ไม่มีผู้ใดขอร้องให้แก้ไขและเปลี่ยนแปลงและยกเลิกข้อกำหนด พ.ร.บ. ก็ออกกฎกระทรวงหรือพระราชบัญญัติใช้บังคับผังนั้นได้

นอกจากการให้เข้าร่วมประชุมแล้ว ยังมีวิธีการแจ้งให้ทราบ และรับฟังความคิดเห็นดังนี้

1 . ประกาศเชิญชวนให้ประชาชนในเขตท้องที่ แสดงข้อคิดเห็นเป็นหนังสือต่อกรรมการผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในระยะเวลาที่กำหนด

2 . ทำแบบสอบถามแจก ให้กรอกข้อความประกอบการแสดงความคิดเห็น

3 . ทำหนังสือเชิญผู้แทนของประชาชน ผู้แทนสมาคม องค์กร หรือคณะบุคคลอื่นตามสมควร เข้าร่วมประชุม

4 . ประกาศให้ประชาชนทราบโดยทางวิทยุกระจายเสียงในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน ปิดประกาศแสดงเขตพื้นที่วางผังไว้ให้ประชาชนได้ตรวจดู หรือติดประกาศ ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และสาธารณสุขสถานเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นกฎกระทรวง (พ.ศ.2518) ออกตามความใน พระราชบัญญัติการผังเมือง (พ.ศ.2518)

นอกเหนือจากการจัดทำผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ยังมีการวางแผนพัฒนาพื้นที่เมืองทั้งของภาครัฐและเอกชนที่มีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ที่มีได้มีข้อบังคับให้ต้องผ่านขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นเหตุให้โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เช่น โครงการพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการของรัฐ หรือโครงการพัฒนาของเอกชน ได้รับการต่อต้าน

จากประชาชน เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานหรือหากได้รับการพัฒนาแล้วเกิดผลกระทบที่มีผลเสีย ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หาญในทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมของชุมชนเมืองนั้นได้

ตัวอย่างโครงการต่างๆ ในประเทศไทยที่ไม่ได้มีการใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามาใช้ในการวางแผน

ได้แก่ การตัดถนนสายต่าง ๆ จะใช้วิธีออกพระราชนิพนธ์ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ เพื่อตัดและขยายถนนโดยการกำหนดจ่ายค่าทดแทนตามราคาประเมินใหม่ของกรมที่ดิน หรือโครงการที่ให้สัมปทานกับเอกชน อันได้แก่ โครงการทางด่วนโครงการรถไฟฟ้ามหานครสาย โครงการสร้างถนนยกระดับเหนือคลองแสนแสบและโครงการชานประทานของการประปา นครหลวงที่กำลังศึกษาหาความเหมาะสม โดยประสานงานกับกรมชลประทานโดยจะเวนคืนที่ดินเพื่อใช้เป็นเส้นทางผันน้ำมาทำน้ำประปาเช่น โครงการชลประทานแม่กลองใหญ่ เขื่อนศรีนครินทร์ โดยมีตัวอย่างโครงการที่ผ่านมาแล้ว และกำลังประสบปัญหาอยู่ คือ โครงการทางด่วนที่พาดผ่านชุมชนบ้านครัว (จากช่วงช่อง 5 วันที่ 28 มี.ค. 2538 เวลา 21.55 น.) ได้มีการประกาศให้เวนคืนที่ดินในบริเวณชุมชนบ้านครัว โดยปรับปรุงจากเดิม 53 ไร่ 2 งาน มีประชาชนอยู่ในพื้นที่ประมาณ 800 ครัวเรือน ลดลงเหลือ 22 ไร่ 20 ตร.ว. มีประชาชนในพื้นที่ประมาณ 700 ครัวเรือน และสร้างเคลื่อนจากเดิม 700 ม. ให้คร่อมคลองมหานาคและจะให้ประชาชนที่อยู่ในเขตเวนคืน ย้ายไปอยู่ที่เคหะชุมชนร่มเกล้า, สุวินทวงศ์ และมีนบุรี

ซึ่งจากการออกประกาศเช่นนี้ ทำให้ประชาชนมีการเคลื่อนไหวอีกครั้ง (ช่วงช่อง 3 วันที่ 2 เม.ย. 38 เวลา 20.10 น.) ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นการสร้างทางด่วนเพื่อผลประโยชน์ของนักธุรกิจ นักลงทุนด้านศูนย์การค้า ไม่ใช่เพื่อคนส่วนรวม และยิ่งอ้างถึงพระราชบัญญัติของกรมศิลปากร มาตรา 4 กล่าวว่าบริเวณนี้เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม คือ ว่าเป็นความผิด

จากตัวอย่างที่เสนอมานี้จะเห็นได้ว่า ปัญหาชุมชนบ้านครัวก็ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตามนโยบายของรัฐ เนื่องจากรัฐได้ผ่านขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไป ดังนั้นเมื่อถึงการประกาศเวนคืนที่ดินจึงเกิดการต่อต้านขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ดังนั้นโครงการพัฒนาต่าง ๆ จึงควรให้ประชาชนรับรู้ถึงประโยชน์ของโครงการและเข้าแสดงความคิดเห็นก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาหรือก่อสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเมื่อต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ก็พบว่ากรมการผังเมืองได้ออก พรบ. ผังเมือง โดยมีการบังคับให้มีขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนในปัญหาที่ศึกษานี้ มีลักษณะของการพัฒนาใกล้เคียงกับการพัฒนาที่ใช้ผังเมืองเฉพาะเป็นตัวควบคุม จึงเสนอที่จะใช้โครงสร้างขั้นตอนการจัดทำผังเฉพาะ เป็นขั้นตอนการวางแผนการปรับปรุงสร้างสะพานฯ

โดยมีขั้นตอนของการทำผังเฉพาะดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. ตั้งเจ้าพนักงานวางผัง
3. กำหนดเขตที่ดินที่ประสงค์ให้เป็นเขตผังเฉพาะ
4. กำหนดเกณฑ์การใช้ประโยชน์ทรัพย์สิน
5. ทำเครื่องหมาย ระดับ ขอบเขต และแนวเขต
6. แจ้งหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ให้ส่งแผนที่หรือแผนผัง
7. กำหนดนโยบาย มาตรการและวิธีดำเนินการ
8. จัดประชุมไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น
9. ผ่านความคิดเห็นของกรมการผังเมือง และท้องถิ่น
10. ปิดประกาศ แผนที่แสดงเขตผัง ในที่ทำการบริหารส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่า 90 วัน
11. ออกพระราชกฤษฎีกาใช้บังคับใช้ผังเฉพาะ

กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้อง

การผังเมือง มีวัตถุประสงค์จะดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การจัดระเบียบเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน การควบคุมความหนาแน่นในการตั้งถิ่นฐาน ให้เหมาะสมกับความสามารถในการให้บริการสาธารณะ และจัดระบบการเชื่อมโยงการติดต่อระหว่างการจัดถิ่นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งในการดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากเทคนิคต่าง ๆ ทางวิชาการ ผังเมืองที่เป็นเครื่องมือของการปฏิบัติให้เป็นไปตามผังที่วางไว้แล้ว กฎหมายในฐานะที่เป็นกลไกของรัฐนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในลักษณะของการควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เพื่อให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามผัง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในประเทศไทยปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองจำนวนมาก แต่กฎหมายหลักที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการผังเมืองอาจจำแนกได้เป็น กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการวางผัง กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาหาร กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับระบบคมนาคมทางถนน และกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ โดยทั่วไป

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการวางผัง

- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เป็นกฎหมายหลักของการวางผังโดยได้กำหนดเจตนารมณ์ที่จะให้งานผังเมืองเป็นแม่บทของการพัฒนาพื้นที่ในมาตรา 4 ให้ความหมายของการผังเมือง ไว้ว่าเป็น "การวาง จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ ในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท" โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

- ก. เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย
- ข. เพื่อให้มีหรือทำให้มีสิ่งขึ้นซึ่งมีลักษณะ ความสะอาดสวยงาม ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคม
- ค. เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อม
- ง. เพื่อดำรงรักษา หรือบูรณะสถานที่และวัสดุที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี
- จ. เพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่สวยงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

การวางและจัดทำผัง ซึ่งจะใช้อำนาจตาม พ.ร.บ. การผังเมือง บังคับไว้นี้มีผัง 2 ประเภท ได้แก่ ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ

ผังเมืองรวม หมายความว่า แผนผัง นโยบายและโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุม โดยทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการดำรงรักษาเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือ

ชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคม การขนส่ง การสาธารณูปโภค โยบริการ การค้า ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุนโยบายประสงค์ของการผังเมือง

ผังเมืองเฉพาะ หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนา หรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

ในพระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518 กล่าวถึงการประกาศพระราชบัญญัติบังคับใช้ผังเมืองเฉพาะ ณ ที่ใด ที่ดินหรือสิ่งทาวิมทวิพยูซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของให้เวนคืนได้ โดยกล่าวไว้ในมาตรา 43. ในกรณีดังต่อไปนี้

1. ใช้เป็นทางหลวง
2. ใช้ในการอื่นเป็นประโยชน์แก่การผังเมือง

- พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พ.ศ. 2504 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. อธิบดีมีอำนาจ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ขึ้นทะเบียนโบราณสถานและกำหนดเขตของโบราณสถานได้ตามเห็นสมควร โดยการทำให้โดยราชกิจจานุเบกษา
2. ห้ามผู้ใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลงโบราณสถาน เว้นแต่ได้รับการอนุญาตจากอธิบดี หากผู้ใดทำลาย เสียหาย หรือทำให้เสื่อมเสีย ต้องโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าเป็นโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ต้องโทษจำคุก ตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 5 ปี และปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท

- ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการจัดผลประโยชน์ และควบคุมสิ่งก่อสร้างในเขตโบราณสถานของกรมศิลปากร พ.ศ. 2523

1. เขตที่ดินโบราณสถานของชาติที่นำมาจัดหาผลประโยชน์ตามระเบียบนี้ ได้แก่ บริเวณที่ดินซึ่งมีระยะห่างจากตัวหรือซากของโบราณสถาน หรือบริเวณโบราณสถานซึ่งได้กำหนดไว้ใน การประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน เป็นระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตร

เมื่อได้ทำการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง หรือเข้าใช้ประโยชน์ในเขตที่ดินของโบราณสถานแล้ว อาคาร สิ่งปลูกสร้างที่ก่อสร้าง หรือบริเวณที่ได้เข้าใช้ประโยชน์ต้องไม่ทำให้เสียความงามหรือทำลายคุณค่าของโบราณสถานและต้องอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมโดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมการค้ำไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล้อม หรือเป็นบริเวณที่ต้องห้ามการก่อสร้างตามกฎหมาย

2. ผู้ประสงค์จะก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร สิ่งก่อสร้าง ลงบนเขตที่ดินโบราณสถาน หรือเข้าที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือเข้าใช้ประโยชน์ในเขตที่ดินโบราณสถาน ต้องแสดงความจำนงต่ออธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้ทำการแทนเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมกับส่งแบบแปลนเพื่อประกอบการพิจารณา

3. ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลายหรือทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ ซึ่งโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน 6 ปีและปรับไม่เกิน 20,000 บาท

2. กฎหมายหลักเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร

พระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (ฉบับปรับปรุง 2535) เป็นกฎหมายหลักของการควบคุมอาคารโดยทั่วไป ซึ่งได้กำหนดความหมายของ "อาคาร" ไว้ว่าหมายถึง ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ รวมถึง เชื้อเพลิง สะพาน อุโมงค์ กำน้ำ ทำจอดเรือ ป้าย ที่จอดรถ ที่กลับรถ ทางเข้าออกของรถ และส่วนต่าง ๆ ของอาคาร โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น สามารถออกกฎหมาย เทศบัญญัติ กฎกระทรวง ข้อบังคับ ใช้ควบคุมการใช้ที่ดินได้

3. กฎหมายหลักที่เกี่ยวกับโครงข่ายคมนาคมทางถนน

พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายหลักของการจัดการทางหลวง ซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ ในการจราจรสาธารณะทางบก โดยกำหนดความหมายของ "ทางหลวง" ไว้ว่า หมายถึงทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรทางบก ไม่ว่าในระดับพื้นดินใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนือสิ่งขุดหรือสิ่งอื่น นอกจากทางรถไฟและให้หมายถึงที่ดิน พืชพันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน ท่อ หรือรางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หลักกระยะ ป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ เครื่องสัญญาณ ไฟฟ้าที่ เครื่องแสดงสัญญาณ ที่จอดรถ ที่พักคนโดยสารที่ เรือสำหรับขนส่งข้ามฟาก ทำเรือสำหรับขึ้น การค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือลงรถและอาคารหรือสิ่งอื่น อันเป็นอุปกรณ์งานทางบรรดาที่จัดไว้ในเขตทางหลวง และเพื่อประโยชน์แก่งานทางนั้นด้วย

4 . กฎหมายหลักเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการในพื้นที่ ได้แก่

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายหลักสำหรับควบคุมดูแลการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เพื่อป้องกันอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้หรือสนับสนุนการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในการวางผังได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมอบอำนาจให้ท้องถิ่น "ออกข้อกำหนดท้องถิ่น" กำกับดูแลการประกอบกิจการในท้องถิ่น

5 . พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มีสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่

5.1 สัตถ์หลักการที่ว่า "บุคคลที่ก่อให้เกิดภาวะมลพิษต้องเป็นผู้เสียหาค่าใช้จ่ายในการจัดมลพิษ" (Polluter Pays Principle) ซึ่งจะทำให้สามารถลดภาวะมลพิษต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ จะต้องมีความรับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

5.2 การกำหนดเขตอนุรักษ์ และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม สำหรับพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอันควรอนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้มีมาตรการพิเศษในการดูแลและรักษาคุณค่าของพื้นที่นั้น ๆ ไว้ การดำเนินการกิจการใด ๆ ในพื้นที่จะต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม จะเป็นคู่แข่งแห่งการท่องเที่ยวหลายแห่ง ที่มีคุณค่าสอดคล้องกับการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

5.3 การกำหนดเขตควบคุมมลพิษ สำหรับพื้นที่ที่เกิดปัญหามลพิษและส่งผลกระทบต่อ

จริงจัง และเร่งด่วนยิ่งขึ้น ในกรณีนี้จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง ซึ่งกำลังประสบปัญหา เช่น น้ำเสีย ขยะมูลฝอย สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ได้รับการแก้ไขที่รวดเร็วกว่าการณ์

ในวัตถุประสงค์ที่จะทำการวางแผน เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นโครงการที่ครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่ของรัฐและเอกชน จึงต้องใช้กฎหมายในการควบคุมให้โครงการดำเนินไปได้ ซึ่งกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ กันดังนี้คือ

1. กฎหมายที่ให้อำนาจในการวางผังคือ

- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 (ฉบับปรับปรุง2525)

- พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

- พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พ.ศ. 2504

- ระเบียบกรมศิลปากร ว่าด้วยการจัดผลประโยชน์ และควบคุมสิ่งก่อสร้างในเขต

โบราณสถานของกรมศิลปากร พ.ศ.2523

2. ในการจัดการให้ดำเนินการตามผังอันรวมถึงการใช้ที่ดิน (ใช้กฎกระทรวง) ที่ออกโดยอาศัยอำนาจ (พ.ร.บ. ผังเมือง) การควบคุมการก่อสร้างอาคาร (โดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร) การเวนคืนที่ดิน (พระราชบัญญัติบังคับใช้ผังเมืองเฉพาะใน พ.ร.บ. ผังเมือง 2518 การก่อสร้างถนนภายในโครงการ (พ.ร.บ. ทางหลวง พ.ศ. 2535

3. ในการดำรงรักษาสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผังโดยใช้อำนาจของการควบคุมการประกอบกิจการในพื้นที่ (โดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 การส่งเสริม และรักษาสิ่งแวดล้อม (โดย พ.ร.บ. ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535

ในขณะที่ดำเนินการศึกษา " เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ กรณีศึกษา:สถานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี" นี้ได้พบว่าทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำลังทำโครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บริเวณสะพานข้าม

แม่น้ำแคว เฉพาะพื้นที่ที่เป็นของการรถไฟ โดยความรับผิดชอบของจังหวัดกาญจนบุรี และการท่องเที่ยวไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกาญจนบุรี เริ่มงานตั้งแต่ปีงบประมาณ 2535 ที่ผ่านมากการดำเนินงานเป็นเพียงการประชุมเพื่อพิจารณาปรับขั้นตอนการดำเนินงาน แต่เนื่องจากการดำเนินงานเต็มโครงการ ซึ่งมอบหมายให้ บริษัท เร็ล เอสเตท แพลนนิ่ง คอนซิลแทนทิส จำกัด เป็นผู้ออกแบบ เมื่อแบบเสร็จแล้วการท่องเที่ยวได้เสนอต่อการรถไฟแห่งประเทศไทยและจังหวัด โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รับสนับสนุนเงินงบประมาณตามโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ ให้แก่จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 10.5 ล้านบาท ซึ่งหากมีการดำเนินงานเต็มโครงการจะต้องใช้งบประมาณสูงถึง 20 ล้านบาท ซึ่งงบประมาณส่วนที่เหลือจังหวัดกาญจนบุรี รับผิดชอบประมาณในภายหลัง ในปีงบประมาณ 2535 จึงไม่ได้เริ่มดำเนินงานตามโครงการ

ในปี 2536 เป็นปีที่สะพานข้ามแม่น้ำแควครบรอบ 50 ปี มีการจัดงานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ครั้งที่ 14 ทางจังหวัดกาญจนบุรีจึงได้เตรียมการจัดงานอย่างยิ่งใหญ่ การดำเนินงานขั้นแรกคือ การจัดการกับอาคารสิ่งก่อสร้างเดิม โดยมีอุปสรรคในขั้นตอนนี้คือ มีราษฎรประมาณ 60 ราย ที่สร้างซุ้ม ขายสินค้า ของฝาก ของที่ระลึกต่าง ๆ ไม่ประสงค์จะเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่ที่จะทำการปรับปรุง จังหวัดกาญจนบุรีจึงได้จัดให้มีการประชุม เพื่อชี้แจงผลดีที่จะได้รับจากโครงการ และรับฟังปัญหาของผู้ประกอบการเหล่านั้น โดยจัดว่าเป็นการขอความร่วมมือในการเปิดพื้นที่ให้ทำโครงการ ไม่ได้เป็นการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น เรื่องผังโครงการ

ในการประชุมเพื่อชี้แจงแก่กลุ่มผู้ทำการค้าบริเวณดังกล่าว จังหวัดกาญจนบุรี ได้มอบหมายให้นายพงศ์ศักดิ์ พิทักษ์มหาเกตุ ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวกาญจนบุรี เป็นประธานในการประชุมชี้แจง เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2536 ในการประชุมชี้แจงดังกล่าว นายอำวชาญ แซ่มื้ออ ประชาชนสภาจังหวัด ได้เข้าไปร่วมชี้แจงและสังเกตการณ์เพื่อหาทางช่วยเหลือแก่ทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ยังมี ร้อยเอกสมเดช จันทร์หอม นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวกาญจนบุรี นายจรัส รุ่งมณี บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สุพรรณบท เข้าร่วมสังเกตการณ์และร่วมชี้แจงด้วย ที่ประชุมได้ในวัน ที่ 28 มิถุนายน 2536 เป็นวันจับสลากเพื่อจองที่ที่จะย้ายไปอยู่ใหม่เป็นการชั่วคราว ในระหว่างปรับปรุง และทุกคนจะได้รับสิทธิกลับเข้าไปทำการค้าขายในส่วนของร้านค้าที่จะสร้างขึ้นใหม่ ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2536 ผู้ประกอบการค้าเกือบทั้งหมดได้เคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่ ผู้รับเหมาก่อสร้างจึงได้เข้าดำเนินงานต่อไป

เอกสารนี้เป็น การประชุมครั้งนั้นเป็นการประชุมเฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพบริการกันในบริเวณโครงการการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เท่านั้น เนื่องจากโครงการพัฒนาอยู่บนพื้นที่การรถไฟมีอำนาจเต็ม ไม่มีกฎหมายบังคับให้ประชาชนท้องถิ่นต้องมีโอกาสเข้าร่วมและแสดงความคิดเห็น อย่างไรก็ตามเนื่องจากสะพานข้ามแม่น้ำ- ความมีความสำคัญถือว่าเป็นสมบัติของคนไทยทั่วประเทศ จึงควรได้รับการพิจารณาวางแผนอย่างรอบคอบ การเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเป็นวิถีทางหนึ่ง ที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ตรงความต้องการของประชาชน

ซึ่งตัวอย่างโครงการต่าง ๆ ของรัฐที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมเช่นเดียวกับโครงการพัฒนาบริเวณสะพานฯ เพื่อบริการนักท่องเที่ยวและเป็นประโยชน์แก่คนในท้องถิ่นเอง แต่โครงการของรัฐเหล่านี้มักไม่ได้ผ่านการแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและลบ จึงจะพบเห็นอยู่เสมอ ๆ ว่ามักมีกระแสคัดค้านจากประชาชนในขณะที่มีการดำเนินการ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงนำเสนอการมีส่วนร่วมของผู้ใช้บริการ คือนักท่องเที่ยว และผู้ให้บริการคือประชาชนเพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับโครงการพัฒนาอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นตอนเสนอแนะสำหรับการวางแผนเพื่อปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแคว

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักการวางแผนและการศึกษาวิธีการรับฟังความคิดเห็นประชาชนที่ใช้ปฏิบัติอยู่ในประเทศไทย ซึ่งความรู้พื้นฐานสำคัญที่ผู้ศึกษาได้นำไปใช้ในการกำหนดขั้นตอนในการวางแผน เพื่อการปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

เนื่องจากการปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว มีขนาดและลักษณะของการพัฒนาใกล้เคียงกับการพัฒนาที่ควบคุมโดยผังเมืองเฉพาะ ของสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย การศึกษานี้เสนอที่จะอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ผังเมือง พ.ศ. 2518 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2525) โดยประกาศให้พื้นที่ปรับปรุงเป็นเขตพื้นที่ผังเมืองเฉพาะ ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ผังเมือง เป็นพื้นฐานแต่ได้ปรับขั้นตอนการดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพิ่มขึ้น ตามขั้นตอนของ Chapin F. Stuart (1979: 332) ดังนี้

1. ค้นหาเป้าหมายและความต้องการ
2. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์
3. ตั้งข้อสมมุติฐานเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา
4. ประเมินแผนที่ได้รับการออกแบบจากกลุ่มผู้วางแผน

จึงเสนอแนะในขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ตั้งเจ้าพนักงาน
2. รับฟังความคิดเห็นโดย หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ, จัดประชุมและตีประกาศ
3. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทาง
4. ออกแบบผัง กำหนดนโยบาย มาตรการและวิธีดำเนินการ
5. รับฟังความคิดเห็นประชาชน โดย การ ปิดประกาศพร้อมแสดงแผนผัง แจกแบบ-สอบถาม จัดประชุมและการสัมภาษณ์

โดยในขั้นตอนรับฟังความคิดเห็นประชาชนได้เสนอให้ใช้แบบสอบถามสุ่มถามผู้เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ไม่สามารถใช้วิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นประชาชน
ในลักษณะที่กำหนดไว้ดัง เช่นการปิดประกาศ การประชุมรับฟังความคิดเห็น เนื่องจากผู้ศึกษาไม่มี
อำนาจทางกฎหมาย ดังนั้นภายในขอบข่ายของระยะเวลาและความสามารถของผู้ทำวิทยานิพนธ์
จึงได้กำหนดวิธีการปฏิบัติในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนดังนี้

1. ในขั้นตอนรับฟังความคิดเห็นประชาชนเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ เพื่อนำไป
กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการออกแบบ ได้สร้างแบบสอบถาม ถามกลุ่มตัวอย่าง คือนักท่องเที่ยว-
เที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศและประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น ไม่มีการประชุมขอความคิดเห็น

2. ในขั้นตอนรับฟังความคิดเห็นประชาชนและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับผังและ
มาตรการในการปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่อนำไปประเมินและปรับปรุงความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของผัง ได้ใช้การสร้างแบบสอบถามถามกลุ่มตัวอย่าง คือนักท่องเที่ยวชาว-
ไทย ประชาชนในท้องถิ่นและใช้การสัมภาษณ์พิเศษตัวแทนหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบ ในการปรับ-
ปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ไม่มีการปิดประกาศตามหน่วยงานราชการ และไม่มีการประชุม
ขอความคิดเห็นจากประชาชน

รวมทั้งได้ปรับขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ โดยได้
กำหนดการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนการปฏิบัติจริงในการดำเนินการศึกษา

1. ทบทวนวรรณกรรม หาข้อมูลเบื้องต้นจากทฤษฎีภูมิ
2. สร้างแบบสอบถาม โดยใช้นักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูล

หลัก 3 ข้อ คือ

1. 1 ความรู้ ความเข้าใจ และการเห็นความสำคัญของอนุสรณ์สงคราม
1. 2 ปัญหาทางภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อม
1. 3 ความต้องการ และความคาดหวังว่าควรจะมีเพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อนำข้อมูลหลักเหล่านี้มาใช้ในการวางแผน
- 3 .. ประมวลข้อมูลเพื่อกำหนดปัญหา เป้าหมาย และแนวทางในการออกแบบ
- 4 . ทำการออกแบบ ตามข้อมูลหลักในข้างต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 5 . ประเมินข้อดี ข้อเสียของผังที่ออก คัดเลือกผังที่ดีที่สุดเสนอเพื่อขอความคิดเห็นจากประชาชน โดยการออกแบบสอบถาม พร้อมด้วยรายละเอียดผัง และมาตรการ
- 6 . ปรับปรุงแบบ
- 7 . สรุป เป็นแผนที่ มาตรการปรับปรุงและกฎหมายควบคุมการปฏิบัติ

การเก็บข้อมูลในการวางแผนการพัฒนา ได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ประเภท คือ

- 1.. การเก็บข้อมูลทัศนภูมิ
- 2 . การเก็บข้อมูลจากการสำรวจ
- 3 . การเก็บข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดการเก็บข้อมูลดังนี้
 - 1 . การเก็บข้อมูลทัศนภูมิ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ
 - 1.1 ตำแหน่งและสภาพปัจจุบันของสะพานข้ามแม่น้ำแคว และอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม
 - 1.2 ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ประชากร และประวัติศาสตร์
 - 1.3 นโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - 1.4 มาตรการควบคุมเพื่อการอนุรักษ์โบราณสถาน
 - 1.5 อุปสรรคที่มีต่อการท่องเที่ยว
 - 1.6 จำนวนและแนวโน้มของนักท่องเที่ยวรายปี
 - 1.7 แผนที่และภาพถ่าย

โดยการรวบรวมข้อมูลเอกสารจากสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

- 1 . ศาลากลางจังหวัดกาญจนบุรี
- 2 . สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- 3 . สำนักงานการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี
- 4 . เทศบาลเมืองกาญจนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 5 ที่สงวนลิขสิทธิ์เมืองกระทรวงมหาดไทยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. กรมที่ดิน จังหวัดกาญจนบุรี
 7. ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดกาญจนบุรี
 8. กรมป่าไม้
 9. เอกสารต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในบรรณานุกรม
2. การเก็บข้อมูลจากการสำรวจ
- การจัดการสิ่งแวดล้อมมีรายละเอียดดังนี้
 1. สภาพการใช้ที่ดินโดยรอบ
 2. จุดสนใจอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมความสำคัญ
 3. การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างสะพาน กับอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม
 4. มลภาวะทางสายตาและเสียง
 5. จุดชมทัศนียภาพและจุดบันทึกภาพ
 - ความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้
 1. การบอกทิศทาง
 2. ความสะดวกสบายในบริเวณ เช่น จุดนั่งพัก พื้นที่ให้ร่มเงา ห้องน้ำ ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก
 3. ความต่อเนื่องของเส้นทาง เช่น ทางเดินเท้า ทางเดินรถ ที่จอดรถ
 - การบริการ มีรายละเอียดดังนี้
 1. พนักงานนำเที่ยว
 2. ความปลอดภัย
 3. คนเร่ขายของที่ระลึก
- รวมรวมข้อมูลโดยการลงแผนที่ ถ่ายรูป และบันทึกสรุปปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
3. การเก็บข้อมูลจากการออกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้
1. ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ
 - ความรู้ความเข้าใจ และการเห็นความสำคัญของอนุสรณ์สงคราม
 - ปัญหาทางภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยและพัฒนาเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร หากมีการนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต จะถือว่าผิดกฎหมาย

ผู้ให้ข้อมูลและขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย 120 คน
2. นักท่องเที่ยวต่างชาติ 80 คน

การสุ่มตัวอย่างคือ เป็นนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2536

3. ประชาชนในท้องถิ่น 100 คน

การสุ่มตัวอย่างคือ เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตผังเมืองรวม กาญจนบุรี ในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2537

กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตามคุณลักษณะหลัก ๆ ดังแสดงในตารางที่ 1

2. ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการวางผัง และมาตรการควบคุมเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ
 - ผังปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว
 - มาตรการที่ใช้ในการส่งเสริมและควบคุมให้บรรลุมิติวัตถุประสงค์ โดยศึกษาความคิดเห็นในเรื่องดังต่อไปนี้
 1. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางผังเมืองรวม
 2. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางผังเฉพาะเมืองกาญจนบุรี
 3. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ผู้ให้ข้อมูลคือประชาชนชาวไทย ซึ่งรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวชาวไทย

โดยมีขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชาชนในท้องถิ่น 100 คน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทย 20 คน

การสุ่มตัวอย่างและการวิเคราะห์ในลักษณะเดียวกับส่วนที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (การกระจายร้อยละ)

คุณลักษณะ	นักท่องเที่ยวยุโรป N = 120	นักท่องเที่ยวยุโรปต่างชาติน N = 80	ประชาชนท้องถิ่น N = 100
เพศ ชาย	53.0	46.0	36.0
หญิง	47.0	54.0	64.0
อายุ (ปี)			
10-20	16.0	7.0	2.0
21-30	39.0	53.0	39.0
31-40	28.0	16.0	33.0
41-50	12.0	19.0	12.0
51-70	5.0	5.0	14.0
ภูมิลำเนา			
ประเทศไทย			
ภาคเหนือ	9.0	-	-
ภาคกลาง	82.0	-	-
ภาคใต้	3.0	-	-
ตะวันออกเฉียงเหนือ	6.0	-	-
ชาวต่างประเทศ			
ทวีปเอเชีย	-	6.0	-
ทวีปออสเตรเลีย และแปซิฟิก	-	18.0	-
ทวีปยุโรป	-	76.0	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ รวม 3 คน คือ
1. นายปิยะพล คุณากาญจน์ เทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี
 2. นายเรวัตร์ เพิ่มพวงศาเจริญ พนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี
 3. นายสุกดิน อินทร์พรหม นักผังเมือง 6 กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการเสนอข้อมูลในลักษณะพรรณนาในเรื่อง สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และความเป็นอนุสรณ์สงครามโลก ครั้งที่ 2 ความสำคัญทางด้านการท่องเที่ยว และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงภูมิทัศน์

และการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ โคสแควร์ ในเรื่อง ความสำคัญของพื้นที่ศึกษาในด้านอนุสรณ์สงคราม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมบริเวณสะพาน สถานบริการในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ความต้องการด้านการบริการในพื้นที่

การวางแผนพัฒนาและการจัดการพื้นที่ใช้สอย

โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ซึ่งผลที่ได้จะเกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น ผู้รับผิดชอบและดำเนินการพัฒนา นำไปสู่การออกแบบผัง โดยมีหลักการออกแบบ ดังนี้

- ประโยชน์ใช้สอย รองรับความต้องการพื้นฐานได้ครบถ้วนและเพียงพอ ทั้งให้การใช้พื้นที่เป็นไปได้อย่างสะดวกสบายสนองความต้องการผู้ใช้ในทุกด้าน
- ความงาม โดยการมุ่งเน้นให้องค์ประกอบสำคัญของพื้นที่มีความเด่นชัดดูสงเสริมตัวขององค์ประกอบย่อย ๆ อย่างสอดคล้องเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพื้นที่

- ความคงทนถาวรของสิ่งก่อสร้าง และธรรมชาติ ให้คงเป็นอนุสรณ์สถานได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งคงสภาพที่สวยงามร่มเย็นโดยไม่ต้องมีการบำรุงรักษาที่สิ้นเปลืองมากเกินไป นอกจากนี้ในด้านสภาพแวดล้อมจะพยายามออกแบบให้กลมกลืน และไม่ทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ และจะออกแบบให้เอื้ออำนวยให้ธรรมชาติที่ถูกทำลาย ได้รับการฟื้นฟู และคงสภาพที่สมบูรณ์ต่อไป

ได้ทำการออกแบบผังร่างชั้น 3. ผัง เพื่อเลือกผังที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดนำไปพัฒนาในรายละเอียด เพื่อเสนอขอความคิดเห็นจากประชาชน

การประเมินผัง

- ในส่วนของนักศึกษาทำการประเมินแบบผังร่าง โดยการให้คะแนนความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ ในการออกแบบทั้ง 3 ข้อ ประกอบกับการพิจารณา ด้านระดับความเป็นไปได้ของผัง เนื่องจากการศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นในขั้นตอนของการออกแบบ ในที่นี้จึงเสนอผลเฉพาะผังที่เลือก มาพัฒนาในรายละเอียด เพื่อเสนอขอความคิดเห็นจากประชาชน

- การประเมินของประชาชน อาศัยการออกแบบสอบถาม ถามความคิดเห็นประชาชน ในส่วนต่าง ๆ ของแผนผังและมาตรการในการปฏิบัติให้บรรลุผลตามผัง ประมวลความคิดเห็นว่า เห็นด้วย หรือ ไม่เห็นด้วย เป็นคำร้อยละ

- การประเมินของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยการสัมภาษณ์ และประมวลผลการสัมภาษณ์เสนอในรูปการพรรณนา

สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

จังหวัด และเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดกาญจนบุรีจัดอยู่ในภาคกลาง มีเนื้อที่ 19,483.148 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,176,967 ไร่ นับว่ามีพื้นที่มากเป็นอันดับ 3 ของประเทศไทย โดยรองลงมาจากจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ระหว่างละติจูดที่ 13 องศา 45 ลิปดาเหนือ กับ 15 องศา 40 ลิปดาตะวันออก และระหว่างลองจิจูด 48 องศา 14 ลิปดาตะวันออก กับ 99 องศา 53 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ 129 กิโลเมตร ทางรถไฟประมาณ 133 กิโลเมตร (ดูรูปที่ 2)

มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบ้านโป่ง และอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอด่านช้าง กิ่งอำเภอหนองหญ้าไทร อำเภอดอนเจดีย์ อำเภออุทุมพร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอกำแพงแสน

จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนมาร์โดยมีทิวเขาตะนาวศรีเป็นแนวเขตแดน

2. ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดกาญจนบุรี สามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะพื้นที่ดังนี้

2.1 บริเวณที่เป็นป่าและเทือกเขา

จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนปกคลุมด้วยต้นไม้หนาทึบ มีเทือกเขาถนนธงชัยอยู่ทางตอนเหนือค่อนมาจนถึงตอนกลางของจังหวัด และมีเทือกเขาตะนาวศรี

ทางภาคตะวันตกของจังหวัด ตลอดแนวชายแดนติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ ความสูงของภูเขา นั้น มีตั้งแต่ 300 เมตร - 1,800 เมตร จากระดับน้ำทะเล ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำธารสาย ต่างๆ ที่หล่อเลี้ยงอำเภอสังขละบุรี ทองผาภูมิ ศรีสวัสดิ์ และบางส่วนของอำเภอไทรโยค อำเภอ บ่อพลอย และอำเภอเมือง

2.2 บริเวณที่ราบสูงสลับกับเนินเขาเตี้ยๆ และป่าละเมาะ

เกิดจากบริเวณเทือกเขา เป็นที่ราบเกิดเป็นบริเวณกว้างทางตะวันออก และทางตอนใต้ ของจังหวัด โดยพื้นที่จะลาดเอียงไปทางตะวันออก และตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่อยู่เหนือระดับ น้ำทะเลระหว่าง 30 - 100 เมตร ได้แก่อำเภอเลาขวัญ พนมทวน บ่อพลอย และบางส่วนของ อำเภอเมือง

2.3 บริเวณที่ราบลุ่ม

เป็นบริเวณสันนิเวศแม่น้ำ และที่ราบลุ่ม เกิดจากตะกอนลำน้ำแม่กลอง ส่วนใหญ่อยู่ทางตอน ใต้เอียงไปทางตะวันออก และตะวันออกเฉียงใต้ 2 พับของแม่น้ำแม่กลองเป็นบริเวณที่ราบลุ่มอุดม สมบูรณ์ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ชลประทาน ได้แก่อำเภอดำม่วง ท่ามะกา และบางส่วนของอำเภอ พนมทวน

3. ลักษณะภูมิอากาศ

3.1 จังหวัดกาญจนบุรีมี 3 ฤดู คือ

- ฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีน มีคุณสมบัติหนาว เย็น และแห้ง แผลงมาปกคลุม จังหวัดกาญจนบุรีประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์
- ฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมฟ้าใต้ ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวทั่วไปประมาณกลางเดือน กุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม
- ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้อากาศชื้น และฝนตก เริ่มตั้งแต่ กลางเดือนพฤษภาคม โดยฝนตกชุกที่สุดในเดือนกันยายน

3.2 อุณหภูมิ เฉลี่ยตลอดปี (สถิติ 30 ปี ระหว่าง พ.ศ.2494-2523)ประมาณ 28 .1 องศา เซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด เฉลี่ย 33.6 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดในรอบปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ความชื้นสัมพัทธ์ (สถิติ 30 ปี ระหว่าง พ.ศ.2494-2523) มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 68% โดยมีความชื้นเฉลี่ยสูงสุดในเดือนตุลาคม 79.0 % ความชื้นต่ำสุดเฉลี่ย 57.0 % ในเดือนมีนาคม

3.4 ฝน เนื่องจากทิวเขาตะนาวศรีกั้นทางทิศตะวันตกของจังหวัด ได้ปิดกั้นกระแสลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงฤดูฝน ปริมาณฝนจึงต่ำเพราะอยู่หลังเขา ปริมาณฝนรวมตลอดปี (สถิติ 30 ปี ระหว่าง พ.ศ.2494-2523)เฉลี่ยประมาณ 1,115.0ม.ม.และฝนตกเฉลี่ย 115 วันในหนึ่งปี เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ 232.2ม.ม. เดือนที่มีฝนตกน้อยที่สุดเฉลี่ยเดือนละ 5.5 ม.ม. ได้แก่เดือนมกราคม

4. ทวีปอากาศน้ำ

แหล่งน้ำตามธรรมชาติแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

4.1 น้ำฝน ปริมาณน้ำฝนจะมีความแตกต่างกันตามบริเวณต่างๆของจังหวัด โดยบริเวณอำเภอเมือง มีฝนตกเฉลี่ยปีละ 1,115.0ม.ม.(สถิติ 30 ปีระหว่าง พ.ศ. 2494-2523)บริเวณเขื่อนศรีนครินทร์ เฉลี่ยปีละ 1,007.25 ม.ม.(สถิติ 13 ปี พ.ศ.2514-2527)และบริเวณเขื่อนเขาแหลม ฝนตกเฉลี่ยปีละ 1,722.37 ม.ม.(สถิติ 3 ปี พ.ศ.2525-2527)

4.2 น้ำผิวดิน ได้แก่น้ำในแม่น้ำลำคลองสายต่างๆ ซึ่งแม่น้ำที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่และ เศรษฐกิจของประชากร ได้แก่

- แม่น้ำแควใหญ่ (ศรีสวัสดิ์) ไหลผ่าน สังขละบุรี ทองผาภูมิ และ อำเภอเมือง
- แม่น้ำแควน้อย ไหลผ่าน ทองผาภูมิ ไทรโยค และ อำเภอเมือง
- แม่น้ำแม่กลอง ไหลผ่าน ท่าม่วง ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอโพธาราม

อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี อำเภอบางคนที อำเภออัมพวา และไหลลงสู่อ่าวไทยที่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

4.3 น้ำใต้ดิน ในบริเวณที่มีปริมาณน้ำใต้ดินในอัตราสูง แบ่งออกเป็น 2 บริเวณ คือ

- บริเวณที่ราบลุ่ม 2 ผังแม่น้ำแม่กลอง ในบางส่วนของ อำเภอเมือง ท่ามะกา และ อำเภอพนมทวน

- บริเวณเขาหินปูน อำเภอไทรโยค

นอกจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติเหล่านี้แล้ว จังหวัดกาญจนบุรียังมีการพัฒนาแหล่งน้ำโดยการไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟ้าผ่าผลิต (แผนการใช้ที่ดิน จ.กาญจนบุรี 2530 : 63-71 ดังนี้คือ

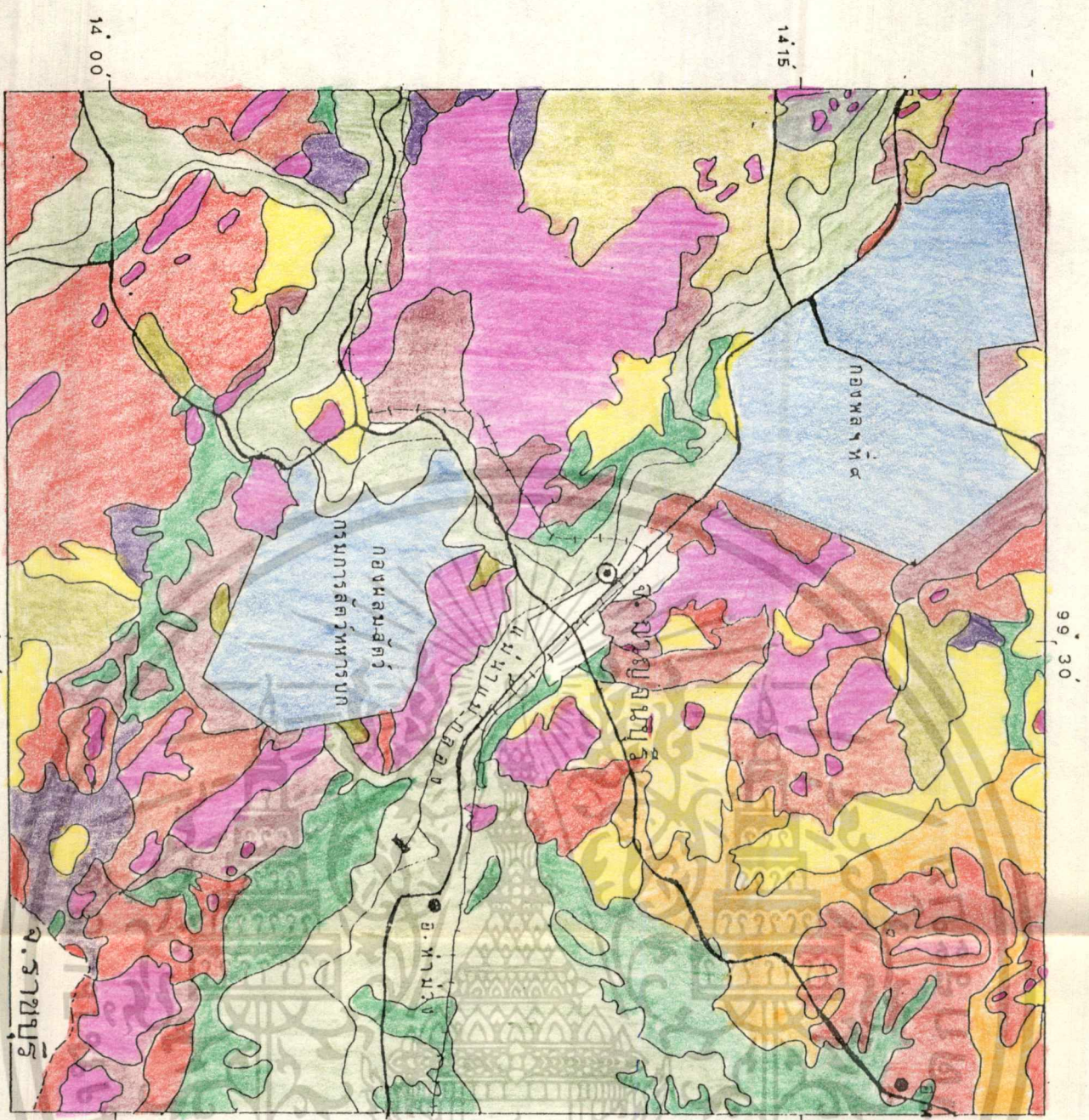
- เขื่อนวชิราลงกรณ์ เป็นเขื่อนกั้นน้ำในแม่น้ำแม่กลอง ตั้งอยู่บริเวณ อำเภอท่าม่วง
เขื่อนนี้เป็นหัวใจสำคัญของชลประทานแม่กลองใหญ่

- เขื่อนศรีนครินทร์ เป็นเขื่อนเอนกประสงค์ ตั้งอยู่บริเวณบ้านเจ้าเพชร ตำบลท่ากระ
คาน อำเภอศรีสวัสดิ์

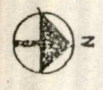
- เขื่อนท่าทุ่งนา เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนศรีนครินทร์
เรียกว่าโครงการแควใหญ่ตอนล่าง (อยู่ตอนล่างของเขื่อนศรีนครินทร์ประมาณ 28 กิโลเมตร)

- เขื่อนเขาแหลม สร้างขึ้นตามโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำแควน้อย อยู่บริเวณ ตำบลท่า
ขนุน อำเภอทองผาภูมิ

5. ลักษณะดิน จากการศึกษาของกองวางแผนการใช้ที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สรุปได้ว่า
จังหวัดกาญจนบุรี มีดินประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากหินยุคต่าง ๆ กันดังมีรายละเอียดของ
ลักษณะดิน ในตารางที่ 2 และ รูปที่ 3

รูปที่ 3 แสดงลักษณะดิน
 มาตรฐาน 1 : 250,000

สัญลักษณ์	
□	หมู่บ้าน อาคารหนาแน่น เมือง
⊙	ที่ตั้งจังหวัด
●	ที่ตั้งอำเภอ
—	ถนน
—	คลอง
—	ทางรถไฟ
—	แม่น้ำ
—	เขื่อน
—	เขตจังหวัด

เขตที่	เขตที่	เขตที่
1	6	11
2	7	12
3	8	13
4	9	14
5	10	15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานของนักศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
 ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและตงอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกขงเอกสารที่ปรากฏไปใช้

ตารางที่ 2 คำอธิบายสัญลักษณ์ในรูปที่ 3 แสดงลักษณะดิน

สัญลักษณ์	ลักษณะดิน	พื้นที่	
		ไร่	ร้อยละ
1.	มีเนื้อที่ดินเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเลวพบในที่ลุ่มสภาพพื้นที่ราบเรียบมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลางดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Typic Paleaquult, Aeric Tropaquepts และ Aeric Paleaqualfa ซึ่งได้แก่ดินใน series Nn, Db, Mn, Np และ Sb	296855	2.44
2.	มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินมีความอมน้ำปานกลางมีความเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลางมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พบในที่ค่อนข้างลุ่ม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบ ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Aeric Paleaquulte และ Aeric Plinthic Paleaquulte ซึ่งได้แก่ดินใน series Re และ Rn	288357	1.88
3.	พบในสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแข็งหรือดินร่วนเหนียว เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Typic Haplustalf และ Ultic Haplustalfs ซึ่งได้แก่ดิน Ks, Kp Pr และ Tm	634700	5.21
4.	มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวจัดตลอดชั้นดิน มีรอยแตกกระแหว่งเป็นร่องลึกและกว้าง ดินมีการระบายน้ำดีปานกลาง ปฏิกริยาเป็นกลางถึงเป็น	211,552	1.74

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ลักษณะดิน	พื้นที่	
		ไร่	ร้อยละ
	ต่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง แต่คุณสมบัติทางกายภาพไม่ค่อยดีทำให้ไถพรวนลำบาก พบในสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Typic Pellusterts, Typic Chromusterts และ Typic Calcistolls ซึ่งได้แก่ดินใน series Lb Wc และ Tk		
5.	เป็นดินที่พบในบริเวณที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน, เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวปนทรายเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Oxie Paleustults และ Ahodic Palevstalfs ซึ่งได้แก่ดินใน Series Wn, Kt และ Ds	435,445	3.58
6.	เหมือนข้อ 5 ยกเว้นสภาพพื้นที่จะมีความลาดชันสูงกว่าดินส่วนใหญ่ อยู่ใน Family Oxie Palevstults ซึ่งได้แก่ดินใน Series Ds, Suk Wn และ Yt	14,847	0.12
7.	เป็นดินที่พบในบริเวณที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชันมีเนื้อดินเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลแดงหรือสีแดง มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ดินมีการระบายน้ำดี เป็นดินลึกมาก ดินส่วนใหญ่ Family Ultic Palevstalfs, Ultic Haplvstalfs, Oxie Palevstalts และ Typic Palevstults ซึ่งได้แก่ดินใน Series Ct, Bg, Pc Hc และ Tw	436,037	3.58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ลักษณะดิน	พื้นที่	
		ไร่	ร้อยละ
8.	เหมือนข้อ ๕ แต่มีสภาพพื้นที่สูงขึ้นกว่า ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Ultic Paleustults, Typic. Paleustults และ Oxic Paleustults ซึ่งได้แก่ดินใน Series Lo, Mt, Bg และ Pc	709,164	5.82
9.	พบในบริเวณสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบถึงพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดมีเนื้อดินเป็นดินทรายตลอดหรือดินทรายปนดินร่วน เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีหรือดีมากเกินไป มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Ustoxic Pystropepts และ Oxic Paleustults ซึ่งได้แก่ดินใน Series Cu, Ng, Yl, Sp และ Hg	653,737	5.37
10.	เป็นดินที่พบบริเวณสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน เป็นดินค่อนข้างต้นจะพบลูกรังหรือเศษหินปนอยู่ในดินชั้นล่าง ดินมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Kaolinitic Paleustults, Typic haplustults และ Ustoxic Haplustults ซึ่งได้แก่ดินใน Series Png, Ps, Mr และ Ly	632,256	2.97
11.	เหมือนข้อ 10 แต่ความลาดชันสูงกว่า ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Oxic Paleustults Kaolinitic Paleustults และ Mixed acid Plintvstults ซึ่งได้แก่ดินใน Series Mr, Ly และ Pp	288,430	2.37

ตารางที่ (ต่อ)

สัญลักษณ์	ลักษณะดิน	พื้นที่	
		ไร่	ร้อยละ
12.	พบในสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขา เป็นดินชั้น ๆ จะพบพวกหินตะกอนอยู่ใกล้กับแนวดิน เนื้อดินเป็นดินเหนียวมีการระบายน้ำดี มีความสมบูรณ์ต่ำ เนื่องจากเป็นดินต้น ดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Lithic Haplustalfs ซึ่งได้แก่ดินใน Series Li, Ml และ Hs	281,370	2.31
13.	พบในสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขา เป็นดินชั้นพบเศษหินในดินมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมากดินส่วนใหญ่อยู่ใน Family Oxic Haplustults ซึ่งได้แก่ดินใน Series Ty, R, G และ Sc	6,942,394	57.01
14.	พื้นที่อ่างเก็บน้ำ	562,051	4.62
15.	เขตชุมชน หน่วยราชการ และที่ตั้งหน่วยราชการ	119,772	0.98
	รวม	12,176,967	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การปกครอง

ได้แบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ มี 93 ตำบล 784 หมู่บ้าน มีหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค 26 หน่วย หน่วยบริหารส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมืองกาญจนบุรี 1 แห่ง เทศบาลตำบล 1 แห่ง และสุขาภิบาล 24 แห่ง มีหน่วยราชการกลาง 37 แห่ง และรัฐวิสาหกิจ 8 แห่ง

7. เศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี มีภาคการเกษตร เป็นฐานสำคัญโดยมีมูลค่าผลผลิตคิดเป็น ร้อยละ 41.91 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด เศรษฐกิจที่สำคัญคือ อ้อย ข้าว ข้าวโพด และสับปะรด

รองลงมาก็คือภาคอุตสาหกรรม มีผลิตภัณฑ์คิดเป็น ร้อยละ 31.25 ประกอบด้วยอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย เหมืองแร่ อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร และอุตสาหกรรมนอกการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมต่อตัวถึงรถยนต์

นอกจากนี้ก็ได้แก่ การปศุสัตว์ และการประมง

8. ประชากร

จังหวัดกาญจนบุรี มีประชากรรวม 737,597 คน เป็นชาย 376,628 คนหญิง 360,915 คน อัตราการเกิดร้อยละ 1.5 อัตราการตายร้อยละ 0.75 อัตราการเพิ่มประชากรร้อยละ 1.2/ปี (กาญจนบุรี 2535 :16)

9. สังคม

สภาพความเป็นอยู่ของประชากรนี้เนื้ออยู่ร่วมกันเป็นชุมชน โดยเฉพาะในเขตชุมชนเมือง จำนวนประชากรในเขตเมืองมีประมาณ ร้อยละ 20 ในชนบทประมาณ ร้อยละ 80 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยภาคกลางจะมีภาษาถิ่นก็เฉพาะในเขตชุมชนของอำเภอทางตอนเหนือตามหมู่บ้าน ใกล้ชายแดนจะมีชาวเขาเผ่าต่างๆ โดยมากเป็นชาวกระเหรี่ยงทั้งสัญชาติไทย และพม่า มีชนชาติมอญอยู่บ้างเป็นกลุ่มๆตามป่าเขา และแถบชายแดน มีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. สภาพการใช้ที่ดินของ จังหวัดกาญจนบุรี (สำรวจปี 2528)

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นป่า เขา เสียดส่วนใหญ่ และยังมีพื้นที่ที่ห้ามมิให้ราษฎร เข้าประกอบอาชีพ เช่น ที่หวงห้ามในราชการ ป่าสงวน เขตอนุรักษ์ จึงเป็นการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่คงเหลือ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงสภาพการใช้ที่ดินของจังหวัดกาญจนบุรี

สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
เขตชุมชน	215,464	1.769
- อำเภอเมือง		
- ท่าม่วง		
- ท่ามะกา		
- พนมทวน		
- บ่อพลอย		
- เลาชวีญ		
- ศรีสวัสดิ์		
- ไทรโยค		
- ทองพูนภูมิ		
- สังขละบุรี		
พื้นที่เกษตรกรรม	3,123,475	25.650
- พืชสวน		
- ไม้ยืนต้น		
- พืชไร่		
- นาข้าว		
- ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์		
- ไร่เลื่อนลอย		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่สามารถให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
พื้นที่การประมง - บ่อเลี้ยงปลา	417	0.003
พื้นที่ซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์ - ไม้ละเมาะ - กุ่มหญ้าและไม้ละเมาะ	724,009	5.946
พื้นที่ป่าไม้ - ป่าดิบ - ป่าเบญจพรรณ - ป่าแดง - ส่วนป่า	7,549,398	61.998
พื้นที่น้ำ - แม่น้ำและทางน้ำ - อ่างเก็บน้ำ อื่น ๆ	563,388	4.627
พื้นที่ว่างเปล่า - พื้นที่หินโผล่ - สันทราย	871	0.007
รวม	12,167,968	100.000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

เทศบาลเมืองกาญจนบุรีตั้งอยู่ที่ถนนหลักเมือง ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

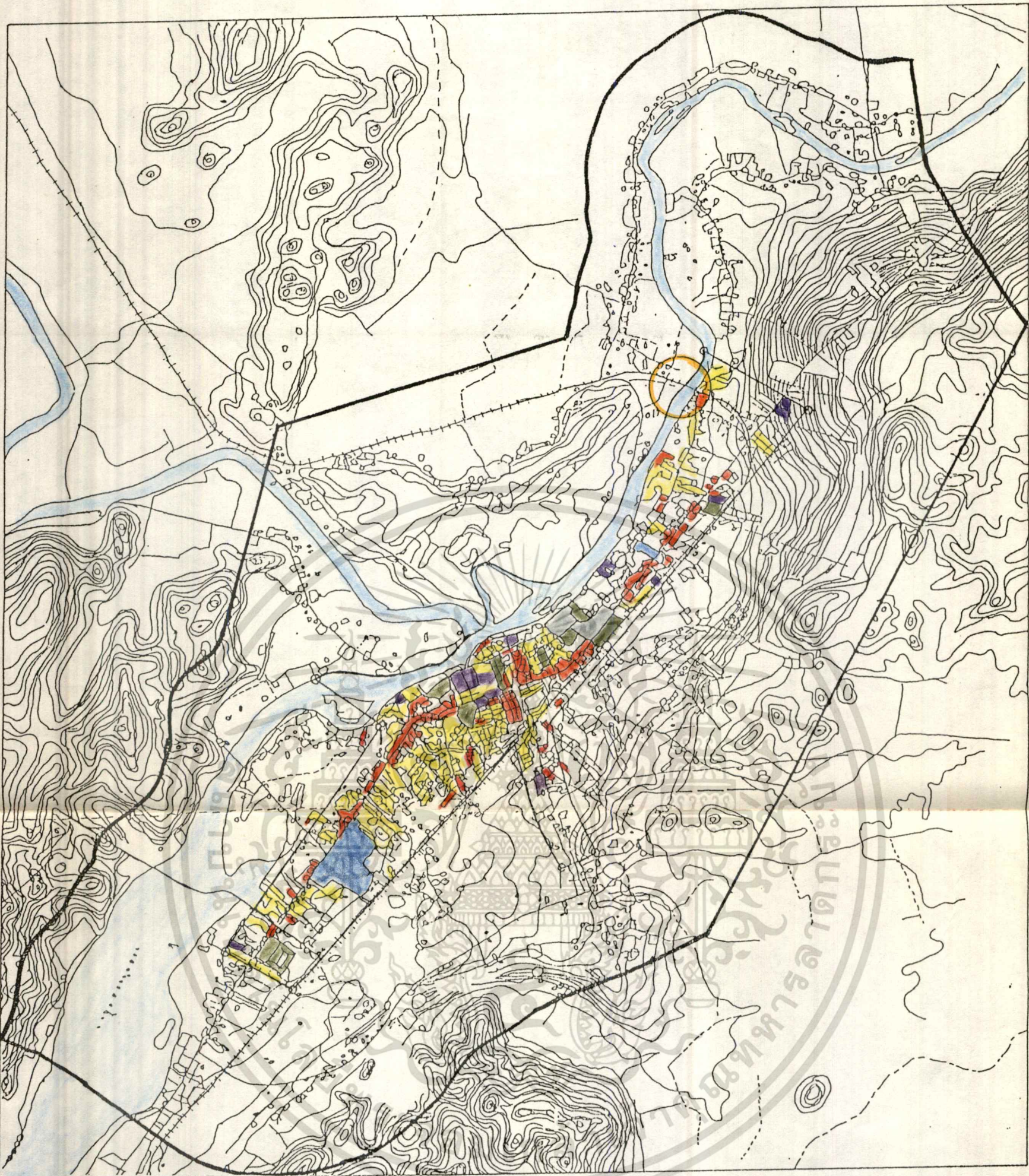
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ฝั่งขวาของแม่น้ำแควใหญ่ และฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลเมือง

จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2479 โดยการยกฐานะชุมชนในท้องที่ ตำบลบ้านเหนือ และตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง มีเนื้อที่ 2.08 ตารางกิโลเมตร ต่อมาความเจริญของเมืองได้แผ่ขยายออกไปอย่างรวดเร็วเทศบาลจึงได้เสนอขอให้มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อที่จากเดิมเป็น 9.16 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของ ตำบลบ้านเหนือ ตำบลบ้านใต้ และบางส่วนของตำบลท่ามะขาม ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง และบางส่วนของตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วงโดยมีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเทศบาลเมืองกาญจนบุรีเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2517 ประชากรในเขตเทศบาล ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2535 มี 39,175 คน เป็นชาย 18,948 คน เป็นหญิง 20,191 คน อัตราส่วนความหนาแน่น 4,277 คน/ตารางกิโลเมตร (เทศบาลเมืองกาญจนบุรี 2537 :6)

การใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ส่วนใหญ่มีการใช้ที่ดินเป็น พื้นที่พักอาศัย พื้นที่ว่างเปล่า ที่ตั้งหน่วยราชการ พื้นที่ประกอบกิจการพาณิชย์กรรม และสถานศึกษา (ดูรูปที่ 4) โดยพื้นที่ศึกษาก็อยู่ในเขตเทศบาลด้วย ส่วนเขตผังเมืองรวมนั้นมีพื้นที่ 69 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ดังนี้ เทศบาลเมืองกาญจนบุรี บางส่วนของตำบลท่ามะขาม ตำบลแก่งเสี้ยน ตำบลปากแพรก ตำบลเกาะสาโร้ง ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ในเขตอำเภอเมือง และบางส่วนของตำบลเขาน้อย ตำบลท่าล้อ ในเขตอำเภอท่าม่วง

สัญลักษณ์

- 1. เขตสีเหลือง ที่ตั้งประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- 2. เขตสีแดง ที่ตั้งประเภทพาณิชย์
- 3. เขตสีม่วง ที่ตั้งประเภทอุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- 4. เขตสีเขียว ที่ตั้งประเภทที่พักและเกษตรกรรม และคลังสินค้า
- 5. เขตสีเทาอ่อน ที่ตั้งประเภทคลังหรือเน้นทางการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 6. เขตสีเขียวอมเทา ที่ตั้งประเภทสถาบันการศึกษา
- 7. เขตสีเทาอ่อน ที่ตั้งประเภทสถาบันศาสนา
- 8. เขตสีน้ำเงิน ที่ตั้งประเภทสถาบันราชการ
- 9. เขตสีขาว การสร้างรูปโฉมและสาธารณูปการ

- ถนน
- ทางหลวง
- ทางรถไฟ
- แม่น้ำ คลอง หัว
- บริเวณพื้นที่ศึกษา

รูปที่ 4 แสดงการตั้งถิ่นฐาน
 ในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของจังหวัด และเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี เป็นดินแดนที่มีความต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์อย่างไม่ขาดระยะ นับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์ และสมัยสงครามโลก ครั้งที่ 2. ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สมัยก่อนประวัติศาสตร์

เมื่อปี พ.ศ.2486-2487 ดร.แวน อิกเคอเรน นักโบราณคดี ชาวฮอลันดา ซึ่งเป็นเชลยศึกในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ค้นพบเครื่องมือสมัยหินเก่าโดยบังเอิญที่บริเวณสถานีรถไฟบ้านเก่า กิโลเมตรที่ 145. ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองกาญจนบุรี หรือ 35 กิโลเมตรตามลำน้ำแควน้อย เมื่อสงครามสงบลง ดร.แวน อิกเคอเรนได้นำโบราณวัตถุที่พบไปศึกษาที่พิพิธภัณฑ์พิบอดี มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด กับศาสตราจารย์โบเวีส ปรากฏว่าเป็นขวานหินยุคใหม่ 2 ชิ้น เครื่องมือหินกรวดหรือกระเทาะต่อหน้าเดียว 6 ชิ้น เครื่องมือหินกลาง 3 ชิ้น และเครื่องมือหินกรวดแบบสับของยุคหินเก่าตอนปลาย 3 ชิ้น นับว่า ดร.แวน อิกเคอเรน เป็นบุคคลแรกที่พบเครื่องมือหินเก่าในเมืองไทย

นอกจากการค้นพบโบราณวัตถุดังกล่าวแล้วยังได้ค้นพบภาพเขียนสี ก่อนประวัติศาสตร์ 3 แห่ง คือ

1. ถ้ำตาด้วง ตั้งอยู่ที่บ้านช่องสะเดา ตำบลช่องสะเดา อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ค้นพบเมื่อปี พ.ศ.2509 โดย นายด้วง ถ้ำทอง
2. ถ้ำรูปเขาเขี้ยว ตั้งอยู่ที่บ้านเขาอีหล่น ตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ค้นพบเมื่อปี พ.ศ.2505 โดยคณะสำรวจไทย-เดนมาร์ค
3. ภาพเขียนสีเทือกเขาแดง ตั้งอยู่ที่บ้านโป่งหวาย ตำบลด่านแม่ฉลบบ อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี ค้นพบเมื่อปี พ.ศ.2506 โดยนายหรรณปาเชื้อสำราญ

2. สมัยประวัติศาสตร์

หลักฐานสมัยประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับเมืองกาญจนบุรี เริ่มตั้งแต่สมัยทวารวดี เป็นต้นมา จากพงศาวดารเหนือ ระบุว่าใช้ เมืองกาญจนบุรีเป็นเมืองโบราณที่สร้างโดยพญากรุงนดีซึ่งการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สันนิษฐานว่า สร้างเสร็จเมื่อราว พ.ศ. 1350 ซึ่งได้หลักฐานจากโบราณสถาน โบราณวัตถุ ว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรือง สืบเนื่องมาจากสมัยทวารวดี ลพบุรี ออชญา จนถึงรัตนโกสินทร์ และจากพงศาวดารการสู้รบครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ชาติไทย ซึ่งพม่าเป็นฝ่ายรุกราน และ ชาติรากองทัพเข้ามาทางด่านเจดีย์ 3 องค์ นอจะสรุป ได้ดังนี้

1. ในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระมหาอุปราชได้ยกกองทัพเข้าตีไทย ครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2135 ผ่านด่านเจดีย์ 3 องค์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้เสด็จไปตั้งรับที่หนองสอหรัย แขวงเมืองสุพรรณบุรี

2. เมื่อ พ.ศ. 2310 ในรัชสมัยพระเจ้าเอกทัศ พม่ายกกองทัพเข้าตีเมืองกาญจนบุรี แดกยิบเอิน แล้วเข้าตีกรุงศรีอยุธยาแตก เผาบ้านเมืองนิศาศ เป็นการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2

3. เมื่อ พ.ศ. 2328 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระเจ้า ประดุง กษัตริย์พม่าได้ยกทัพเข้าตีไทย 5 ทาง มีกำลังถึง 9 ทัพ โดยมาจากด่านเจดีย์ 3 องค์ สองทัพ เมื่อพม่ายกทัพมาตีไทยผ่านเข้ามาทางด่านพระเจดีย์ 3 องค์ ซึ่งเป็นเส้นทางเดินทัพที่ยก เข้ามาตีกรุงศรีอยุธยา เดินทัพผ่านเข้ามาถึงบริเวณสามสบ (ต้นของแม่น้ำแควน้อย ซึ่งเป็นที่รวม ของลำน้ำ 3 สาย คือ ชองกาเลีย รันตี บี้คลี) จากนั้นจะเดินเลียบมาตามที่ราบริมน้ำแควน้อย ผ่านท่าดินแดงเมืองท่าขนุน เมืองไทรโยค แล้วตัดข้ามจากแควน้อยมาแควใหญ่ มาตามบริเวณช่อง เขาหัวขกระบอก บ้านสะแคะ ตีเมืองท่ากระดานที่ริมลำน้ำแควใหญ่ จากนั้นก็เดินเลียบตามลำน้ำ แควใหญ่เข้าตีเมืองกาญจนบุรีเก่าที่บริเวณทุ่งลาดหญ้าเพื่อมุ่งตีสุพรรณบุรีเป็นด่านที่ 2 ต่อไป โดย กองทัพไทยได้ยกไปรับที่ทุ่งลาดหญ้า มีสมเด็จพระราชวังบวรสุรสิงหนาท ทรงบัญชาการรบจนได้ชัยชนะ (กรฐิณพระราชทาน ณ จังหวัดกาญจนบุรี 2535 : 22 - 28)

ประวัติการสร้างเมืองกาญจนบุรี (พระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจ ของ ร.3 และ ร.5 . 2535 : 28-31)

เมืองกาญจนบุรีเดิมตั้งอยู่ที่เขาชนไก่ บ้านท่าเสาริมลำน้ำแควใหญ่ เขตลาดหญ้า เหนือ ที่ตั้งเมืองปัจจุบันไป 16 กิโลเมตร ปัจจุบันยังปรากฏร่องรอยของโบราณสถาน เช่น ป้อมปราการ เจดีย์ พระปรางค์ วิหาร ฯลฯ มีวัดร้างต่างๆบริเวณเมืองเก่านี้ถึง 7 วัดด้วยกันคือ วัดนางพิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า วิชาแผน วิชาทองประศรี วิชาปลาไหล วิชาแม่ม้าย วิชาจิน และวิชามอญ เมืองกาญจนบุรีเก่าเป็น ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมืองหน้าด่านของไทยมาตั้งแต่สมัยอยุธยา จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เพราะตั้งติดต่อกับประเทศพม่า ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น หลังจากสงคราม 9 ทศแล้ว เมืองกาญจนบุรีได้ร่นลงมาตั้งอยู่ที่ ปากแพรก ที่ตั้งปัจจุบัน เนื่องจากพม่าเปลี่ยนยุทธศาสตร์การรบ โดยยกทัพเป็นกองเรืออีกทางมาทางลำน้ำแควน้อยมาถึงปากแพรก เข้าสู่ลำน้ำแม่กลอง แม่น้ำท่าจีน และเจ้าพระยาเพื่อตีกรุงเทพฯ พม่าจึงไม่จำเป็นต้องไปตีเมืองสุพรรณบุรีต่อไป การเปลี่ยนเส้นทางเดินทัพนี้สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ และสมเด็จพระราชวังบวรฯ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการเดินทัพแถบนี้ทรงเห็นว่าเส้นทางเดินทัพเปลี่ยนแปลงไปจึงได้เลื่อนฐานทัพจากเมืองกาญจนบุรี เก่าลงมาตั้งที่ปากแพรก หรือลี้ช้าง ซึ่งในบริเวณนี้ได้เคยมาตั้งทัพเมื่อคราวทำสงคราม กับพม่าที่ทำดินแดนดังกล่าวไว้ในนิราศท่าดินแดงว่า

" ถึงปากแพรกซึ่ง เคยเป็นที่ประชุมพล
พร้อมพหุลพลนิกรน้อยใหญ่
ค้ำชูเชือกพันยั้งนั้นไซ้
สารพัดแต่งไว้ทุกประการ "

เมืองกาญจนบุรีเมื่อช้ายมาก็ยังมีได้สร้างกำแพงเมืองแต่อย่างใด เพียงแต่ถมดินเป็นเชิงเทิน และปักเสากระเบื้องไว้เท่านั้น

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงเห็นว่า "เมืองกาญจนบุรีเป็นเมืองที่อังกฤษ พม่า รามัญไปมา ให้สร้างกำแพงขึ้นไว้ จะได้เป็นฐานพระนคร เชื้อนเพชร เชื้อนขันธุ์ที่มั่นคงไว้แห่งหนึ่ง แล้วจะได้ป้องกันสมณะชีพราหมณ์ อาณาประชาราษฎร์ พุทธศาสนา จะได้ถาวรต่อไป ..."

ในปี พ.ศ. 2374 จึงได้โปรดให้พระพันวษา เจ้าพระยาพระคลังสมุหพระกลาโหม เจ้าพระยามหาโยธา และพระยาทำนน้ำ ออกไปตรวจสถานที่ก่อสร้าง โดยเกณฑ์พวกมอญให้ทำอิฐ และให้พวกเหล็กเมืองกาญจนบุรีทำกำแพง และมอบให้พระยากาญจนบุรี เป็นแม่กองจัดสร้างขึ้นใหม่อย่าง เร่งรีบ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2374 เป็นต้นมา

ตัวเมืองกาญจนบุรี มีขนาดไม่ใหญ่เท่าใดนัก ทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 200 เมตร ยาว 440 เมตร มีป้อมมุมเมือง 4 ป้อม ทางกำแพงด้านยาวมีป้อม 2 ป้อม คือทางหน้าเมืองทำป้อมใหญ่ป้อมหนึ่ง ทางหลังเมืองทำป้อมเล็กป้อมหนึ่ง มี 6 ประตู และประตูช่องกุฏิ 2 ประตู รวม 8 ประตู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสไทรโยค ไว้ดังนี้

" อันเมืองกาญจนบุรีนี้สร้างใหม่	เมืองเขาสันไก่อเป็นที่ตั้ง
พม่าลาดกวาดคนไปหลายครั้ง	อีกทั้งยากค้นแสนกันดาร
พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว	ทรงปรารภสร้างใหม่ให้ไพศาล
จึงย้ายมาปากแพรกแปลงโบราณ	ประสงค์การค้าขายฝ้ายราชบุรี "

ต่อมากำแพงเมือง และป้อมเมืองกาญจนบุรี ได้หักพังร่วงหล่นลงมาตามอายุโดยเฉพาะประตูเมืองทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ได้ถูกน้ำท่วมพังทลายลงมาเสียตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อ พ.ศ. 2420 คราวหนึ่ง และกำแพงเมืองถูกรื้อเมื่อคราวสร้างโรงงานกระดาษใน พ.ศ. 2481 อีกคราวหนึ่ง และถูกทำลายโดยหน่วยราชการ และเอกชน อีกหลายครั้ง ปัจจุบันเหลือเพียงประตูด้านหน้า ป้อมใหญ่ ป้อมมุมเมืองด้านวัดใต้ รวมทั้งแนวกำแพงเมืองด้านหลังหอประชุมโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์

ภายในกำแพงเมืองไม่มีโบราณสถานแต่อย่างใด นอกจากศาลหลักเมือง (ย้ายมาสร้างใหม่) ซึ่งภายในมีหลักเมืองเป็นรูปเสาหัวเม็ดทรงมัน ศิลาริกหนึ่งหลัก และจารึกบนไม้สัก 1 แผ่น บอกวัน เดือน ปี ที่สร้างเมือง สถานที่ราชการเดิม อยู่ภายในกำแพงเมืองทั้งสิ้น ปัจจุบันเหลือบ้านพักผู้ว่าราชการ ที่ทำการอำเภอเก่า ที่ทำการเทศบาลเมืองกาญจนบุรี บ้านพักข้าราชการ และบริเวณโรงงานกระดาษ ส่วนบ้านพักของประชาชนตั้งอยู่นอกเขตเมืองออกไปตามริมน้ำตั้งแต่วัดเหนือ ถึงวัดใต้

ส่วนวัดที่ปรากฏในสมัยนี้ มี วัดไชยชุมพลชนะสงคราม (วัดใต้) วัดเทวสังฆาราม (วัดเหนือ) และวัดถาวราราม (วัดฉนวน)

กำแพงเมืองกาญจนบุรี กรมศิลปากรได้จดทะเบียนเป็นโบราณสถาน ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2478 (สถาบันราชภัฏทวารวดี จังหวัดกาญจนบุรี 2533 : 18)

3. สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

สงครามโลกครั้งที่ 2 ทางด้านเอเชีย เริ่มต้นเมื่อกองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกทางด้านอิน-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งไปสำหรับความรู้ทางวิชาการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ในประโยชน์ทางการค้า
 โดจินของฝรั่งเศส เมื่อตอนเช้า วันที่ 8 ธันวาคม 2484 และเป้าหมายต่อไปคือ เข้ายึดครอง
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พม่า ซึ่งจะต้องผ่านประเทศไทย ดังนั้นในตอนเช้าของวันเดียวกัน เวลา 04:00 น. กองทัพญี่ปุ่นได้ยกพลขึ้นบกที่ปากน้ำชุมพร จังหวัดชุมพร และได้ยื่นคำขาดขอเดินทัพผ่านไปประเทศมลายู และพม่า ซึ่งอยู่ในความปกครองของอังกฤษ

ในเช้าวันเดียวกันกองทัพญี่ปุ่นก็ได้ยกพลขึ้นบกที่ สงขลา ปัตตานี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ด้วย ได้รับการต่อต้านจากหน่วยอาสาสมัคร ตำรวจ และทหาร ทำให้ทหารญี่ปุ่นเสียชีวิตไป 40 คน (เฉพาะที่ปากน้ำชุมพร) ฝ่ายไทยก็เสียชีวิต และบาดเจ็บจำนวนมากเช่นกัน เวลา 17:00 น. รัฐบาลไทยได้ทำความตกลงกับรัฐบาลญี่ปุ่น อนุญาตให้กองทัพญี่ปุ่นผ่านประเทศไทยได้ โดยญี่ปุ่นรับรองจะเคารพเอกราชและอธิปไตยของไทย การตัดสินใจครั้งนี้เป็นขั้นตอนแรกของการมีสัมพันธไมตรี และข้อผูกมัดระหว่างรัฐบาลไทยและกองทัพญี่ปุ่น อันนำไปสู่การลงนามในข้อตกลง ไทย-ญี่ปุ่น เกี่ยวกับการสร้างทางรถไฟเชื่อมระหว่างไทยกับพม่า เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2485 ซึ่งส่งผลให้ จังหวัดกาญจนบุรี มีบทบาทสำคัญในสงครามโลกครั้งที่ 2 เพราะทางรถไฟสายมรณะและสะพานข้ามแม่น้ำแคว ถูกสร้างขึ้นที่นี่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ญี่ปุ่นยึดเกาะสอง (ที่แหลมเกาะสองใน จังหวัดชุมพร อังกฤษเรียก วิคตอเรีย पोสต์ อยู่ในเขตพม่า) เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2484 แต่ก็ประสบกับปัญหาการลำเลียงอาหารทางถนนทำได้น้อยและไม่สามารถลำเลียงอาวุธหนักได้ ญี่ปุ่นจึงมีความเห็นว่าจะ สร้างทางรถไฟจากจังหวัดกาญจนบุรีเข้าสู่พม่า

เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2485 (1942) ญี่ปุ่นยึดสิงคโปร์ได้แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น โรนัน โดยนายพลอาเซอร์ เพอร์ซิกัล แม่ทัพใหญ่อังกฤษ เป็นผู้ลงนามในสัญญายอมจำนน ต่อนายพลฮามาอิยะ การพ่ายแพ้ในครั้งนี้ทำให้ทหารอังกฤษนับแสนคน ตกเป็นเชลยศึกของกองทัพญี่ปุ่น และเชลยศึกเหล่านี้ ได้ถูกเกณฑ์มาเป็นแรงงานในการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว และทางรถไฟสายมรณะ

เส้นทางก่อสร้างทางรถไฟ และสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ทางรถไฟสายมรณะเป็นทางรถไฟกว้าง 1 เมตร และแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนักได้วันละ 300 ตัน โดยเริ่มต้น จากหนองปลาชุก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ข้ามแม่น้ำแควใหญ่ และเลียบแม่น้ำแควน้อยจนถึงด่านเจดีย์ 3 องค์ พรมแดนไทยในจังหวัดกาญจนบุรีและเมืองเนกา ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งเป็นพรมแดนพม่าต่อไปบรรจบกับทางรถไฟพม่าที่มาจากเมืองตันบู้ช่าฮัด

เป้าหมายการสร้างคือ ใช้ค่าเสียงยุทธโยปกรณ์ และทหาร เข้าพม่าเพื่อไปอินเดียโดยหลักเสียงการล่าเสียงทางท้องทะเลที่อาจถูกเรือดำน้ำของพันธมิตรโจมตีได้โดยง่าย

สภาพภูมิประเทศล้วนแต่เป็นป่าดงดิบที่เต็มไปด้วยสัตว์ป่าดุร้ายและงูพิษนานาชนิด นอกจากนั้น ยังมีชื่อว่าเป็นดินแดนที่มีไข้มาเลเรีย บิด หรือโรคต่างๆ อันร้ายแรงที่จะเกิดขึ้นได้ทุกขณะ นับได้ว่าเป็นดินแดนที่ไม่เคยมีบุคคลใด ๆ เหยียบย่างเข้าไปได้เลย และจากการสำรวจในภาวะปรกติ การสร้างทางรถไฟและสะพานจะต้องใช้เวลา 5-6 ปี แต่กองทัพญี่ปุ่นกำหนดว่าจะต้องสร้างให้เสร็จภายใน 1 ปี โดยมีระยะทางทั้งหมด 415 กิโลเมตร

วันที่ 21 ธันวาคม 2484 (1941) ญี่ปุ่นทำสัญญาเป็นพันธมิตรกับไทย

วันที่ 16 กันยายน 2485 นายพล เซกิ โปริธา ผู้แทนกองทัพญี่ปุ่นลงนามร่วมกับจอมพล ป. พิบูลสงคราม เกี่ยวกับข้อตกลง ไทย-ญี่ปุ่น ในการสร้างทางรถไฟเชื่อมไทย-พม่า การสร้างทางรถไฟ

เหตุการณ์การสร้างทางรถไฟและสะพานข้ามแม่น้ำแควลำดับได้ดังนี้

1. วันที่ 8 ธันวาคม 2485 เริ่มวางรางรถไฟแยกจากหนองปลาตูกตรงกิโลเมตรที่ 64 โดยใช้เชลยศึกชาวอังกฤษ ทำงานวันละ 300 คน

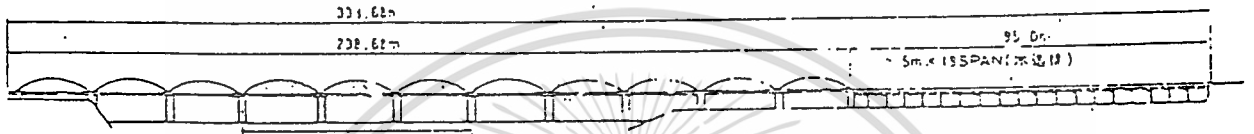
แต่งตั้งให้ พลตรี ชิโมดะ เป็นผู้คุมงาน ซึ่งต่อมาประสบอุบัติเหตุเครื่องบินตกในป่าขณะที่กำลังบินสำรวจเส้นทาง จึงแต่งตั้งให้ พลตรี ตากาซากิ เป็นผู้คุมงานต่อไป

ต่อมาได้ย้ายกองบัญชาการจาก ตำบลหนองปลาตูก จังหวัดราชบุรี ไปตั้งอยู่ที่เมืองกาญจนบุรี เพื่อลดความเสียหายจากการทิ้งระเบิดจากข้าศึก และจะได้รับความคุ้มครองอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยมีระยะทางห่างจากเดิม 70 ก.ม. เชลยศึกต้องเดินเท้าไปท่ามกลางแดดร้อน ไม่มีต้นไม้ให้ร่มเงาและทหารญี่ปุ่นก็ใช้ระบบเค็ดขาดด้วยดาบและปืน เชลยศึกจึงต้องเดินกันตลอดวัน ตลอดคืน

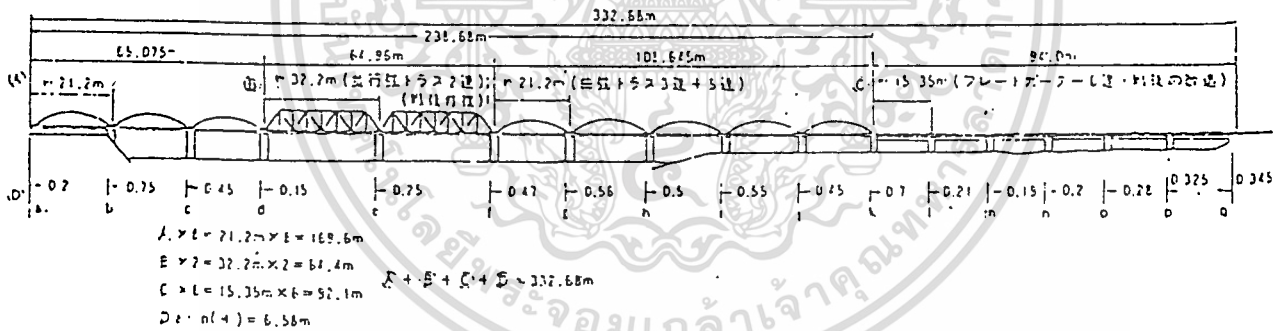
การสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแควนั้น ในตอนแรกสร้างเป็นสะพานไม้ชั่วคราวใช้เวลาประมาณ 3 เดือน โดยสร้างเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ 2486 ต่อจากนั้นก็ลงมือสร้างสะพานเหล็ก โดยอยู่ทางด้านเหนือของสะพานไม้ประมาณ 100 เมตร เป็นสะพานเหล็กกล้า มีทั้งหมด 12 ช่วง สร้างขึ้นและ เริ่มใช้เมื่อเดือน กันยายน 2486 โดยสะพานไม้ได้รับการรื้อลงเมื่อ 18 กุมภาพันธ์

2487 (ค.ศ. 1942) ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างสะพานก่อนถูกระเบิด

โครงสร้างสะพานที่สร้างใหม่หลังจากถูกระเบิด

รูปที่ 5 โครงสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วันที่ 23 ตุลาคม 2486 ทางรถไฟทั้งสอง (ไทย-พม่า) ก็ได้บรรจบกัน
3. วันที่ 8 สิงหาคม 2488 ระเบิดลงที่อิโรนิมา และนางาซากิ
4. วันที่ 15 สิงหาคม 2488 ญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้สงคราม
5. ต้นปี พ.ศ.2489 อังกฤษได้รื้อทางรถไฟเขตพม่าออก 30 ก.ม. เขตไทย 6 ก.ม.

และบังคับให้ไทยซื้อทางรถไฟ และ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในราคา 1,250,000 ปอนด์ (50 ล้านบาท)

มีจำนวนผู้มีส่วนในการสร้างทางรถไฟทั้งหมด 165,000 คน (เสียชีวิต 41,000 คน) เป็นชาวญี่ปุ่น 15,000 คน (เสียชีวิต 1,000 คน) เชลยศึก 50,000 คน (เสียชีวิต 10,000 คน) กรรมกร 100,000 คน (เสียชีวิต 30,000 คน)

เมื่อสงครามสงบลงได้มีการรวบรวมกระดูกของผู้ก่อสร้างทางรถไฟไปฝังรวมกันที่สุสานสงครามฝ่ายสัมพันธมิตร 3 แห่งคือ

1. สุสานสัมพันธมิตร (คอนรัก) เนื้อที่ 17 ไร่ บรรจุกระดูกทหารชาติต่างๆจำนวน 6,982 ศพ ส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษ ฮอลันดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์
2. สุสานช่องไก่ เนื้อที่ 7 ไร่ บรรจุกระดูก 1,750 ศพ เป็นชาวอังกฤษและออสเตรเลีย โดยการดูแลสุสานคอนรัก และช่องไก่ นั้นรัฐบาลอังกฤษเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ซึ่งจะมีพิธีรำลึกถึงผู้เสียชีวิต ญาติ เพื่อนร่วมชาติ เพื่อนร่วมทุกข์ในช่วงเป็นเชลย เดินทางมาเคารพหลุมศพ โดยการกำหนดวันที่มีพิธีรำลึกถึงผู้เสียชีวิตนั้นแตกต่างกัน โดยประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นวันที่ 25 เมษายน (Anzac Day) ประเทศฮอลันดา เป็นวันที่ 5 พฤษภาคม (Armistice Day) ประเทศอังกฤษ เป็นวันที่ 11 พฤศจิกายน (Remembrance Day) เมื่อถึงวันนั้น ๆ จะมีผู้แทนของแต่ละชาติมาวางพวงมาลาเคารพหลุมศพของเหล่าเชลยศึก

3. สุสานในเขตพม่า ที่เมืองตันป้อซาฮัด

สำหรับอนุสาวรีย์ไทยานุสรณ์ (หรือเรียกว่าอนุสาวรีย์นิรนาม หรืออนุสาวรีย์ญี่ปุ่น) มีเนื้อที่ 1 ไร่ 50 ตารางวา ตัวอนุสาวรีย์มีความสูง 4 เมตร สร้างเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 1944 เพื่อปลุกปลอบวิญญาณที่เสียชีวิต ในการสร้างทางรถไฟ มีข้อความจารึกเป็นภาษาญี่ปุ่น ไทย มลายู จีน และอังกฤษ ส่วนศพของทหารญี่ปุ่นนั้นได้มีการเผา และส่งกระดูกกลับญี่ปุ่น โดยในวันที่ 12

เมษายน ปีเป็นวันที่มีพิธีรำลึกถึงผู้เสียชีวิต (อนุสรณ์ เป็ชชื่อ 2534 ไม่เอา 11 กค 19) ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ทรัพยากรการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้ (แผนการใช้ที่ดิน จังหวัดกาญจนบุรี 2530: 125 (รูปที่ 6)

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ
2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ และโบราณคดี
3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม

ในจังหวัดกาญจนบุรีมีแหล่งท่องเที่ยว แบ่งตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวมีดังนี้

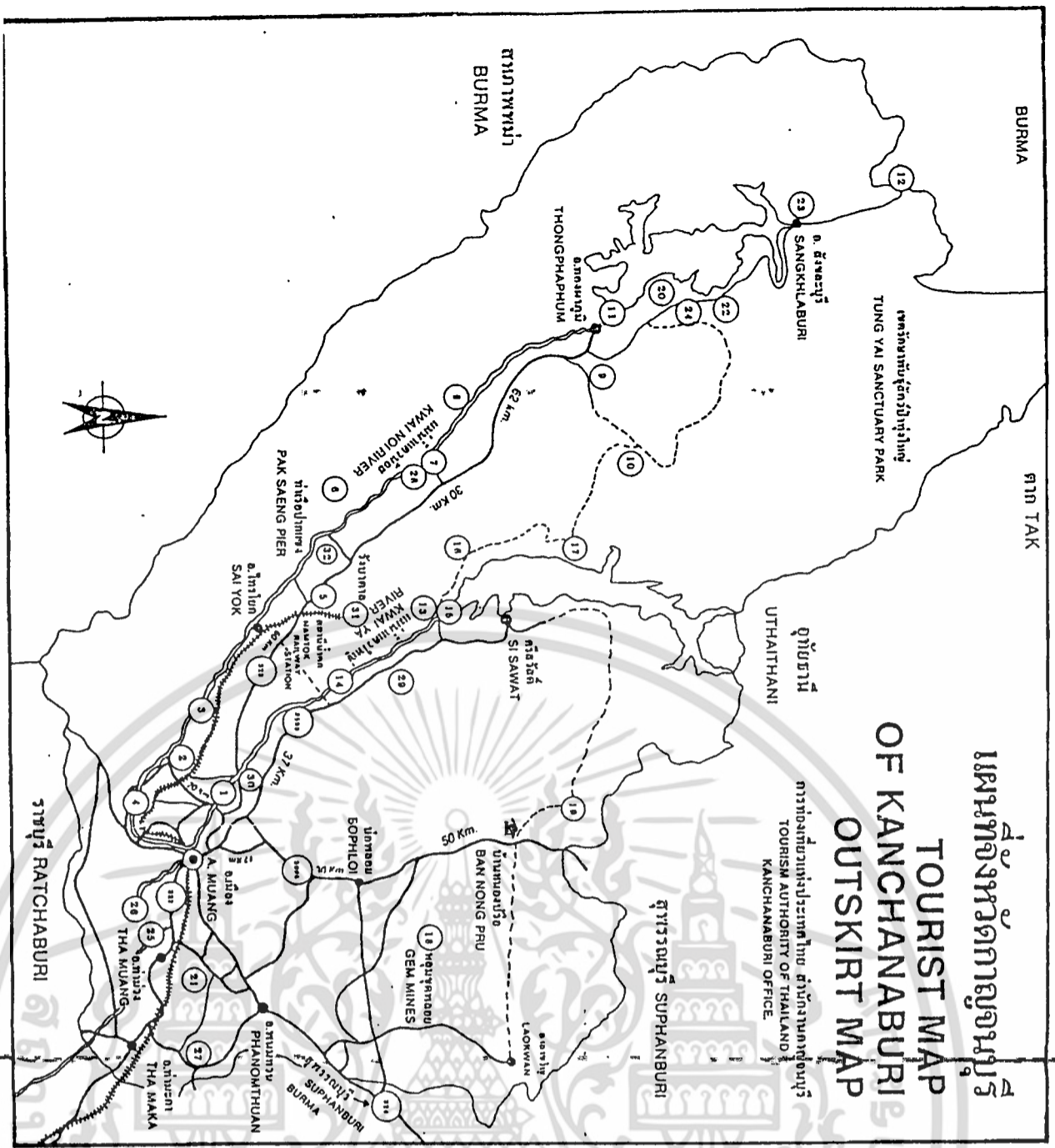
1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น น้ำตกไทรโยคใหญ่ น้ำตกไทรโยคน้อย ถ้ำละว้า ถ้ำดาวดิงส์ บ่อน้ำร้อนหินดาด น้ำตกผาดาด เขื่อนเขาแหลม เขื่อนศรีนครินทร์ น้ำตกเกริงกระเวีย น้ำตกห้วยขมิ้น ถ้ำพระธาตุ ถ้ำธารลอด ถ้ำฤๅษี ถ้ำลิบแล ถ้ำเนรมิต ล่องแพเมืองกาญจน์ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสลักพระ เป็นต้น
2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ และโบราณคดี เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ปราสาทเมืองสิงห์ โบราณสถานบ้านเก่า ค่ายเจดีย์สามองค์ บ้านดอนตาเพชร สะพานข้ามแม่น้ำแคว สุสานสัมพันธมิตร (คอนรัก) สุสานช่องไก่ และหงตึก เป็นต้น
3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม เช่น พิพิธภัณฑ์สงครามวัดใต้ (วัดไชยชุมพลชนะสงคราม) พิพิธภัณฑ์บ้านเก่า เขื่อนบีลือก บีลือกฮิลล์ (ศูนย์เพาะพันธุ์พืชเมืองหนาว) บ่อน้ำร้อนศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี (สถาบันราชภัฏวารวดี จังหวัดกาญจนบุรี) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสลักพระ เป็นต้น

และนอกจากนี้ยังมีศาสนสถานที่สำคัญ เช่น วัดถ้ำมั่งกรทอง วัดถ้ำเสือ วัดถ้ำเขาน้อย วัดพระแท่นดงรัง และวัดวังกวีเวการาม เป็นต้น

นอกจากวัดแล้วก็ยังมีประเภทสถานเริงรมย์ด้วย เช่น ร้านอาหารในแม่น้ำแคว

ซึ่งทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งกลุ่มการท่องเที่ยวออกเป็น 4 กลุ่ม (แผนพัฒนาการท่องเที่ยว จ.กาญจนบุรี 2527 : 48-52 ตามลักษณะการกระจายตัวไปตามภูมิภาคดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่จังหวัดกาญจนบุรี
TOURIST MAP
OF KANCHANABURI
OUTSKIRT MAP

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกาญจนบุรี
TOURISM AUTHORITY OF THAILAND
KANCHANABURI OFFICE

- สัญลักษณ์
1. กำแพงพระ	15 km.	12. ค่ายเจดีย์ ๓ องค์	241 km.	22. น้ำตกไถ่ช่องถ้อง	108 km.
2. พิพิธภัณฑ์บ้านเก่า	35 km.	13. น้ำตกเอราวัณ	65 km.	23. วัดวังแก้วอาราม	230 km.
3. อุทยานประวัติศาสตร์		14. เขื่อนท่าทุ่งนา	58 km.	24. น้ำตกเอกรังกระเวียง	175 km.
ปราสาทเมืองสิงห์	43 km.	15. เขื่อนศรีนครินทร์	69 km.	25. เขื่อนวชิราลงกรณ์	14 km.
4. กำแพงศิโยน	32 km.	16. กำแพงระคุ	76 km.	26. วัดถ้ำเสือ	
5. น้ำตกเขาพัง	60 km.	17. น้ำตกห้วยชมชน	108 km.	วัดถ้ำเขาน้อย	19 km.
6. กำแพงเจ้า	75 km.	18. บ่อหลอช	48 km.	27. พระบาทนงรัง	10 km.
7. น้ำตกไทรโยคใหญ่	104 km.	19. กำแพงระลอก (อุทยานแห่งชาติ)	97 km.	28. แพนทิก-แพล่อง	30 km.
8. กำแพงคิงส์	110 km.	20. เขื่อนรัตนโกสินทร์	176 km.	29. ศูนย์รักษาพันธุ์สัตว์ป่า	
9. น้ำพุร้อนหินตาด	130 km.	21. อวนสลลลนเจดีย์		เขาน้ำพุ	50 km.
10. น้ำตกหน้าตาด	140 km.	22. เขื่อนศรีนครินทร์		เขื่อนศรีนครินทร์	
11. เขื่อนศรีนครินทร์	153 km.	23. เขื่อนท่าทุ่งนา		จังหวัดกาญจนบุรี	15 km.
		24. เขื่อนท่าทุ่งนา		31. กำแพงวังบาดาล	65 km.
		25. เขื่อนศรีนครินทร์		32. ไร่ขจรหมู่บ้าน	
		26. เขื่อนวชิราลงกรณ์		แม่น้ำแคว	65 km.
		27. เขื่อนท่าทุ่งนา		แม่น้ำ ล่าลลลล หัว	
- ทางหลวง ถนน ทางรถไฟ

รูปที่ 6 แผนที่สถานท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

1. แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง ท่าม่วง ท่ามะกา พนมทวน ซึ่งเป็นพื้นที่มีความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน และระบบคมนาคม ส่วนใหญ่เป็นประเภทประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ซึ่งกระจายอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำแควน้อย และแม่น้ำแควใหญ่ (ดูรูปที่ 6 และรูปที่ 7)

2. แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอไทรโยค ทองผาภูมิ สังขละบุรี ส่วนใหญ่เป็นที่ป่าเขา ประชากรอาศัยอยู่เบาบาง แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ส่วนใหญ่กระจายอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำแควน้อย (ดูรูปที่ 6)

3. แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอศรีสวัสดิ์ บางส่วนของอำเภอเมือง กับทองผาภูมิ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ป่าเขา ประชากรอาศัยอยู่ตามที่ราบในหุบเขา แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภทธรรมชาติ (ดูรูปที่ 6)

4. แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอบ่อพลอย และบางส่วนของศรีสวัสดิ์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ซึ่งปลูกอ้อยเป็นส่วนใหญ่ แหล่งท่องเที่ยวจัดอยู่ในประเภทธรรมชาติและวัฒนธรรม (ดูรูปที่ 6)

ที่ตั้งและขอบเขตของพื้นที่ศึกษาบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ที่ตั้งและอาณาเขต

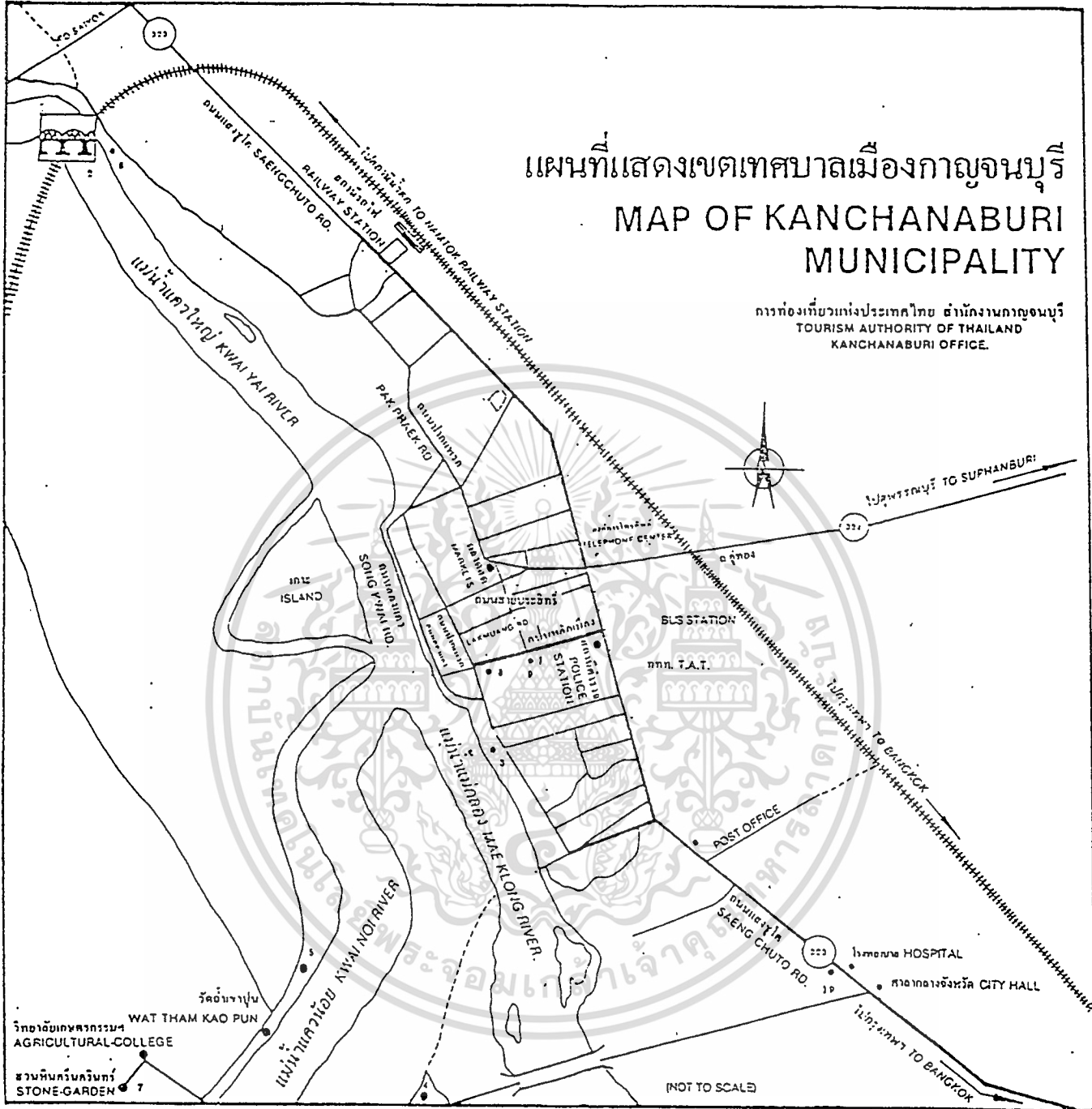
สะพานข้ามแม่น้ำแควตั้งอยู่ที่บ้านท่ามะขาม ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ที ละติจูด 14 องศา 32 ลิปดา 25 ฟิลิปดาเหนือ และ ลองจิจูด 99 องศา 30 ลิปดา 26 ฟิลิปดาตะวันออก ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 39,410 ตรม. (25.6 ไร่) มีสภาพการใช้ที่ดินเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ ย่านพาณิชย์กรรม และเส้นทางคมนาคม มีพื้นที่ต่อเนื่องกับบ้านท่ามะขามทางทิศเหนือ ทิศตะวันออกติดกับถนนแม่น้ำแคว ทิศตะวันตกติดต่อกับบ้านฮางบ้านหัวหิน และทางทิศใต้ติดต่อกับอนุสาวรีย์ท้าวสุทนต์ (ดูรูปที่ 8)

หลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่พบ

ในปัจจุบันมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ตั้งแสดงอยู่ดังนี้คือ สะพานเป็นโครงเหล็ก ทหารจักรไอน้ำ ทหารบกบรรทุกตัดแปลง ทางรถไฟ

๑(สถาบันราชภัฏกาญจนาภิเษก จังหวัดกาญจนบุรี 2533-2534) ๒(233-234) ๓(อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่แสดงเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
 MAP OF KANCHANABURI MUNICIPALITY

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกาญจนบุรี
 TOURISM AUTHORITY OF THAILAND
 KANCHANABURI OFFICE.

รูปที่ 7 แผนที่สถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

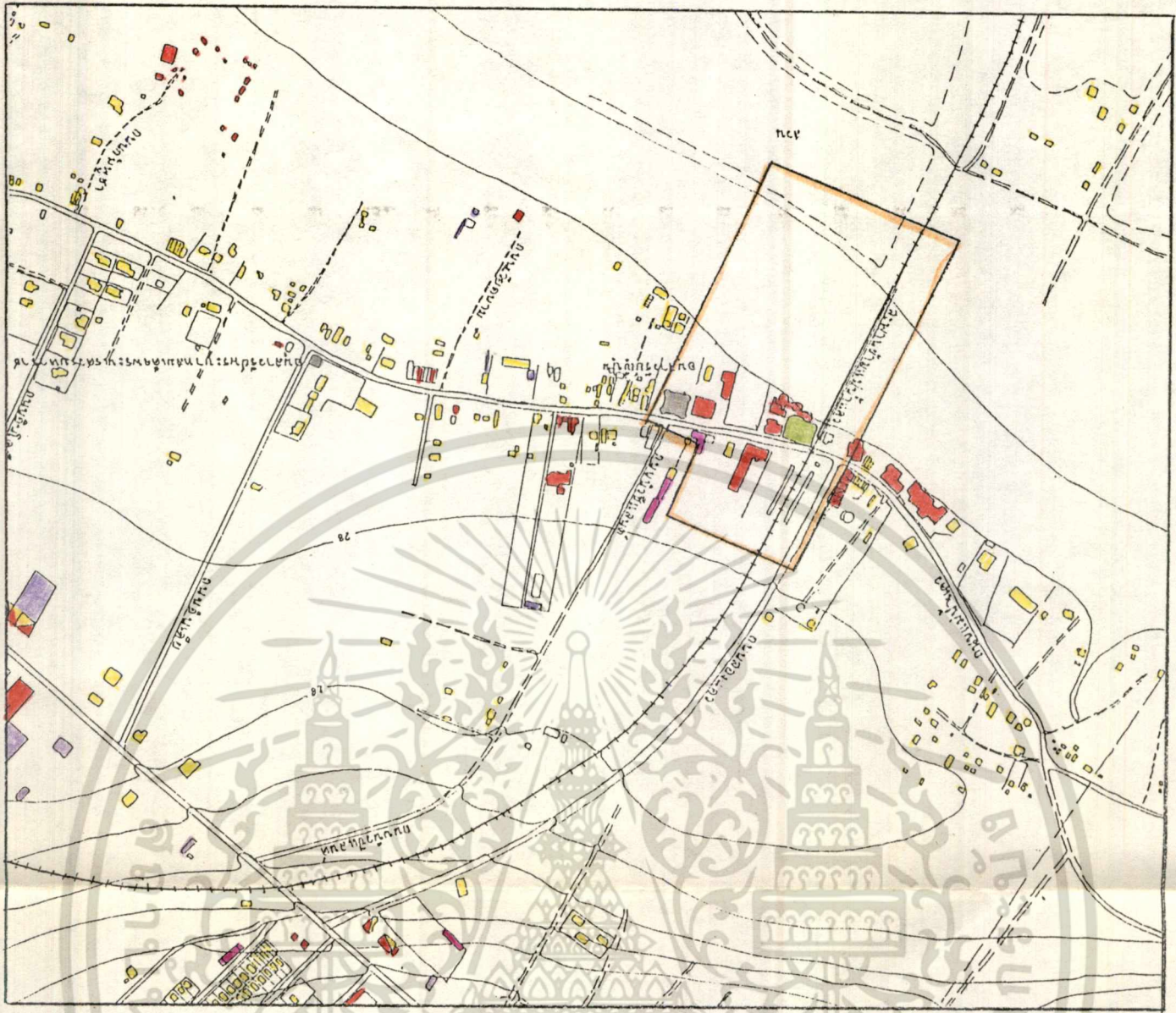
สัญลักษณ์

1. สุสานทหารสัมพันธมิตร (ลอนรัก) 2 km.	6. อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม 4.5 km.
2. สะพานข้ามแม่น้ำแคว 5 km.	7. สวนหินศรีนครินทร์ 13 km.
3. พิพิธภัณฑ์สงคราม (JEATH) 200 ม.	8. ประตูเมืองเก่า 250 ม.

5. สุสานช่องไก่ 3 km. 9. ศาลหลักเมือง 200 ม.

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

————— ทางหลวง ถนน - - - - - ทางรถไฟ แม่น้ำ ลำคลอง ห้วย

รูปที่ 8 แสดงการใช้ที่ดินบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว และพื้นที่ข้างเคียง

มาตราส่วน 1 : 4,000

สัญลักษณ์

- 1. เขตสีเหลือง □ ที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- 2. เขตสีแดง □ ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม
- และที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- 3. เขตสีม่วง □ ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม
- และคลังสินค้า
- 4. เขตสีม่วงแดง □ ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
- 5. เขตสีเขียวอ่อน □ ที่ดินประเภทที่ว่างเปล่า
- และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 6. เขตสีเทาอ่อน □ ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
- 7. เขตสีน้ำเงิน □ ที่ดินประเภทสถาบันราชการ
- 8. เขตสีขาว □ การสร้างรูปโฉมและสร้างอาคาร
- พื้นที่ว่างเปล่า
- เขตพื้นที่ทำการศึกษา

- ทางหลวง ถนน
- +++++ ทางรถไฟ
- ~~~~~ แม่น้ำ คลอง ห้วย
- เส้นชั้นความสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้ไปเผยแพร่ชนชั้นการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงแก้ไขเนื้อหา และองค์ประกอบของเอกสารที่ปรากฏในรูป

สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา (ดูรูป 9)

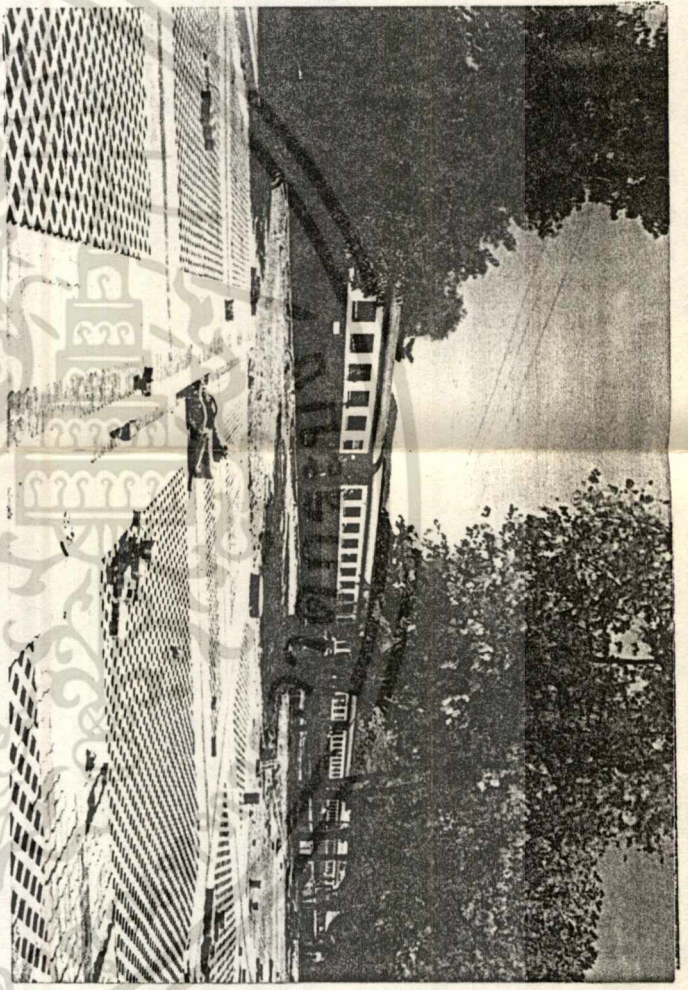
1. บริเวณชานชลา รวมถึงพื้นที่ข้างเคียงเริ่มจากด้านทิศเหนือของทางรถไฟเป็นถนนสองแคว มีผิวการจราจรกว้าง 8 เมตร ทางเท้าด้านละ 1 เมตร ระยะห่างจากสะพานไปตามถนนสองแควจนตัดกับถนนแสงชูโต เป็นระยะทางประมาณ 750 เมตร ผิวถนนลาดแอสฟัลท์ มุมถนนมีตู้โทรศัพท์สาธารณะ 1 ตู้ อยู่ในสภาพชำรุดใช้ได้ในบางโอกาส ถัดจากตู้โทรศัพท์เป็นบ่อมตำรวจ เป็นอาคารชั้นเดียว ผนังก่ออิฐฉาบปูนสีเม้นต์ทาสีขาวติดกระเบื้องโศรอบ หลังคากระเบื้องสีแดงใช้พื้นที่ประมาณ 33 ตรม. มีแสดงห้วงจักรโบราณ 1 ห่วง ใช้พื้นที่ 97.5 ตรม. ตั้งแสดงบนรางรถไฟกันเขตเป็นสัดส่วนและสถานที่ให้บริการที่สำคัญของด้านนี้คือ ชุมชลาตัวรถไฟเป็นไม้ทาสีขาวสลับน้ำตาล หลังคากระเบื้องสีขาวใช้พื้นที่ 4 ตรม.

ถัดจากพื้นที่ข้างเคียงเป็น ชานชลาทางด้านทิศเหนือ มีการยกระดับประมาณ 20 เซนติเมตร จากผิวถนนสองแควให้อยู่ระดับเดียวกับรางรถไฟ พื้นปูหินเกล็ดอัดแน่น ชานชลากว้าง 3 เมตร ยาว 55 เมตร เป็นพื้นที่ 165 ตรม. บนชานชลาที่มีนั่งพักรอรถไฟ ทำจากไม้หอมรถไฟ ยาวก่อนละ 1.50 เมตรจำนวน 5 ท่อน วางเรียงเป็นระยะจนสุดความยาวของชานชลา ซึ่งเมื่อมีผู้หนึ่งจะทำให้สูญเสียความกว้างใช้งานของชานชลาไปถึงครึ่งหนึ่งของทั้งหมด

ถัดจากชานชลาทิศเหนือคือ รางรถไฟเป็นรางเดี่ยวกว้าง 1 เมตร มีขอบทำด้วยไม้หอมห่างจากรางด้านละ 1 เมตร ภายในรางรถไฟโรยหินภูเขา

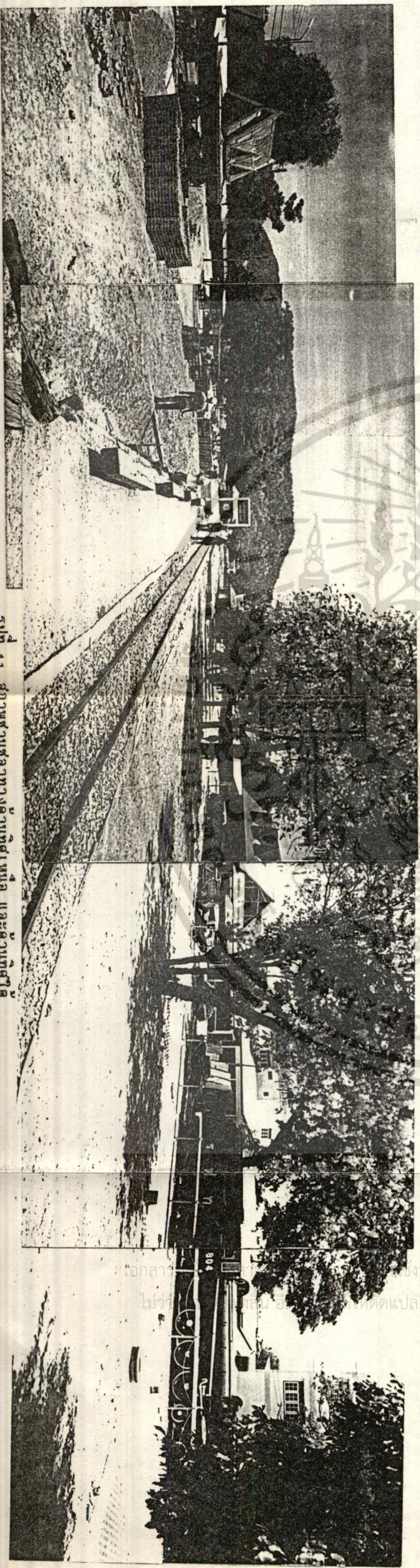
ชานชลาทิศใต้อยู่ถัดจากรางรถไฟลงมา ในส่วนแรกพื้นเป็นดินแปรสภาพจากลูกรัง มีพื้นที่ทั่วไป อยู่ระดับเดียวกับถนนสองแคว มีแนวต้นไม้ปลูกเป็นระยะจำนวน 6 ต้น ต้นแรกคือหางนกยูงฝรั่ง (สีแดง) ที่เหลือคือชัยพฤกษ์ (สีเหลือง)

บริเวณถัดจากชานชลาทิศใต้ เป็นพื้นที่ถูกปูด้วยซีเมนต์บล็อกและปลูกหญ้าแซมใช้ในกิจกรรมเดินเล่น ชมห้วงจักรโบราณและห้วงบรทุกโบราณ

รูปที่ 10 สภามหาวิทยาลัย

เป็นลานดิน มีฝอยที่เข้าไป และอยู่ต่ำกว่าระดับรางรถไฟ ทำให้ลำบากต่อการขึ้น ลง รถไฟ และเป็นอันตราย ต่อผู้ใช้บริการ

รูปที่ 11 สภาพด้านสถาปัตยกรรมที่เหนือ และด้านทิศใต้

เป็นการบันทึกภาพจากมุมมองมาจากบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของสำนักงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม หากมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. บริเวณลานชมทัศนียภาพ อยู่ริมแม่น้ำแควใหญ่มีระยะห่างจาก 2 ข้างทางรถไฟ 5 เมตร โดยเริ่มจาก (ดูรูปที่ 12-13)

ลานด้านทิศเหนือเป็นลานที่ลดหลั่นลงไปรวม 3 ระดับ ลานชั้นบนสุดปูพื้นด้วยซีเมนต์บล็อกแบบมีรูปลูกหย้าแซม ลานชั้นที่ 2 พื้นเป็นคอนกรีต กำแพงกันดินตกแต่งด้วยหินภูเขา ภาสชาติลานชั้นบน ส่วนหนึ่งทำเป็นห้องควบคุมงานแสง-เสียง (Light and Sound Show) และเป็นห้องน้ำ ส่วนลานชั้นที่ 3 พื้นคอนกรีต เช่นเดียวกับชั้นที่ 2

ลานด้านทิศใต้ เป็นลานลดหลั่นกัน 5 ระดับ ลานชั้นบนสุดเป็นซีเมนต์บล็อกแบบเดียวกับลานทิศเหนือ แต่มีที่นั่งพักผ่อน เป็นเก้าอี้ซีเมนต์รูปสี่เหลี่ยม เว้นช่องตรงกลางปลูกต้นเฟื่องฟ้า ลานชั้นที่ 2 พื้นเป็นคอนกรีต ผนังกันดินตกแต่งด้วยหินภูเขา ลานชั้นที่ 3 และ 4 เป็นชั้นลดหลั่นกันบนลานที่ 5 พื้นเป็นคอนกรีต ส่วนลานชั้นที่ 5 พื้นคอนกรีตผนังหินภูเขาเช่นเดียวกัน นอกจากลานทั้ง 5 ระดับแล้วยังมีลานเล็ก ๆ ติดริมน้ำเป็นท่าขึ้น-ลงเรือ และชมวิวริมน้ำอีกด้วย

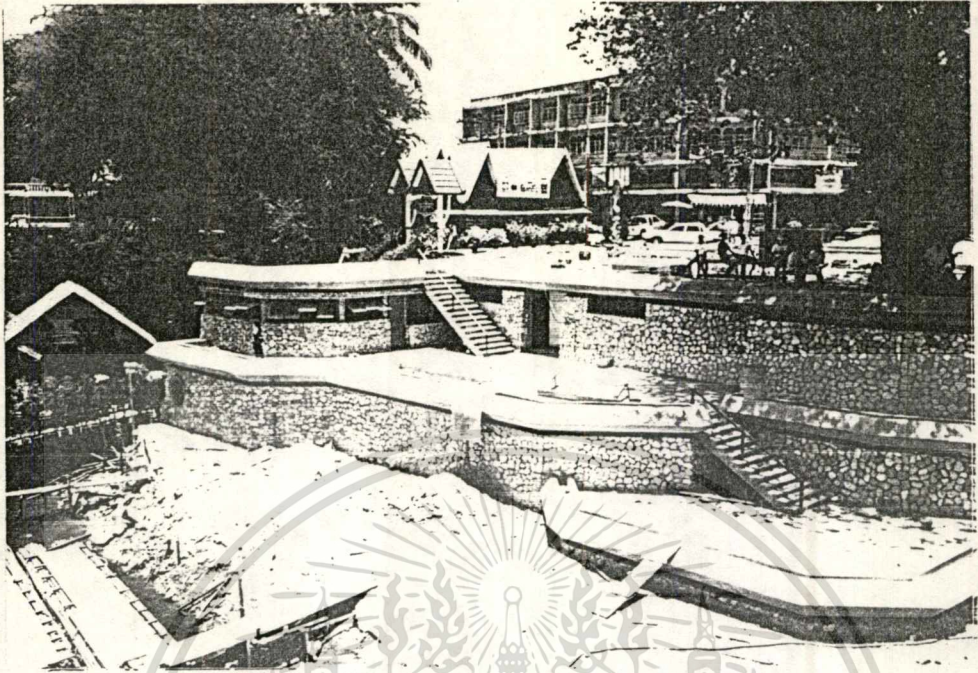
3. สะพานข้ามแม่น้ำแคว และแม่น้ำแควใหญ่ ตัวสะพานเป็นโครงเหล็กกล้าทาสีดำ กว้าง 5 เมตร ยาว 300 เมตร (ดูรูปที่ 5 และรูปที่ 14) มีที่พักหลบรถไฟทำด้วยไม้ทาสีขาว เป็นระยะตลอดสะพาน ส่วนในแม่น้ำแควใหญ่มีการสร้างแพร้านอาหาร ห่างจากสะพานเพียง 40 เมตรเท่านั้น (ดูรูปที่ 16-17)

4. พื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ พื้นที่ส่วนใหญ่ยังรักษาสภาพให้เป็นธรรมชาติ มีร้านอาหาร 1 แห่ง และบริษัททัวร์ทำกิจกรรมชี่ข้างชมวิว (ดูรูปที่ 15)

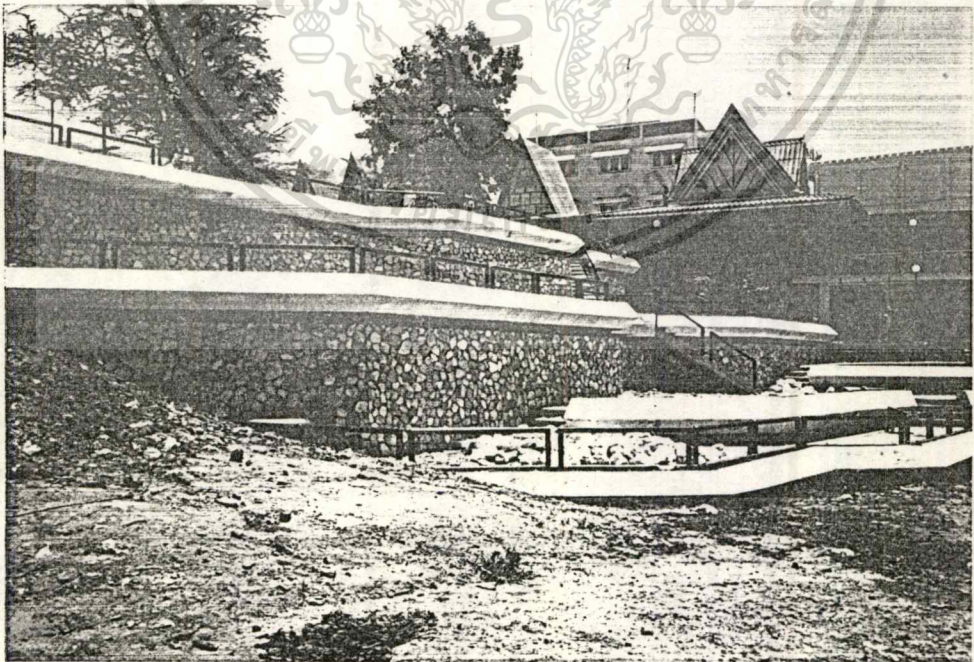
5. อนุสาวรีย์ทหารนิรนามเป็นลานคอนกรีต ตัวอนุสาวรีย์เป็นปูนก่อเป็นรูปสี่เหลี่ยมฐานกว้างด้านละ 1 เมตร สูง 4 เมตร อยู่ในสภาพสมบูรณ์ มีต้นลิ้นทมแดงและขาวเป็นระยะรอบลาน ตรงมุมทั้ง 4 ด้าน มีคำจารึกไว้เป็นภาษาต่าง ๆ 7 ภาษา ล้อมรอบด้วยรั้วอิฐบล็อก เป็นพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1 ไร่ 50 ตารางวา ส่วนพื้นที่ริมน้ำได้ถูกกั้นด้วยรั้ว เป็นพื้นที่บางส่วนของพิพิธภัณฑ์สงคราม (ของเอกชน) (ดูรูปที่ 18-19)

6. อาคารพาณิชย์ในพื้นที่มีอาคารสูงตั้งแต่ 1 ชั้น จนถึง 3 ชั้น ประกอบกิจการขายของที่ระลึกและขายอาหาร และมีอาคารพิพิธภัณฑ์ของเอกชน สูง 5 ชั้น (ดูรูปที่ 20-21)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 12 ลานชมทัศนียภาพด้านทิศเหนือ

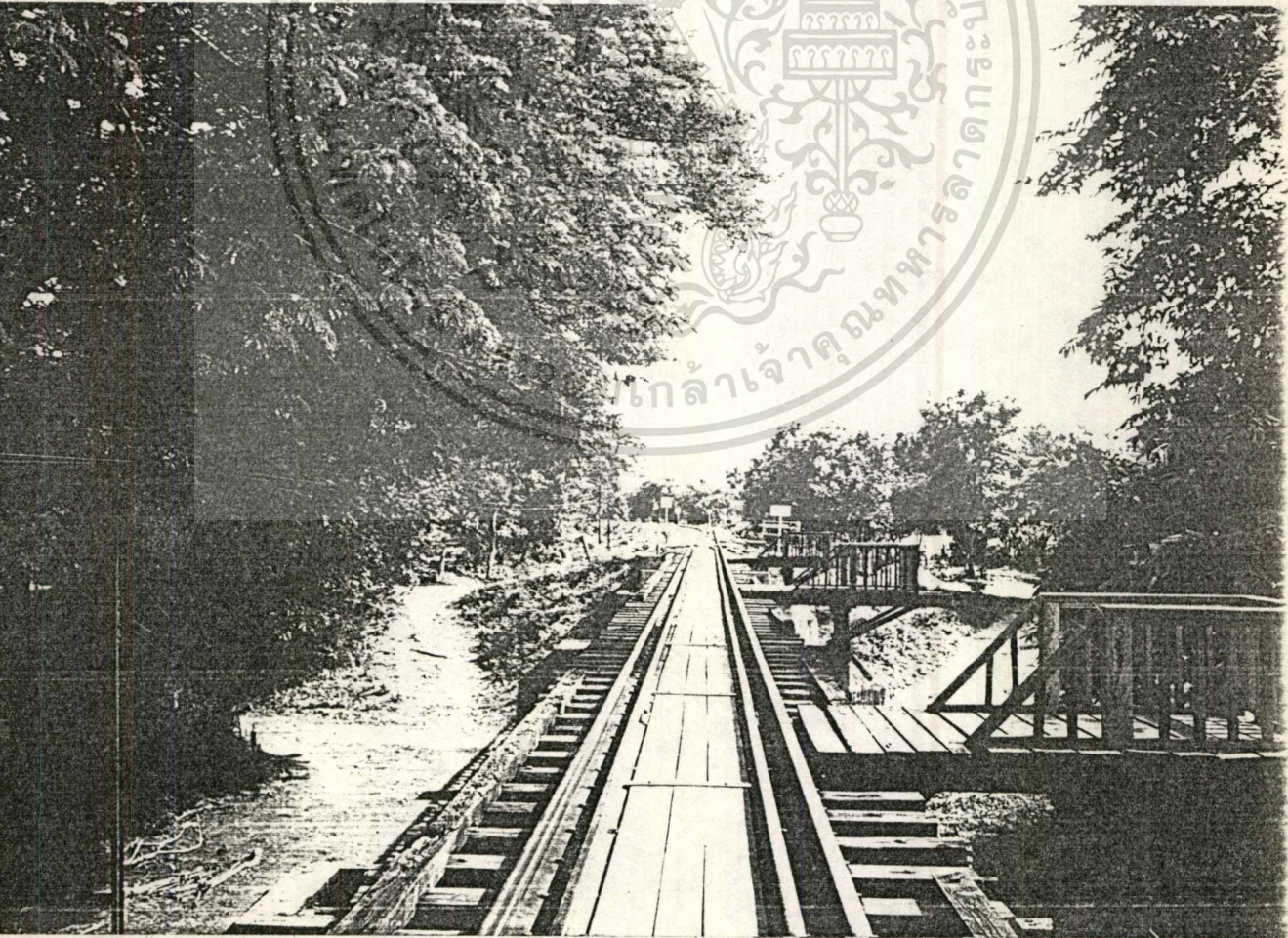

รูปที่ 13 ลานชมทัศนียภาพด้านทิศใต้

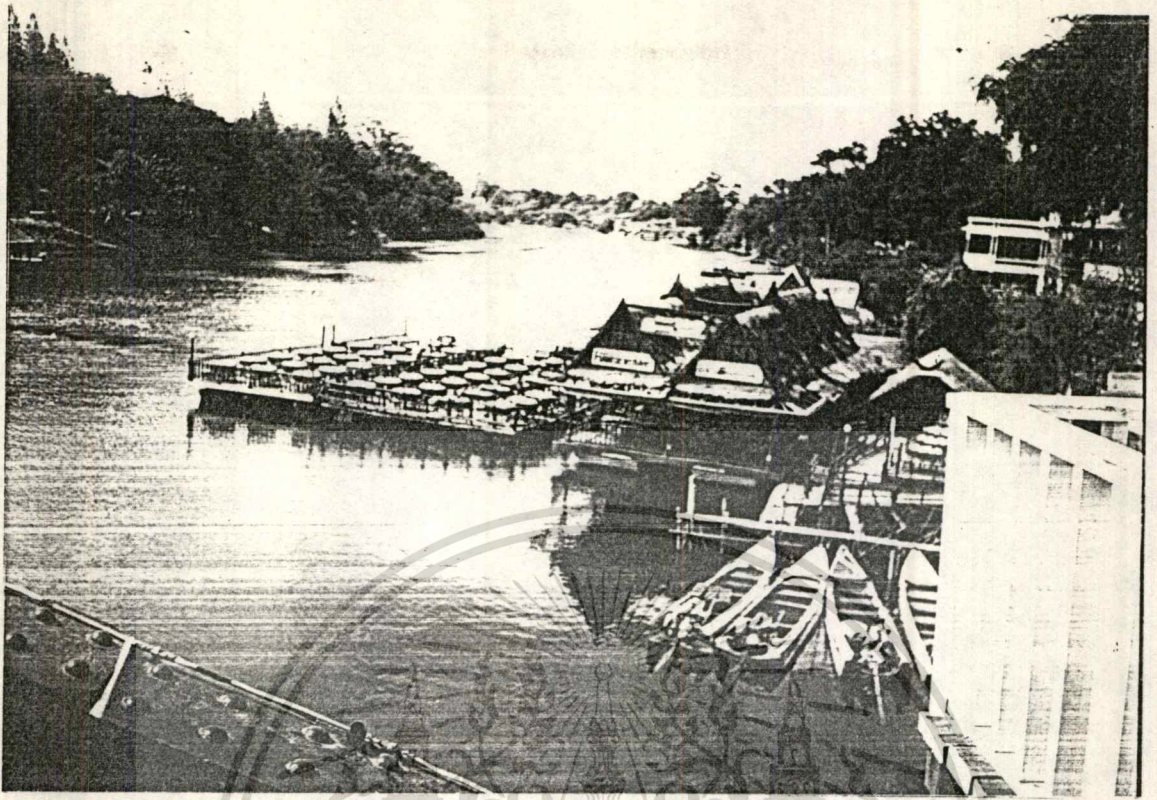
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 14 ภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว จากมุมมองในระยะห่าง 100 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น **รูปที่ 15** ภาพทางรถไฟสายมระลึบห้าสไปนหมัดันไม้เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 16 ภาพแพร้านอาหารด้านทิศเหนือ ในมุมมองจากขี้นสะพานข้ามแม่น้ำแคว

เอกสารนี้เป็นรูปที่ 17 ภาพแพร้านอาหารด้านทิศเหนือ ในมุมมองจากใต้สะพานข้ามแม่น้ำแคว ยื่นขึ้นด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม หักห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

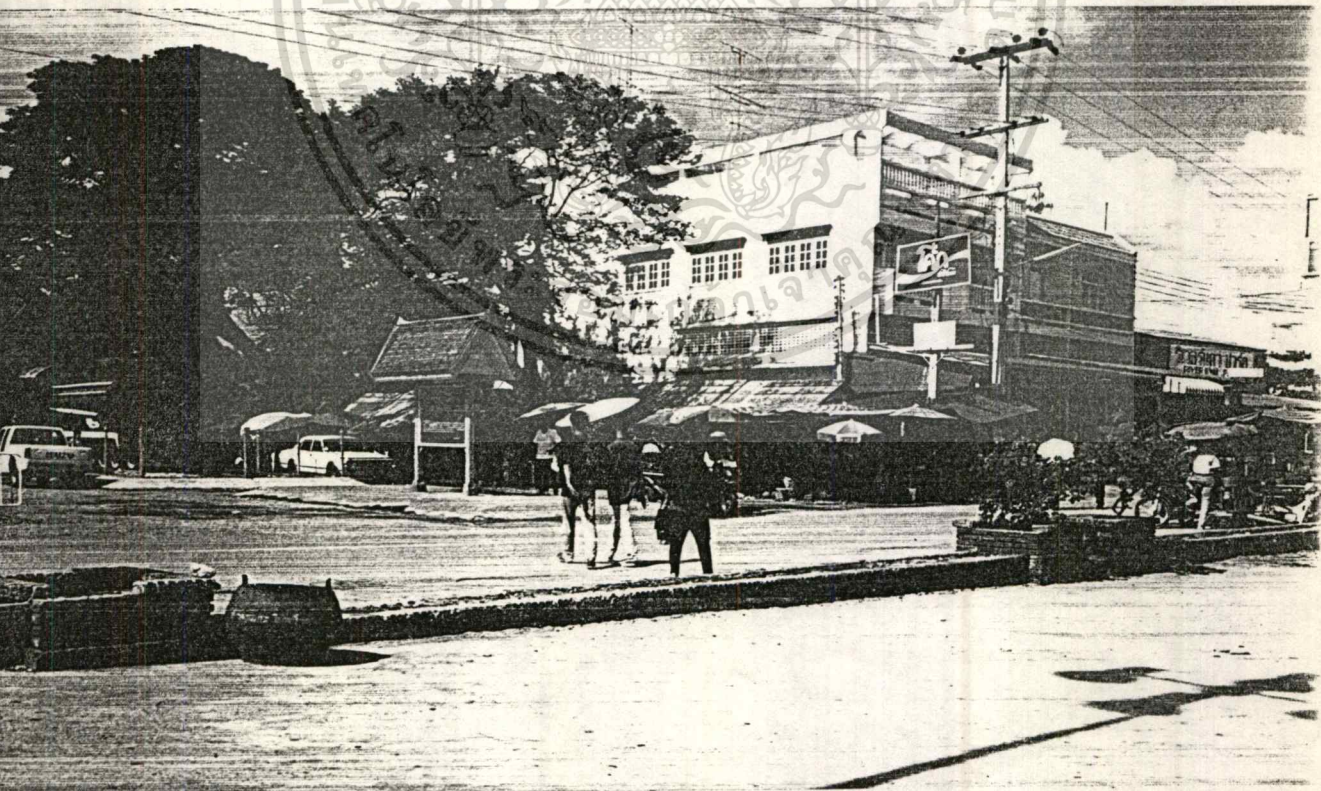
รูปที่ 18 ภาพอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม

รูปที่ 19 ภาพพิพิธภัณฑ์สงคราม (สองเอksen)

รูปที่ 20 ภาพอาคารพาณิชย์ทางด้านทิศเหนือ

รูปที่ 21 ภาพอาคารพาณิชย์ทางด้านทิศใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ถนนในพื้นที่บริเวณนี้มี 4 สายด้วยกัน คือ ถนนแม่น้ำแคว ถนนสองแควสายเก่า ถนนสองแควสายใหม่ และถนนนิวซีแลนด์ เป็นถนนแอสฟัลท์ ผิวการจราจร 8 เมตร มีทางเท้าใน บางส่วนช่วงที่ติดกับอาคารพาณิชย์ (ดูรูปที่ 22-23)

รูปที่ 22 สภาพถนนสองแคว

รูปที่ 23 สภาพจุดเชื่อมต่อระหว่างถนนสองแคว กับถนนแม่น้ำแคว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงภูมิทัศน์ ของพื้นที่ศึกษา

ตามหลักการแบ่งองค์ประกอบเชิงภูมิทัศน์ของ Kevin Lynch สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของพื้นที่ศึกษาได้ดังนี้

1. ย่าน (District) พื้นที่ศึกษานี้เป็นทั้งย่านที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และย่านพักผ่อนทางธรรมชาติ แต่ยังมีลักษณะของย่านพาณิชย์กรรม ปะปนและแข่งขันกันทำให้ขาดความเด่นชัด ซึ่งจุดสนใจสำคัญของนักท่องเที่ยวคือการมาชมสะพาน แต่ตัวสะพานกลับถูกบดบังทัศนียภาพ และถูกรุกค้ำจากย่านพาณิชย์ จึงควรมีการส่งเสริมให้มีลักษณะเป็นย่านประวัติศาสตร์อย่างเด่นชัด มีลักษณะย่านพักผ่อนทางธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกันเป็นลักษณะรอง และไม่ให้มีลักษณะของย่านพาณิชย์ปรากฏ โดยลดกิจกรรมพาณิชย์ให้เหลือส่วนที่จำเป็นในการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเท่านั้น (ดูรูป 24)

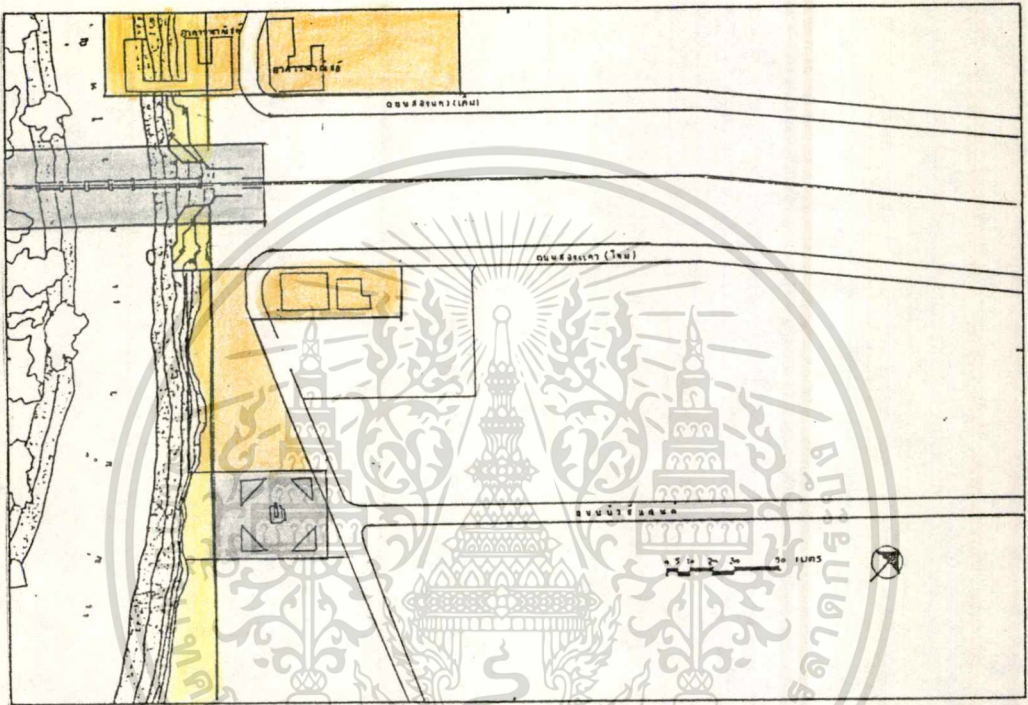
2. ที่รวมกิจกรรม (Node) เป็นบริเวณที่นักท่องเที่ยวมารวมกันเป็นจำนวนมากเพื่อเดินเล่นชมวิว ถ้ารูป นิ่งพักผ่อน และเตรียมจะเคลื่อนย้ายไปย่านอื่นต่อไป ซึ่งพื้นที่ศึกษาได้แก่บริเวณลานชมวิวสะพานข้ามแม่น้ำแคว เมื่อนักท่องเที่ยวมารวมตัวกันในจุดที่สามารถแยกไปสู่จุดสนใจอื่นได้ ซึ่งในพื้นที่ศึกษาจุดสนใจสำคัญคือ ตัวสะพานข้ามแม่น้ำแคว และอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม จากจุดนี้นักท่องเที่ยวสามารถไปสู่สะพานได้อย่างชัดเจน แต่การนำไปสู่อนุสาวรีย์มีอุปสรรค คือขาดความต่อเนื่องของเส้นทางมีอาคารปะทะก่อนปะปน ทำให้พื้นที่ทำหน้าที่ของ Node ไม่ได้สมบูรณ์ (ดูรูป 25)

3. เส้นทาง (path) เส้นทางเดินรถในพื้นที่ศึกษาได้แก่

- 3. 1 ถนนแม่น้ำแคว เป็นถนนที่ผ่านด้านหน้าสะพาน เลียบแม่น้ำแควใหญ่
- 3. 2 ถนนสองแคว เป็นถนนแยกจากถนนแสงชูโตและมาบรรจบกับถนนแม่น้ำแควที่บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ส่วนทางสัญจรทางเท้านั้น เชื่อมโยงจากชานชาลาสถานีไปตามถนนแม่น้ำแควสิ้นสุดที่อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม ซึ่งเส้นทางในพื้นที่ศึกษานี้ติดกับถนน ณ บริเวณลานชมวิวอันเป็นจุดรวมสำคัญ จึงเกิดปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างการสัญจรทางรถยนต์และทางเท้า เนื่องจากความหนาแน่นของการสัญจรทางเท้าในช่วงเทศกาลจึงควรยกเลิกถนนแม่น้ำแควเปลี่ยนเป็นทางเท้า ซึ่งนอก

นอกจากแก้ปัญหาด้านความปลอดภัยได้แล้ว ซึ่งยังช่วยลดปัญหาหมอกควันจากเสียง ฝุ่น ควันได้ด้วย และ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

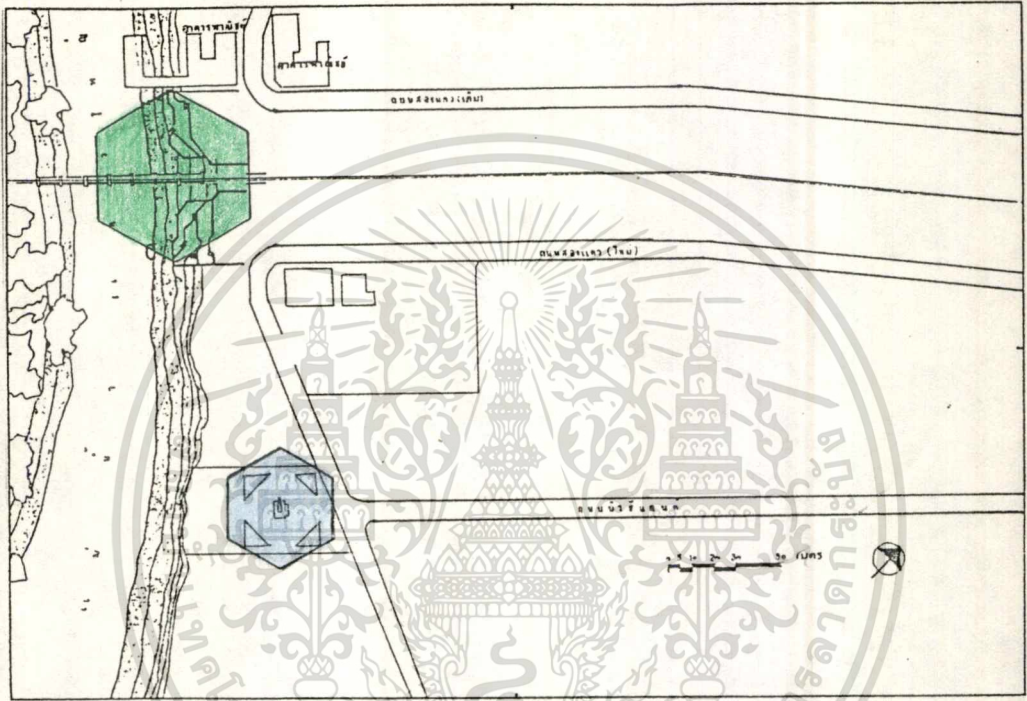

รูปที่ 24 ย่าน (District)

สัญลักษณ์

- ย่านประวัติศาสตร์
- ย่านพักผ่อนทางธรรมชาติ
- ย่านพาณิชย์กรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 25 ที่รวมกิจกรรม (Node)

สัญลักษณ์

ที่รวมกิจกรรมหลัก

ที่รวมกิจกรรมรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอื้ออำนวยให้มี Open Space ได้มากขึ้น และนอกจากส่วนดังกล่าวแล้วการที่มีเส้นทางเดินเท้าที่แคบ ความไม่ต่อเนื่องของทางเท้าริมถนนแม่น้ำแควก็เป็นอุปสรรคต่อนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม ต่อจากการเที่ยวสะพานเช่นกัน (ดูรูป 26)

4. ทิวทัศน์ และที่หมายตา (Landmark)

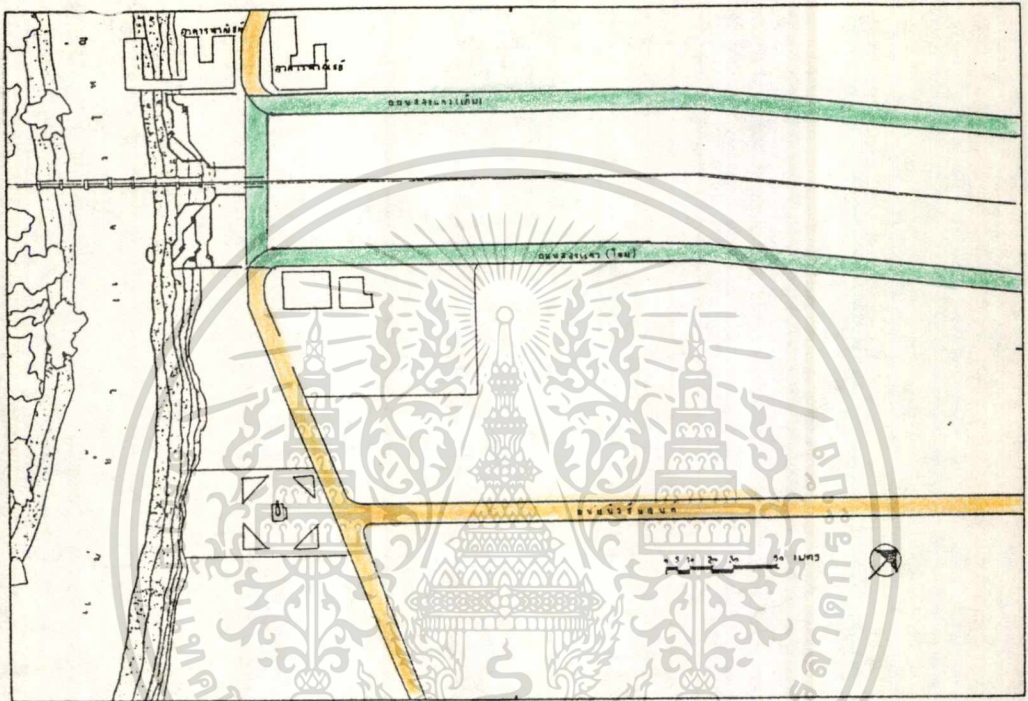
ในพื้นที่มีสะพานซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างสำคัญ และสามารถใช้เป็นที่ยหมายตาได้ เนื่องจากเป็นสิ่งก่อสร้างที่ไม่สูง จำเป็นต้องมีการเปิดที่โล่งให้สามารถมองเห็นได้ แต่ในสภาพปัจจุบันสะพานข้ามแม่น้ำแควไม่สามารถเป็นที่ยหมายตาระยะไกล (Distance Landmark) เพราะโดยรอบตัวสะพานหรือ Landmark นั้นมีอาคารสูง 2-3 ชั้น และได้มีการปลูกต้นสนตลอดแนวถนนสองแคว จึงไม่สามารถมองเห็นสะพานในระยะไกลได้ เมื่อเดินทางเข้าสู่พื้นที่โดยรถไฟ หรือทางรถยนต์ที่เข้ามาทางถนนสองแควทั้งสอง ส่วนเส้นทางที่เข้ามาทางถนนวิชัยแลนด์ และจากอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม ตัวสะพานก็ถูกบดบังด้วยตัวอาคารพาณิชย์จำนวนมากเกือบตลอดเส้นทาง ตัวอนุสาวรีย์ก็สามารถใช้เป็นจุดหมายตาระยะไกลได้ หากมีช่องนำสายตาที่เหมาะสม เนื่องจาก 2 สิ่งนี้เป็นจุดสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยว จึงควรส่งเสริมให้มีลักษณะเป็นจุดหมายตาได้จากจุดต่าง ๆ ในพื้นที่ทั้งหมด (ดูรูป 27)

ปัจจุบันเมื่อนักท่องเที่ยวมาอยู่ในที่รวมกิจกรรมหลัก คือบริเวณลานชมทัศนียภาพแล้ว จุดสนใจหลักของนักท่องเที่ยวคือ ตัวสะพานข้ามแม่น้ำแคว ดังนั้นการมองเห็นตัวสะพานในมุมมองต่าง ๆ กัน ก็นำไปสู่การปรับปรุงบริเวณโดยรอบสะพาน เป็นการเปิดทัศนวิสัยการมองเห็นให้ดูมุมที่กว้าง และมีความสวยงามเป็นธรรมชาติได้ดียิ่งขึ้น (ดูรูปที่ 28-33)

5. ขอบ (Edge)

ขอบของบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ได้แก่ แนวที่เห็นความเปลี่ยนแปลงอย่างทันทีทันใด ได้แก่แนวถนนแม่น้ำแคว และถนนสองแคว เพราะการพัฒนาบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควนั้นได้กระทำในพื้นที่ของการรถไฟ และมีแนวถนนเป็นขอบ

ซึ่งจากการเชื่อมต่อกันระหว่าง กิจกรรมการชมทัศนียภาพและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในย่านพาณิชย์ ทำให้ของมีลักษณะกลมกลืน ค่อย ๆ เปลี่ยนจากลักษณะหนึ่งไปอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งเป็นเพียงสิ่งที่ใช้ความรู้สึกได้เท่านั้น ไม่มีลักษณะที่ชัดเจน จึงไม่สามารถกำหนดขอบที่แน่ชัดได้

รูปที่ 26 เส้นทาง (Path)

สัญลักษณ์

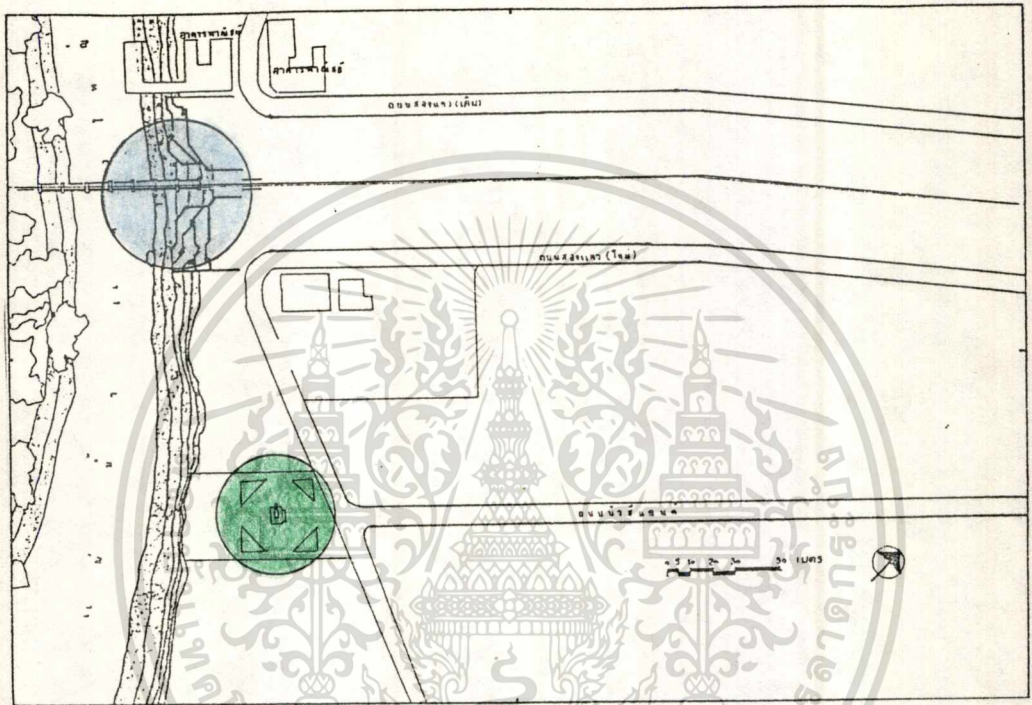

ถนนสายหลัก

ถนนสายรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ เพื่อ **ถนนสายรอง** นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 27 ทิวทัศน์ และที่หมายตา (Landmark)

สัญลักษณ์

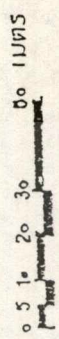
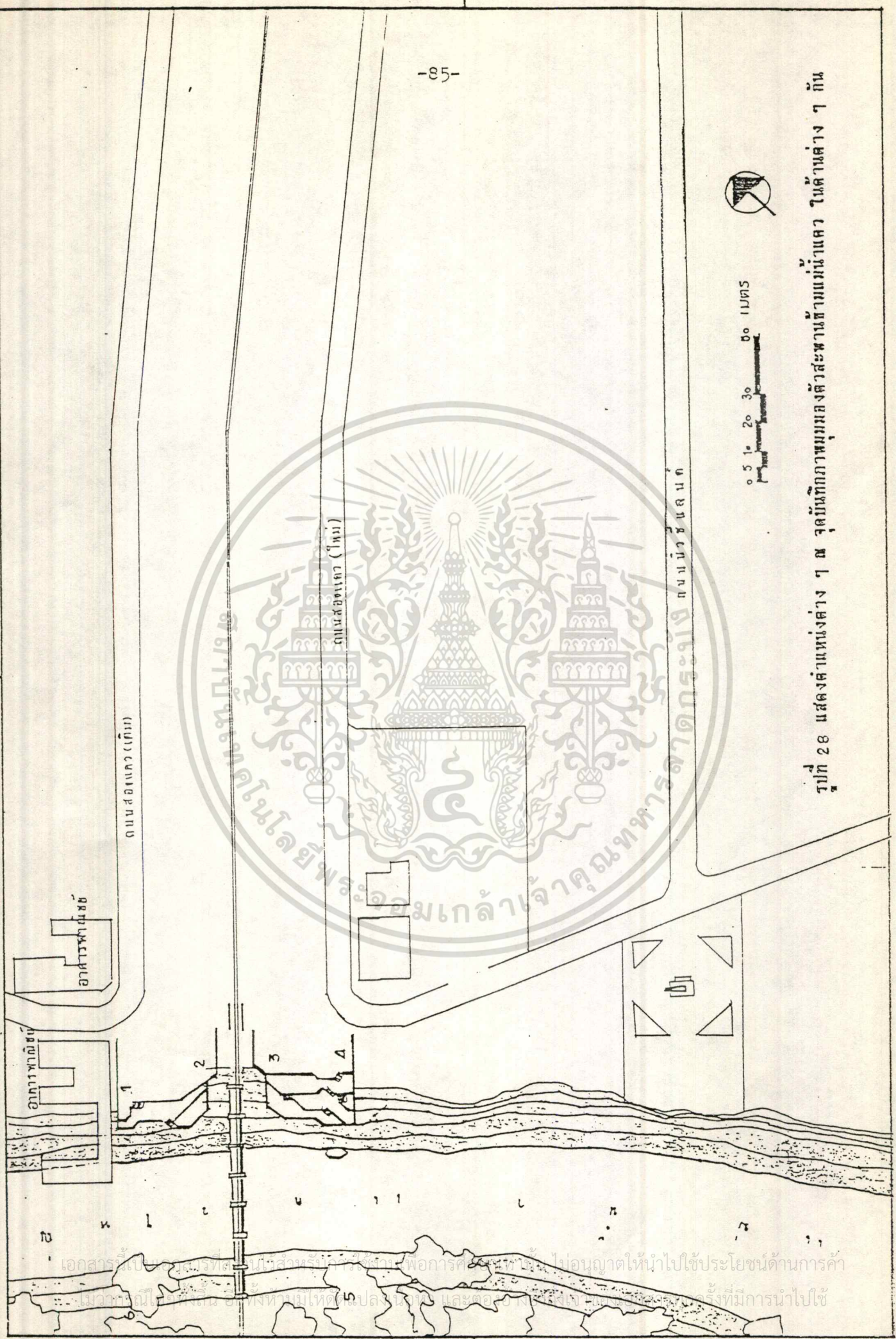

ที่หมายตาหลัก

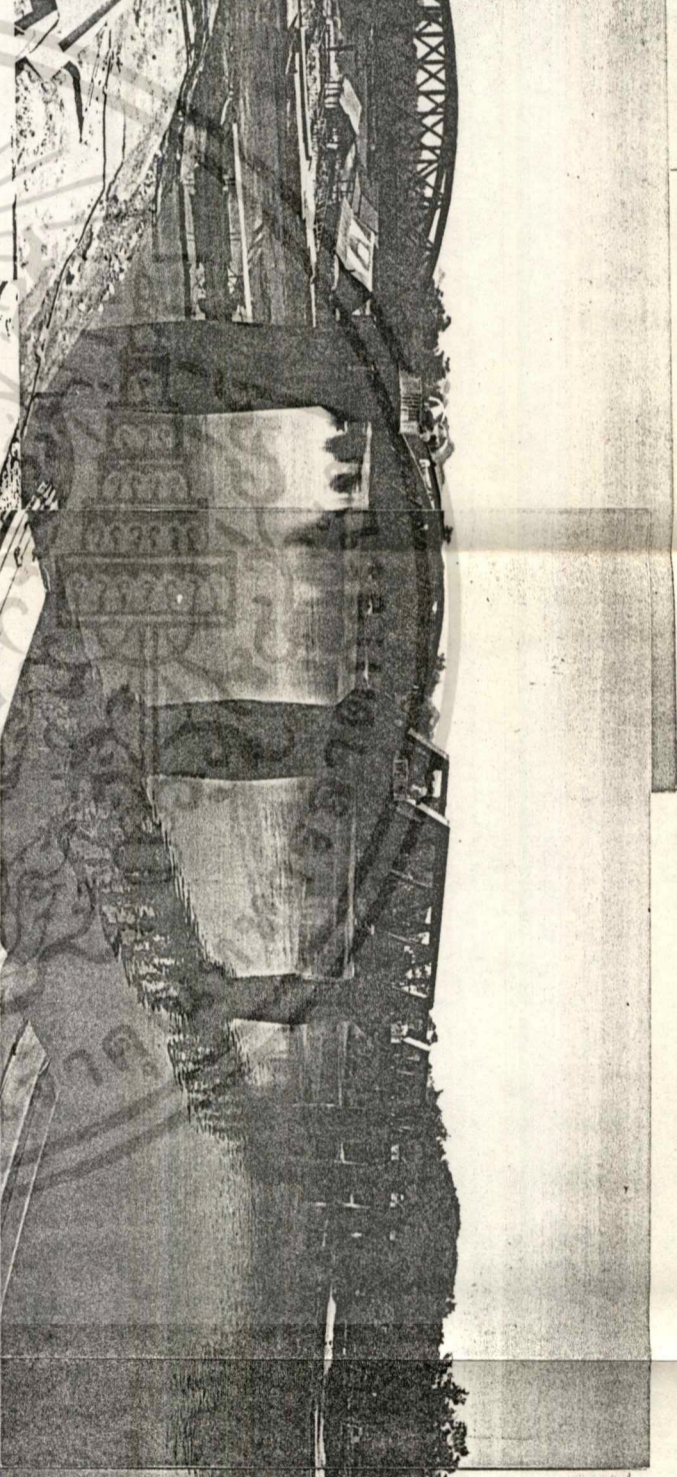
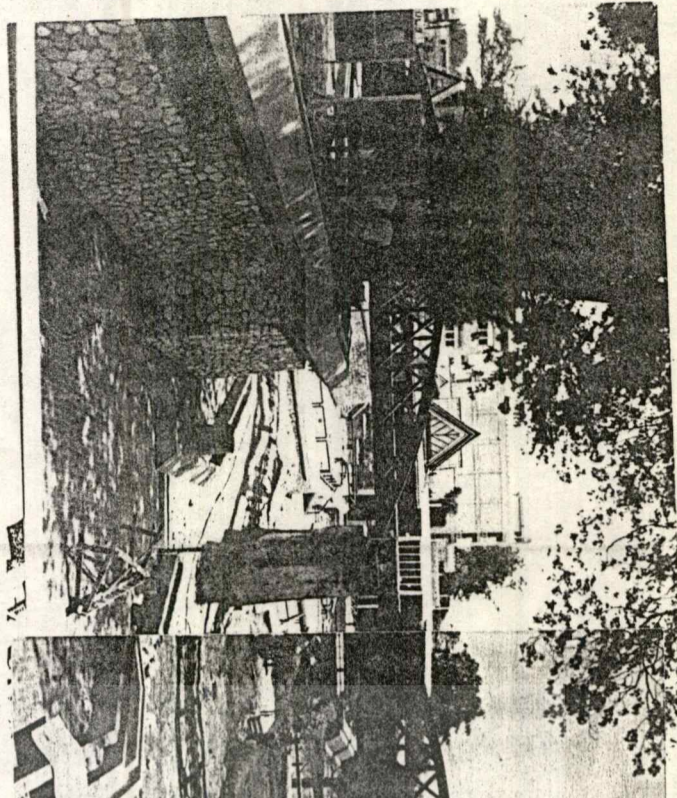
ที่หมายตารอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับก...งานเพื่อที่หมายตารองนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

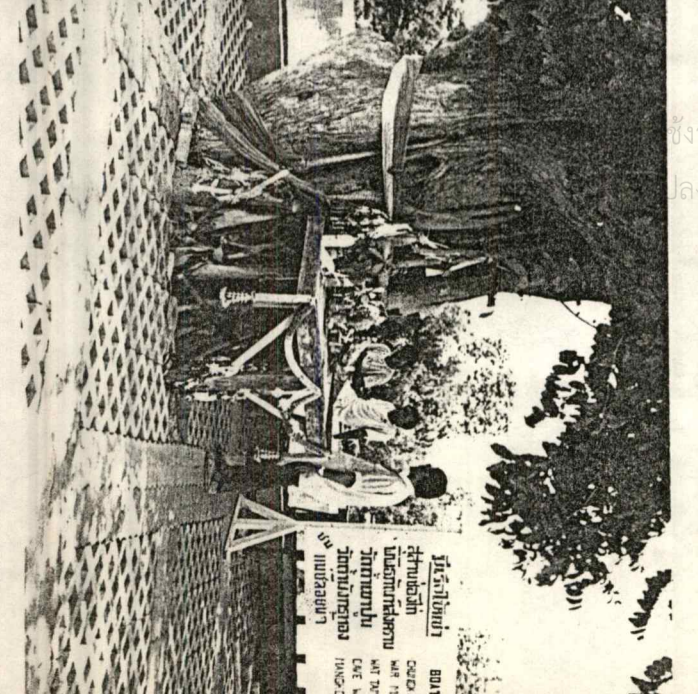
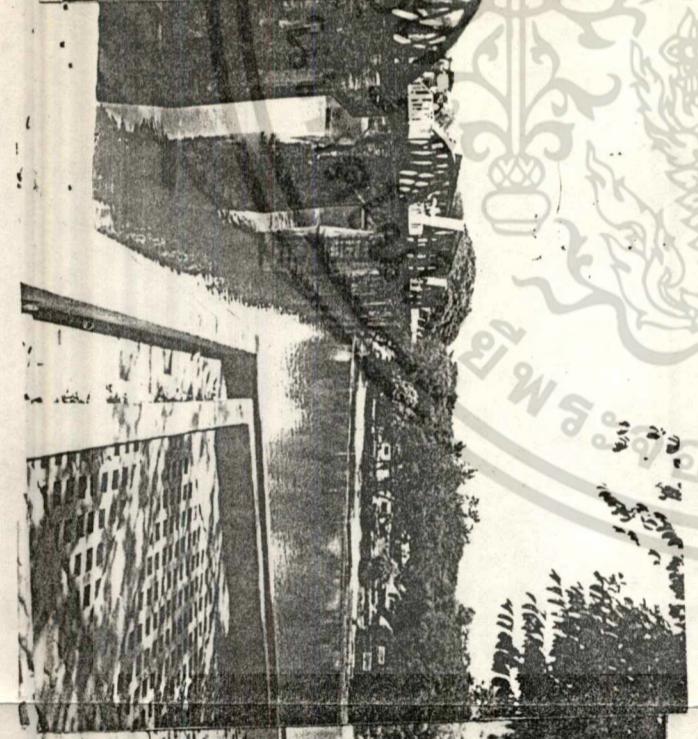
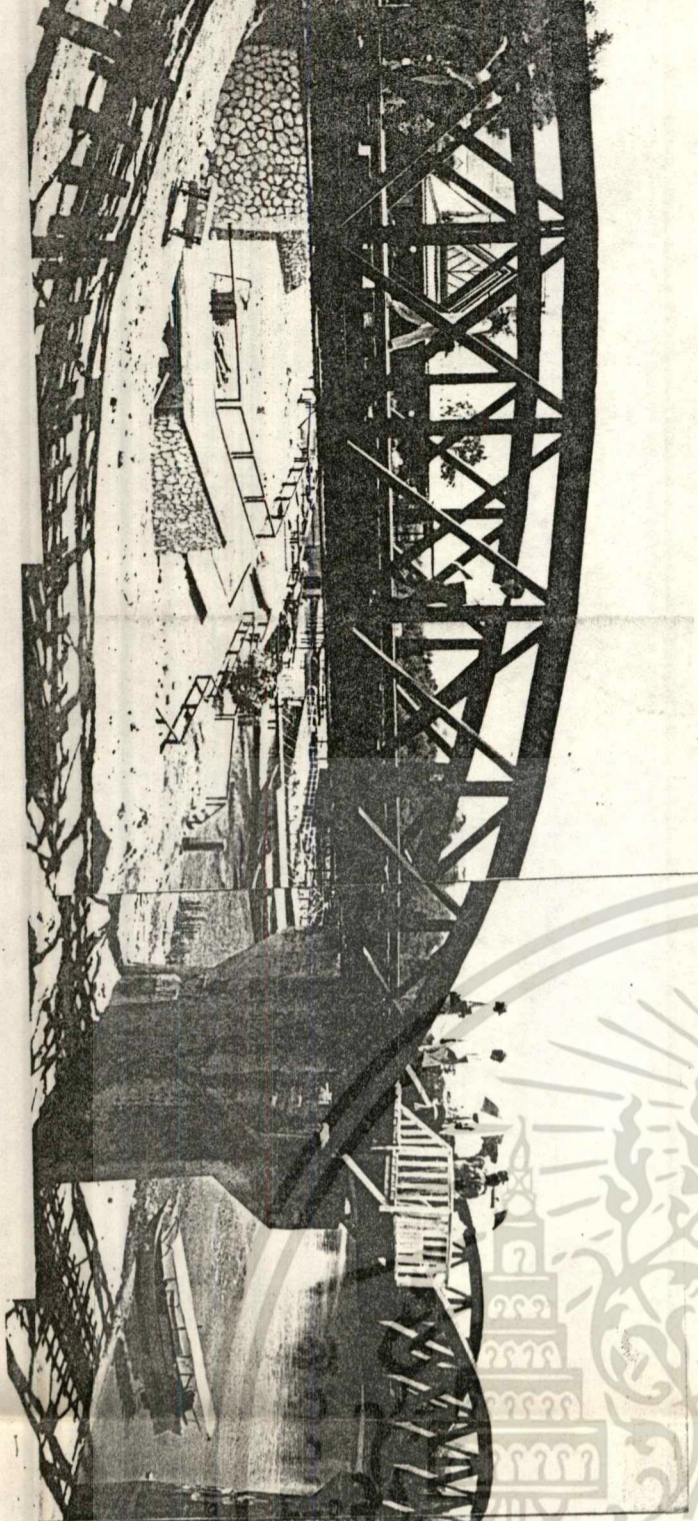

รูปที่ 28 แสดงตำแหน่งต่าง ๆ ณ จุดบันทึกภาพมุมมองตัวสะพานข้ามแม่น้ำแคว ในด้านต่าง ๆ กัน

เอกสารนี้เป็นของส่วนราชการ... ไม่ควรนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

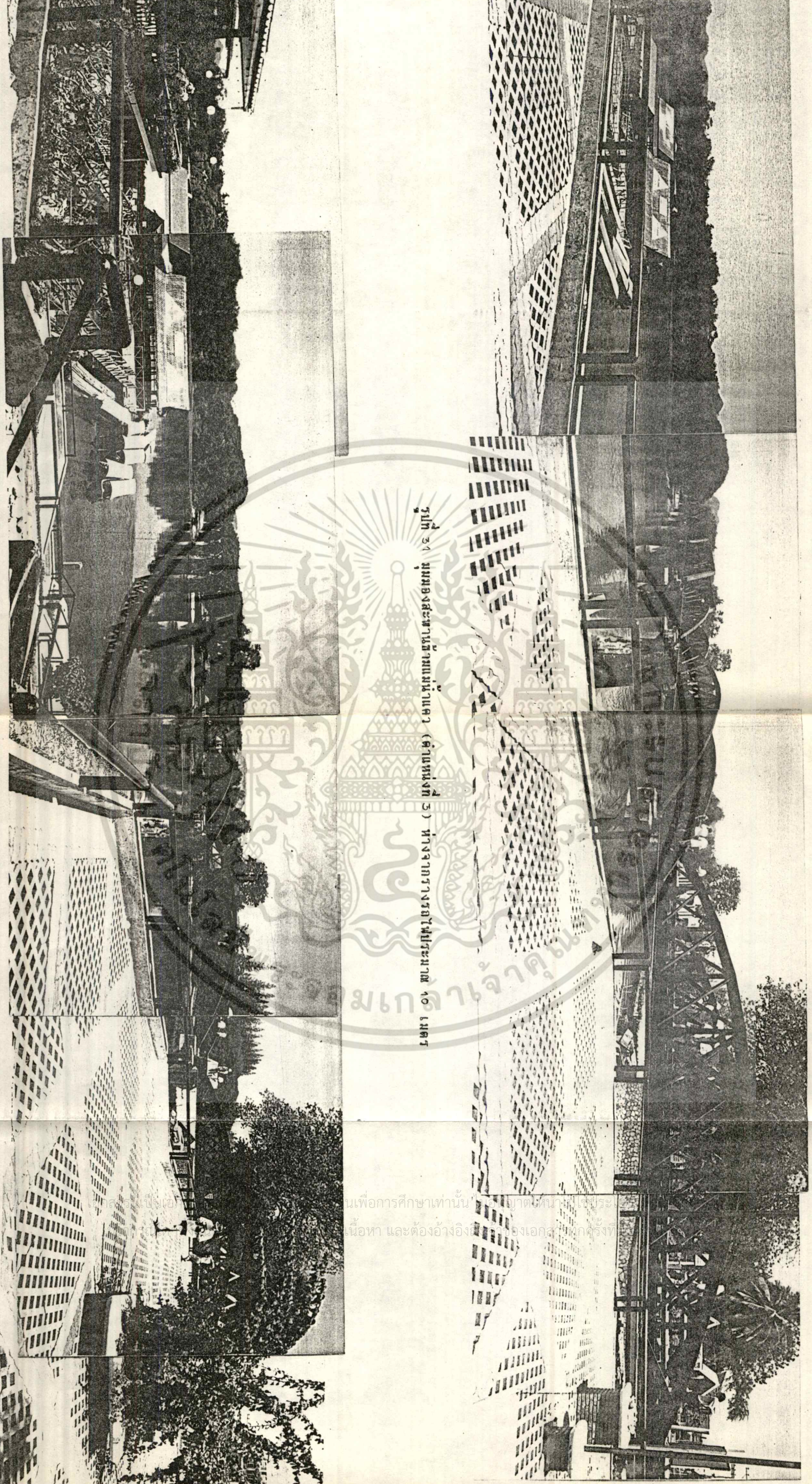
รูปที่ 29 มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ด้านหนึ่ง) ห่างจากรางรถไฟประมาณ 40 เมตร

ซึ่งงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น
ปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิง

บริษัทไทย
สำนักงาน
กรุงเทพฯ
ติดต่อ
โทร. 02-254-1111

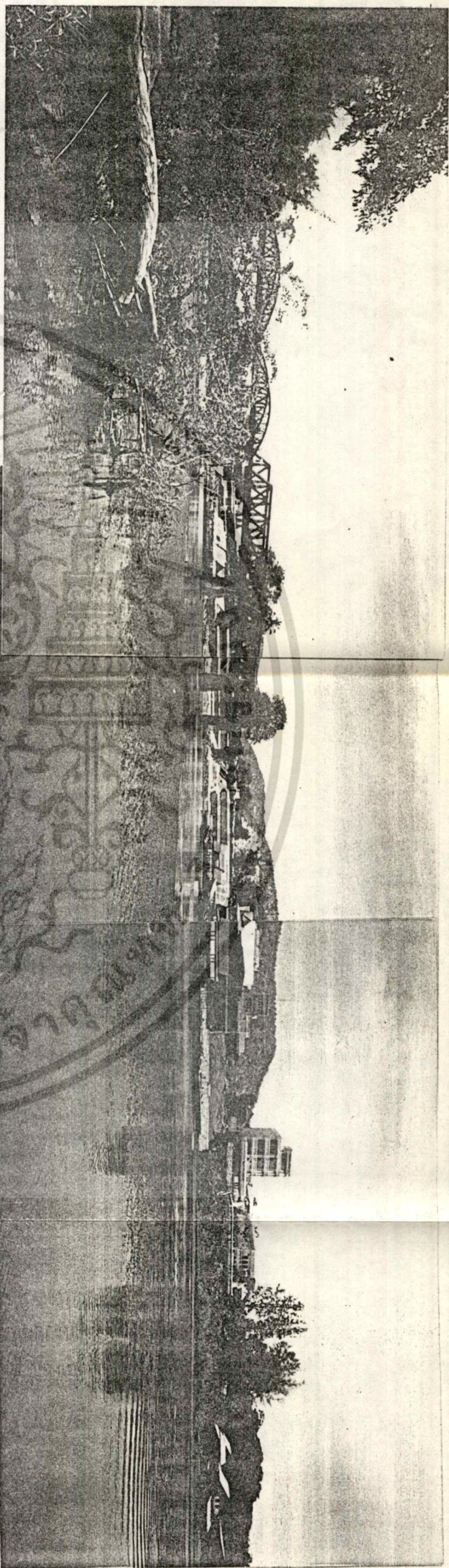
รูปที่ 30 มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ด้านหนึ่ง) ห่างจากรางรถไฟประมาณ 10 เมตร

รูปที่ ๖๑ มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ด้านหน้า) ๕) ทางจากโรงรถไปประมาณ 40 เมตร

รูปที่ ๖๒ มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ด้านหลัง) 4) ทางจากโรงรถไปประมาณ 40 เมตร

นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์
เนื้อหา และต้องอ้างอิงชื่อของเอกสารทุกครั้ง

รูปที่ 53 มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ตำแหน่งที่ 5) ห่างจากรถไฟประมาณ 40 เมตร

รูปที่ 54 มุมมองสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ตำแหน่งที่ 6) ห่างจากรถไฟประมาณ 40 เมตร

ความสำคัญของพื้นที่ศึกษา

1. ความสำคัญของพื้นที่ศึกษา กับสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สงครามแห่งอื่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีนั้น มีสถานที่ท่องเที่ยวทางอนุสรณ์สงครามด้วยกันหลายแห่งเช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว ทางรถไฟสายมรณะ สุสานพันธมิตร(ดอนรัก) สุสานช่องไก่ อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม และพิพิธภัณฑ์อีก 2 แห่ง คือ พิพิธภัณฑ์อักษะเชลยศึก (JEATH) กับพิพิธภัณฑ์สงคราม (ช่องเอกชน)

หากจัดลำดับความสำคัญโดยใช้เหตุการณ์สงครามเป็นเกณฑ์แล้ว สะพาน ทางรถไฟและอนุสาวรีย์ทหารนิรนามนี้มีความสำคัญที่สุดในช่วงสงครามจริง ๆ เพราะได้เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยเชลยศึกสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่นักท่องเที่ยวมักจะไม่ค่อยได้ไปเที่ยวชมที่อนุสาวรีย์นิรนามหลังจากได้เที่ยวสะพานแล้ว แม้ว่าจะมีระยะห่างเพียง 160 เมตร จากตัวสะพานสามารถเดินเท้าไปถึงได้โดยไม่ยาก แต่ถนนแม่น้ำแควที่ใช้เชื่อมต่อระหว่างสถานที่สองแห่งนี้มีผิวการจราจรที่ชำรุด มีฝุ่นอยู่เสมอ พื้นที่ใช้งานริมถนนถูกใช้เป็นที่จอดรถเต็มพื้นที่ โดยมีทางเท้าเพียงบางส่วนนอกจากนี้ยังขาดป้ายชี้แนะเสริมความต่อเนื่องของสถานที่ทั้งสอง

สุสานพันธมิตร(ดอนรัก) เป็นอีกจุดหนึ่งซึ่งอยู่ห่างจากสะพาน ประมาณ 5 กิโลเมตร ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมาก ถูกจัดอยู่ในตารางการท่องเที่ยวคู่กับสะพานข้ามแม่น้ำแคว สุสานดอนรักอยู่ในตัวเมือง ติดกับถนนแสงชูโต (เป็นถนนสายหลัก) ที่เป็นทางผ่านไม่ว่าเดินทางมา หรือกลับ การแวะชมจึงเป็นไปอย่างสะดวก ส่วนสุสานช่องไก่เป็นอนุสรณ์สถานประเภทเดียวกับสุสานดอนรัก สร้างขึ้นในวัตถุประสงค์เดียวกันทั้งยังมีบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ แต่เพราะการเดินทางที่ไม่สะดวก ระยะทางที่ไกลที่สุดคือ นั่งเรือประมาณ 3 กิโลเมตร และเดินต่อ 20 เมตร หรือนำรถข้ามแม่น้ำแควใหญ่ที่หน้าประตูเมือง (ลินช้าง) แล้วขับรถไปประมาณ 20 เมตร หากไปทางถนนต้องอ้อมไปข้ามสะพานคุณหญิงจินดา แล้วขับรถต่อไปประมาณ 8 กิโลเมตร จากความไม่ต่อเนื่องของเส้นทางนี้จึงได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวน้อย ส่วนพิพิธภัณฑ์อักษะเชลยศึก (JEATH) ก็ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นสถานที่เก็บรวบรวมหลักฐานจากเหตุการณ์สงคราม ห่างจากสะพานประมาณ 6 กิโลเมตรไปตามถนนเลียบแม่น้ำแคว จากลักษณะสำรวจจุดท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย การเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสงครามที่ได้เยี่ยมชมและสัมผัสกับสถานที่จริง แต่เนื่องจากค่า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขาดความต่อเนื่องของเส้นทาง จึงทำให้ไม่ได้ใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านอนุสรณ์สงครามอย่างเต็มที่

ตารางที่ 4 การเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวทางอนุสรณ์สงครามอื่น ๆ ของผู้เข้าชมสะพาน

สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สงคราม	ร้อยละ			
	รวม N = 300	ชาวไทย N = 120	ชาวต่าง ประเทศ N = 80	ประชาชน ท้องถิ่น N = 100
1. สุสานพันมิตรคอนรัก	79.0	72.0	89.0	78.0
2. พิพิธภัณฑ์อักษะเซลล์ศึก (JEATH)	51.0	38.0	60.0	55.0
3. พิพิธภัณฑ์สงคราม (เอกซัน)	39.0	45.0	18.0	55.0
4. สถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ	27.0	49.0	21.0	11.0
5. อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม	25.0	37.0	10.0	28.0
6. สุสานช่องไก่	22.0	22.0	23.0	22.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความสำคัญในตัวเองของสะพานข้ามแม่น้ำแคว

สะพานข้ามแม่น้ำแควในความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ และมีความเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรี ชาวท้องถิ่นเองก็เห็นว่าสะพานมีความสำคัญ เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยว ดังที่มีขบวนรถบุปผาชาติเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2536 ในการตกแต่งก็จะมีรูปจำลองสะพานอยู่บนรถและบางคนก็มีเรียกร้องขอความสันติภาพในหมู่มนุษย์แทนการทำลายล้างกันด้วยสงคราม (ดูตารางที่ 5)

ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญในตัวเองของสะพานข้ามแม่น้ำแควนี้ ได้อาศัยขั้นตอนการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น โดยได้ศึกษาจากการใช้แบบสอบถาม

จากการสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่นต่างก็ลงความเห็นกันว่าสะพานข้ามแม่น้ำแควมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นเรื่องเตือนความทรงจำให้รำลึกถึงความโหดร้าย ความสูญเสีย ความทุกข์ทรมาน และการเสียชีวิตของเหล่าเชลยศึก ถึง 75.9 เปอร์เซ็นต์ ไม่เห็นด้วย 16.3 เปอร์เซ็นต์ และ ไม่แสดงความคิดเห็น 7.8 เปอร์เซ็นต์ เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่ม เห็นว่ามีความเห็นด้วยในสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($X^2 = 20.66$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงมากกกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และประชาชนท้องถิ่น

ส่วนในเรื่องเป็นสิ่งที่ช่วยเตือนความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์สงครามที่ผ่านมา นั้น ส่วนใหญ่ตอบเห็นด้วยถึง 88.98 เปอร์เซ็นต์ ไม่เห็นด้วย 4.2 เปอร์เซ็นต์ และ ไม่แสดงความคิดเห็น 6.82 เปอร์เซ็นต์ เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่ม เห็นว่ามีความเห็นด้วยในสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($X^2 = 13.74$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงมากกกว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวไทย

และในเรื่องความเห็นว่าเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรีนั้น ส่วนใหญ่ตอบเห็นด้วยถึง 82.92 เปอร์เซ็นต์ ไม่เห็นด้วย 6.4 เปอร์เซ็นต์ และ ไม่แสดงความคิดเห็น 10.68 เปอร์เซ็นต์ เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่ม เห็นว่ามีความเห็นด้วยในสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($X^2 = 40.3$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วยสูงมากกว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงความสำคัญของสะพานในความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น

ข้อความสำคัญของ สะพานข้ามแม่น้ำ แคว	รวม N = 300	นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ N = 80	นักท่องเที่ยว ชาวไทย N = 120	ประชาชน ท้องถิ่น N = 100	ไคสแควร์
รู้สึกถึงความโหดร้าย สูญเสีย ทุกข์ทรมาน และการเสียชีวิตของ เชลยศึก					20.66
- เห็นด้วย	75.9	81.25	67.5	79.0	
- ไม่เห็นด้วย	16.3	11.25	16.7	21.0	
- ไม่แสดงความคิดเห็น	7.8	7.5	15.8	-	
เตือนความทรงจำ เกี่ยวกับเหตุการณ์ สงครามที่ผ่านมา					13.74
- เห็นด้วย	88.98	83.75	89.2	94.0	
- ไม่เห็นด้วย	4.2	5.0	1.6	6.0	
- ไม่แสดงความคิดเห็น	6.82	11.25	9.2	-	
เป็นสัญลักษณ์ของ จังหวัดกาญจนบุรี					40.3
- เห็นด้วย	82.92	66.25	87.5	95.0	
- ไม่เห็นด้วย	6.4	7.5	6.7	5.0	
- ไม่แสดงความคิดเห็น	10.68	26.25	5.8	-	

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมบริเวณสะพาน

จากการศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แห่งอื่นนั้น พบว่าจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น จากสภาพที่เคยเป็นป่า หรือที่รกร้างกลับกลายเป็นเมือง มีการก่อสร้างรुकูล้ำ หรือใกล้ชิดกับโบราณสถานจนบดบังความสวยงาม ทำให้สูญเสียคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ ดังนั้นความเจริญทางเศรษฐกิจการแสวงหาผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวจึงเป็นสาเหตุการทำลาย ความสวยงาม ความยิ่งใหญ่ของโบราณสถาน ดังที่พบในพื้นที่โบราณสถานต่าง ๆ ของประเทศ ดังเช่นจากการศึกษาแนวทางเพื่ออนุรักษ์โบราณสถานในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างคือ กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก (รัชชาติ สิงขลย์ 2527: 19-149) และที่จังหวัดลพบุรี และยังได้กล่าวอีกว่าแผนการดำเนินการอนุรักษ์คือ กำหนดการก่อสร้างอาคารในเขตอนุรักษ์และในส่วนที่ประชิดกับโบราณสถาน ตลอดจนควบคุมการก่อสร้างอาคารในบริเวณโดยรอบ

ซึ่งที่จังหวัดลพบุรี (พิชิต แรกชำนานู 2523 : 362-365) ได้พบว่าสภาพทั่วไปของโบราณสถานอยู่ชิดกับย่านการค้าที่แออัดตลาด และบ้านเรือนราษฎรได้รุกูล้ำเข้าไปชิดกับโบราณสถานเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาที่สืบเนื่องจากการรุกูล้ำหรือก่อสร้างใกล้ชิดกับโบราณสถาน ก็คือการหาจุดชมวิว และจุดถ่ายภาพที่ดีได้ยาก เช่นเดียวกับกับบริเวณสะพาน พิชิต แรกชำนานู พบว่าโบราณสถานในลพบุรี ปัจจุบันยังมีอาคาร ป้าย สิ่งก่อสร้างบดบังหรือเป็นฉากหลังทำให้ไม่สวยงามนั้น จึงได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงคุณภาพด้านทัศนียภาพ ว่าควรเน้นให้โบราณสถานเป็นตัวสำคัญและให้ความสำคัญของทัศนด้านริมแม่น้ำ โดศอาศัยป่าหรือทิวไม้เป็นฉากหลัง นอกจากนี้ควรเปิดทัศนวิสัยให้เชื่อมกับโบราณสถานสงครามใกล้เคียง สร้างลำดับพื้นที่ว่างให้เหมาะสมให้เห็นโบราณสถานเด่นชัดขึ้น

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอีกประการก็คือ การขาดร่มไม้ธรรมชาติ ที่จะช่วยส่งเสริมให้การเข้าชมโบราณสถานเป็นไปด้วยความร่มรื่น หรือมีการนำพันธุ์ไม้ที่ไม่เหมาะสม ไม่สัมพันธ์กับโบราณสถานมาปลูก ทำให้มีปัญหาทั้งในทางภูมิทัศน์ และการทำนุบำรุง

บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควก็ได้ประสบกับปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เช่นกัน โดศนิกท่องเที่ยวได้ชี้ถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมนี้ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่ควรได้รับการป้องกัน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และแก้ไขปัญหาคือไปโดยแสดงความคิดเห็น (ดูตารางที่ 6) ว่าในปัจจุบันบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควได้ประสบกับปัญหาด้านการถูกบดบังบรรยากาศ และความสวยงาม จากสิ่งก่อสร้าง อาคารร้านค้าของ แพร ที่อยู่ใกล้สะพาน โดยตอบว่าเห็นด้วยถึงร้อยละ 77.35 ในอันดับรองคือความรำคาญความไม่สะดวกและอันตรายจากการใช้ถนนร่วมกัน ระหว่างรถ และคนเดินเท้าบนถนนแม่น้ำแคว ด้านหน้าลานชมทัศนียภาพ ถึงร้อยละ 76.6 อันดับสามคือ ปัญหาขาดพื้นที่ร่มเงา และพื้นที่สีเขียวในบริเวณนี้ โดยเห็นด้วยร้อยละ 71.6 และด้วยค่าความคิดเห็นที่แตกต่างกันไม่มากนัก คือ ปัญหาของบริเวณจุดชมทัศนียภาพ จุดถ่ายรูป โดยเห็นด้วยร้อยละ 69.8

เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มแล้ว เห็นว่ามีความเห็นด้วยในสัดส่วนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ เรียงตามลำดับดังนี้ ปัญหาบริเวณขาดพื้นที่ร่มเงาและพื้นที่สีเขียว ($X^2 = 126.01$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วยสูงมากว่านักท่องเที่ยวไทย และชาวต่างชาติ ปัญหาของบริเวณจุดชมทัศนียภาพ จุดถ่ายรูป ($X^2 = 66.63$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงมากว่านักท่องเที่ยวไทย และชาวต่างชาติ ความรำคาญความไม่สะดวกและอันตรายจากการใช้ถนนร่วมกัน ระหว่างรถ และคนเดินเท้าบนถนนแม่น้ำแคว ด้านหน้าลานชมทัศนียภาพ ($X^2 = 28.31$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงมากว่านักท่องเที่ยวไทย และชาวต่างชาติ และปัญหาด้านการถูกบดบังบรรยากาศและความสวยงาม จากสิ่งก่อสร้าง อาคารร้านค้าของ แพร ที่อยู่ใกล้สะพาน ($X^2 = 15.85$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงมากว่านักท่องเที่ยวไทย และชาวต่างชาติ ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางที่ 6 ดังนี้

ซึ่งจากการพิจารณาแยกตามกลุ่มแล้ว อาจชี้ได้ว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ ให้ความสนใจในด้านปัญหาต่าง ๆ น้อยกว่าประชาชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวไทย ซึ่งเห็นว่าปัญหาเหล่านี้มีความสำคัญ จึงเป็นสิ่งที่ควรปรับปรุง

ตารางที่ 6 แสดงปัญหาที่พบในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ข้อความคิด เห็นด้านปัญหา	รวม N = 300	นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ N = 80	นักท่องเที่ยว ชาวไทย N = 120	ประชาชน ท้องถิ่น N = 100	ไคสแควร์
สิ่งก่อสร้าง อาคาร ร้าน ขายของ ใกล้ สะพาน					
- เห็นด้วย	77.35	66.25	75.8	90.0	15.83
- ไม่เห็นด้วย	9.85	13.75	5.8	10.0	
- ไม่แสดง ความคิดเห็น	12.8	20.0	18.4	-	
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	
จุดชมวิว และ จุดถ่ายรูป					
- เห็นด้วย	69.8	40.0	82.5	87.0	66.63
- ไม่เห็นด้วย	17.1	32.5	5.8	13.0	
- ไม่แสดง ความคิดเห็น	13.1	27.5	11.7	-	
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความคิดเห็นด้านปัญหา	รวม N = 300	นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวต่างชาติน N = 80	นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทย N = 120	ประชาชนท้องถิ่น N = 100	โศสแควร์
จัดสวนและพื้นที่ร่มเงาไม้พุ่ม					
- เห็นด้วย	71.6	30.0	90.8	94.0	126.01
- ไม่เห็นด้วย	13.4	32.5	1.7	6.0	
- ไม่แสดงความคิดเห็น	15.0	37.5	7.5	-	
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	
ถนนหน้าสะพานมีรถแล่นผ่านเป็นอุปสรรคต่อการเดิน					
- เห็นด้วย	76.6	63.75	80.9	85.0	28.31
- ไม่เห็นด้วย	11.5	13.75	5.8	15.0	
- ไม่แสดงความคิดเห็น	11.9	22.5	13.3	-	
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	

สภาพทางการบริการในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

1. ศึกษาวิธีการเดินทางเข้าถึงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควเพื่อนำไปวิเคราะห์การ
สร้างพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยว และยานพาหนะ ให้เป็นระเบียบ สะดวกและปลอดภัย

เนื่องจากสะพานข้ามแม่น้ำแควในประวัติศาสตร์นั้น ได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อรองรับ
รางรถไฟที่ข้ามแม่น้ำแควใหญ่ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และในปัจจุบัน
เส้นทางรถไฟสายนี้ยังเปิดบริการอยู่ ดังนั้นการดูแลและปรับปรุงความสะดวกในการรองรับประ-
ชาชน และนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาสัมผัสบรรยากาศ โดยเส้นทางรถไฟสายประวัติศาสตร์นี้
จึงมีความสำคัญทั้งในแง่ประวัติศาสตร์ และการใช้ประโยชน์ และนอกจากการเดินทางมาโดย
รถไฟแล้วยังมีระบบขนส่งอีกประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำนักท่องเที่ยวมา คือทางรถซึ่งมี
หลายชนิดคือ รถส่วนตัว รถของบริษัททัวร์ รถโดยสาร รถมอเตอร์ไซด์ หรือแม้กระทั่งจักรยาน
โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถส่วนตัว แต่ชาวต่างชาตินั้นเพื่อความ
สะดวกในการท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ จึงมักใช้บริการของบริษัททัวร์ (ดูตารางที่ 7.)

ดังนั้นในช่วงวันหยุดจึงพบนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติเป็นจำนวน
มากเดินทางมาโดยวิธีการที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะรถยนต์ส่วนตัว และรถทัวร์ จึงควรมีมาตรการ
ป้องกันและให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและการจอดรถรองรับอย่างมีระเบียบ

ตารางที่ 7 แสดงวิธีการเดินทางเข้าถึงสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ลักษณะการเดินทาง (ร้อยละ)	รวม N = 300	นักท่องเที่ยวต่างชาติ N = 80	นักท่องเที่ยวชาวไทย N = 120	ประชาชนท้องถิ่น N = 100
บริษัททัวร์	18.22	41.25	13.4	-
รถส่วนตัว	44.98	11.25	71.7	52.0
รถโดยสาร	6.02	8.75	3.3	6.0
รถไฟ	14.1	27.5	10.8	4.0
จักรยาน/มอเตอร์ไซด์	16.68	11.25	0.8	38.0
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0

2. ศึกษากิจกรรมที่นักท่องเที่ยวที่ได้กระทำเมื่อมาถึง เพื่อนำไปจัดการสถานที่ด้านพื้นที่รองรับ และการส่งเสริมบริเวณสะพานให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้น

เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาถึง กิจกรรมที่ทำในอันดับแรกคือ ไปยังจุดที่จัดไว้ให้ชมทัศนียภาพ และกิจกรรมที่เกิดขึ้นคือ ถ่ายรูป และนั่งพักผ่อน ดังนั้นจึงควรมีการจัดการสถานที่ในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น ลานชมทัศนียภาพ จัดการด้านมุมมองที่เป็นฉากหลังสะพาน และภูมิทัศน์รอบข้างสะพานและสถานที่ริมเงา ที่นั่งพักผ่อน จากที่แสดงไว้ในตาราง 8

เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อเดินทางมาถึงสะพาน อันดับแรกคือ เดินชมวิวดึงร้อยละ 91.35 และไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมที่ต่อเนื่องมาคือถ่ายรูป ร้อยละ 80.23 และอันดับสามคือ นั่งพักผ่อน ร้อยละ 62.27

และเนื่องจากสะพานนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ในช่วงสั้น ๆ ก็ครบหมดทุกกิจกรรม ซึ่งหากต้องการให้ใช้เวลาอยู่ที่สะพานเพิ่มมากขึ้น ก็ควรเสริมสร้างกิจกรรมใหม่ให้เกิดขึ้น ซึ่งกิจกรรมนั้นก็ต้องสอดคล้องและส่งเสริมความสำคัญให้สะพานด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 8 แสดงกิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว

กิจกรรม	จำนวนร้อยละที่ทำกิจกรรมประเภทต่าง ๆ			
	ชาวไทย N = 120	ชาวต่างชาติ N = 80	ประชาชน ท้องถิ่น N = 100	รวม N = 300
1. เดินชมวิว	85.8	96.25	92.0	91.35
2. ถ่ายรูป	74.2	92.5	94.0	80.23
3. นั่งพักผ่อน	63.3	62.5	61.0	62.27
4. รับประทานอาหาร	50.8	25.0	35.0	36.93
5. ซื้อของที่ระลึก	40.0	22.5	55.0	39.17
6. เข้าห้องน้ำ	30.8	30.0	29.0	29.93

ระยะเวลาเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ที่สวนชมบริเวณสะพาน คือร้อยละ 37.8 ใช้เวลาอยู่ที่สะพาน 30 นาที - 1 ชั่วโมง อันดับรองลงมาคือ ร้อยละ 29.8 ใช้เวลาดำกว่า 30 นาที และร้อยละ 19.7 ใช้เวลาอยู่ที่สะพาน 1 - 2 ชั่วโมง แต่เมื่อถามถึงในอนาคตหากบริเวณสะพานมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ส่งเสริมความรู้ด้านประวัติศาสตร์สงคราม และปรับปรุงด้านการบริการต่าง ๆ แล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้เวลาอยู่ที่สะพานเพิ่มมากขึ้น คือ ร้อยละ 25.6 ใช้เวลา 2 - 4 ชั่วโมง รองลงมาคือ ร้อยละ 25 ใช้เวลา 1 - 2 ชั่วโมง และร้อยละ 23.55 จะใช้เวลา 30 นาที - 1 ชั่วโมง (ดูตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แสดงเวลาที่นักท่องเที่ยวใช้เมื่ออยู่ที่สะพานในปัจจุบัน และอนาคต

เวลา (ชม.)	การใช้เวลาในปัจจุบัน				คาดการณ์เวลาในอนาคต		
	รวม N = 300	ต่างชาติ N = 80	ชาวไทย N = 120	ประชาชน ท้องถิ่น N = 100	รวม N = 200	ต่างชาติ N = 80	ชาวไทย N = 120
ต่ำกว่า 30 นาที	29.8	32.0	23.4	34.0	14.75	26.3	3.2
30 นาที- 1 ชม.	37.8	28.0	43.4	42.0	23.55	18.4	28.7
1 ชม.- 2 ชม.	19.7	16.0	24.1	19.0	25.0	15.9	34.1
2 ชม.- 4 ชม.	9.2	17.3	7.4	3.0	25.6	34.2	17.0
4 ชม.- 6 ชม.	3.5	6.7	1.7	2.0	8.2	2.6	13.8
6 ชม.ขึ้นไป	-	-	-	-	2.9	2.6	3.2
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ศึกษาความต้องการด้านการบริการในพื้นที่

จากการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่-พะเยา (พงศธร เกษสำลี 2528:257-259) ได้กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว โดยใช้สื่อมวลชน แก่นักท่องเที่ยวตลอดจนผู้ประกอบการท่องเที่ยวโดยจัดทำเอกสาร แผ่นพับ แอชแพร์ ราชละเอีศ์ต่าง ๆ ตลอดจนแนะนำรายการนำเที่ยวพิเศษในช่วงเทศกาล นอกจากนี้ยังมีการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์สงครามแห่งอื่น เพื่อจัดทำวิทยากรการท่องเที่ยวประเภทสงครามให้เป็นย่านและกลุ่ม โดยพิจารณาจากประวัติ อายุ ศิลปะ และคุณค่า (ขุนพล พรหมแพทย์ 2525: 191) และจากโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร (ธรรมบุญ ประจวบเหมาะ 2531: 48) โดยให้ข้อเสนอแนะดังนี้ การออกแบบ Information Booth สำหรับนักท่องเที่ยวให้บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว แลกเปลี่ยนเงินตรา ตำรวจท่องเที่ยว โทรศัพทส์สาธารณะ และแผนที่

ในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จึงควรมีการบริการในพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวดังนี้

1. ความสะดวกในการเข้าถึง
2. สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบริการอาหาร/น้ำดื่ม ห้องน้ำ/ห้องส้วม
3. การประชาสัมพันธ์
4. การให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์สงคราม

ดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้ (ดูตารางที่ 10 - 11)

จากการศึกษาความต้องการด้านชมประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่แนะนำ ของนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น เห็นได้ว่าส่วนใหญ่ตอบว่าต้องการถึงร้อยละ 86.47 ไม่ต้องการร้อยละ 4.93 และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 8.6

เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่ม เห็นว่ามีความเห็นด้วยในสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($\chi^2 = 37.26 \text{ df} = 4$ มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่น มีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 แสดงความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น

ข้อความคิดเห็น		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	ประชาชน	
ความต้องการ	รวม	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ท้องถิ่น	ไคสแควร์
ด้านการบริการ	N = 300	N = 80	N = 120	N = 100	
ต้องการข้ามประชา					
สัมพันธ์ เจ้าหน้าที่					
ให้คำแนะนำ					
- ต้องการ	86.47	70.0	93.4	96.0	37.26
- ไม่ต้องการ	4.93	10.0	0.8	4.0	
- ไม่แสดงความ					
คิดเห็น	8.6	20.0	5.8	-	
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	

จากการศึกษาความต้องการด้านความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ ของนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น เห็นได้ว่าส่วนใหญ่ตอบว่าต้องการถึงร้อยละ 44.9 ไม่ต้องการร้อยละ 43.6 และไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 11.5

เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่ม เห็นว่ามีความเห็นด้วยในสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($\chi^2 = 22.32$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่น มีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และชาวไทยไทย

ตาราง 11 การให้ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์สงคราม

ข้อความคิดเห็น		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	ประชาชน	
ด้านการให้ความ	รวม	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ท้องถิ่น	ไคสเนอว์
รู้ทางประวัติศาสตร์	N = 300	N = 80	N = 120	N = 100	
ควรมีการเสริมสร้าง					
ความรู้เกี่ยวกับ					
สงครามโลก					
- ต้องการ	44.9	41.25	37.5	56.0	22.32
- ไม่ต้องการ	43.6	42.5	44.2	44.0	
- ไม่แสดงความ					
คิดเห็น	11.5	16.25	18.3	-	
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	

จากความคิดเห็นด้านหัวข้อการจัดแสดง เพื่อการเสริมสร้างความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ ของนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น โดยจัดแสดงเป็นรูปภาพ วิกิทัศน์ สไลด์ ค่ายและบ้านพักเชลยศึกจำลอง พบว่าส่วนใหญ่ตอบเห็นด้วย ร้อยละ 93.9, 83.38, 70.27 และ 82.4 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 12)

เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่ม เห็นว่ามีความเห็นด้วยในสัดส่วนที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากการนำเสนอด้วยรูปภาพ ($\chi^2 = 21.7$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่น มีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ จากการนำเสนอด้วยวิกิทัศน์ ($\chi^2 = 33.47$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชนท้องถิ่น มีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติหันไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 หัวข้อจัดแสดงเพื่อการเสริมสร้างความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์

หัวข้อจัดแสดง	รวม N = 300	นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ N = 80	นักท่องเที่ยว ชาวไทย N = 120	ประชาชน ท้องถิ่น N = 100	ไคสแควร์
รูปภาพ					
-เห็นด้วย	93.9	85.0	96.7	100.0	
-ไม่เห็นด้วย	2.35	6.25	0.8	0.0	21.7
-ไม่ออกความเห็น	3.75	8.75	2.5	-	
วีดิทัศน์					
-เห็นด้วย	83.38	66.25	90.9	93.0	
-ไม่เห็นด้วย	9.27	17.5	3.3	7.0	33.47
-ไม่ออกความเห็น	7.35	16.25	5.8	-	
สไลด์					
-เห็นด้วย	70.27	47.5	98.3	85.0	
-ไม่เห็นด้วย	13.75	18.75	7.5	15.0	49.16
-ไม่ออกความเห็น	15.98	33.75	14.2	-	
คำส และบ้านพัก เชลยศึก					
-เห็นด้วย	82.4	76.25	80.0	91.0	
-ไม่เห็นด้วย	9.7	10.0	10.0	9.0	13.83
-ไม่ออกความเห็น	7.9	13.75	10.0	-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการนำเสนอด้วยสไลด์ ($X^2 = 49.16$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดยกลุ่มประชาชน
ท้องถิ่น มีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ โดยการ
นำเสนอเป็นค่ายและบ้านพักเชลยศึกจำลอง ($X^2 = 13.83$ df = 4 มีนัยสำคัญที่ .01) โดย
กลุ่มประชาชนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ตอบว่าเห็นด้วย สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ
สรุปปัญหา และความต้องการ

1. ปัญหาที่พบเกี่ยวกับความเป็นอนุสรณ์สงครามบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว
 - ขาดความต่อเนื่องของเส้นทาง ระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวประเภทอนุสรณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่เกิดความเป็นย่านอนุสรณ์สงครามขึ้น
 - สะพานเป็นเครื่องเตือนความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์สงครามที่ผ่านมา แต่ใน
ปัจจุบันไม่ได้เสริมสร้างความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ให้นักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง
2. ปัญหาที่พบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมคือ
 - การรुक้าของ อาคารสิ่งก่อสร้าง ร้านอาหาร แพ และป้ายต่าง ๆ จนบดบังทัศนียภาพ หรือเป็นการทำลายบรรยากาศอันหลังที่ควรเป็นธรรมชาติ
 - ขาดพื้นที่ร่มเงา และพื้นที่สีเขียว
 - ปัญหาการใช้ถนนแม่น้ำแควร่วมกัน ระหว่างรถและคนเดินถนน ซึ่งเป็นการใช้
ถนนในกิจกรรมที่แตกต่างกัน คือ ใช้เป็นทางสัญจรและใช้เดินเล่นชมทัศนียภาพ รวมทั้งใช้เดิน
ออกจากกิจกรรมชมทัศนียภาพ ถ่ายรูป นั่งพักผ่อน ไปสู่ที่หมายอื่น เช่น ย่านขายของที่ระลึก
ร้านอาหาร ห้องน้ำ ลานจอดรถ หรือการชมทัศนียภาพในมุมมองอื่น อันได้แก่ไปชมหิวรถจักร
โบราณ อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม เมื่อถนนถูกใช้ในจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันมากมายจึงเกิดความ
แออัด และสับสนขึ้น ประกอบกับสภาพถนนที่ชำรุด มีฝุ่นไม่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมการเดินเท้า
3. ความต้องการด้านความสะดวกและการบริการ ของนักท่องเที่ยว และประชาชน
ท้องถิ่น

- มีความต้องการในเรื่องความสะดวกและระเบียบของเส้นทาง วิธีการเข้าถึงสถานที่
ที่จอดรถ สถานที่รองรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- การบริการด้านความสะดวก การประชาสัมพันธ์ ต้องการการเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยว
ในย่านเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

จากการสรุปปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ในข้างต้น ได้นำมาสรุปเป็นแนวทางปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณสะพานฯ โดยมีเป้าหมายในการวางแผนดังนี้

1. ส่งเสริมความเป็นอนุสรณ์สงครามโลกครั้งที่ 2
2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อม บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว
3. จัดระเบียบด้านความสะอาด และการบริการในพื้นที่

จากเป้าหมายหลักข้างต้นได้กำหนดวัตถุประสงค์ย่อยไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมความเป็นอนุสรณ์ สงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนี้
 - 1.1 เชื่อมโยงสถานที่ให้เกิดกลุ่มการท่องเที่ยวประเภทเดียวกันด้วยการจัดการด้านสาธารณูปโภค การสัญจร และการจัดภูมิทัศน์ของเมือง เพื่อให้เกิดกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวด้านอนุสรณ์สงคราม
 - 1.2 จัดสร้างสถานที่เก็บรวบรวมวัตถุ เอกสาร รูปภาพต่าง ๆ เพื่อใช้ศึกษาเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2
2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ดังนี้
 - 2.1 แก้ไขและป้องกันปัญหาการรुक้าใกล้ชิดจนบดบังทิวทัศน์ทัศนียภาพหรือสร้างฉากหลังที่ทำลายบรรยากาศดั้งเดิม
 - 2.2 เสริมพื้นที่ร่มเงา เป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและให้ร่มเงาเพื่อพักผ่อน
 - 2.3 แยกการใช้ทางสัญจรร่วมกันของรถและนักท่องเที่ยวและปรับปรุงสภาพถนนทางเท้าให้เหมาะกับกิจกรรมเดินเล่นชมทัศนียภาพ และเดินจากกิจกรรมหนึ่งไปสู่กิจกรรมประเภทอื่นต่อไปโดยการปิดถนนแม่น้ำแคว เฉพาะบริเวณด้านที่เชื่อมต่อระหว่างชานชลา กับลานชมทัศนียภาพ เพื่อความสะอาด และปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3 . จัดระเบียบด้านความสะดวกและการบริการในพื้นที่ ดังนี้

- 1 . จัดเส้นทางเดินรถ และลานจอดรถ เพื่อให้มีความสะดวกในการเดินทางเข้าและออก และความเป็นระเบียบในการเข้าจอดรถ
- 2 . จัดสร้างชานชาลาที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้โดยไม่อัด
- 3 . จัดเส้นทางเดินเท้าที่สะดวกและปลอดภัย เพื่อความสะดวกในการเดินไปมาระหว่างจุดกิจกรรมต่างๆในบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว
- 4 . จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว อันได้แก่ ห้องน้ำ/ส้วม ร้านอาหารเครื่องดื่ม ที่รองรับขยะ ที่นั่งพัก ป้ายชี้ทาง และป้ายแนะนำต่าง ๆ

ในตอนต่อไปนี้จะเสนอรายละเอียดของการปรับปรุงสภาพแวดล้อม บริเวณสะพานข้าม-แม่น้ำแคว ซึ่งประกอบด้วยผังบริเวณและมาตรการ เพื่อการดำเนินการให้เป็นไปตามผัง ในการกำหนดผังบริเวณ ผู้ศึกษาได้ทำการแปลเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ที่สรุปไว้ในข้างต้นให้ปรากฏเป็นรูปธรรม เพื่อใช้ในการสื่อความหมาย กับประชาชนและเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนตามขั้นตอนการประเมินผัง และมาตรการได้ชัดเจน ผังนี้เป็นเพียงผังร่างผังหนึ่ง ที่เลือกขึ้นมาเสนอเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ไม่ใช่ผังที่สรุปว่าเป็นผังที่มีความเหมาะสมที่สุดสำหรับโครงการนี้ ซึ่งการปฏิบัติการประเมินผังอยู่นอกเหนือขอบเขตของการศึกษานี้ ในที่นี้จึงเพียงแต่เสนอรายละเอียดของผังตามที่ได้สรุปเสนอ และขอความคิดเห็นจากประชาชนในขั้นตอนการประเมินผัง ดังกล่าวมาข้างต้นนี้

ร่างรายละเอียดแผนการปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

จากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้นได้ทำการออกแบบและกำหนดมาตรการเพื่อใช้ในการดำเนินให้เป็นไปตามผัง บนพื้นที่โครงการบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 39,410 ตารางเมตร (24.6 ไร่) โดยเป็นที่ดินของการรถไฟ 29,760 ตารางเมตร (18.6 ไร่) ที่ของเทศบาล 4,800 ตารางเมตร (3 ไร่) และที่ดินของเอกชน 4,850 ตารางเมตร (ประมาณ 3 ไร่)

องค์ประกอบโครงการ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ชานชลา (รวมถึงพื้นที่ข้างเคียง) และลานชมทัศนียภาพสะพานข้ามแม่น้ำแควเป็นพื้นที่รวม 29,760 ตารางเมตร (18.6 ไร่)

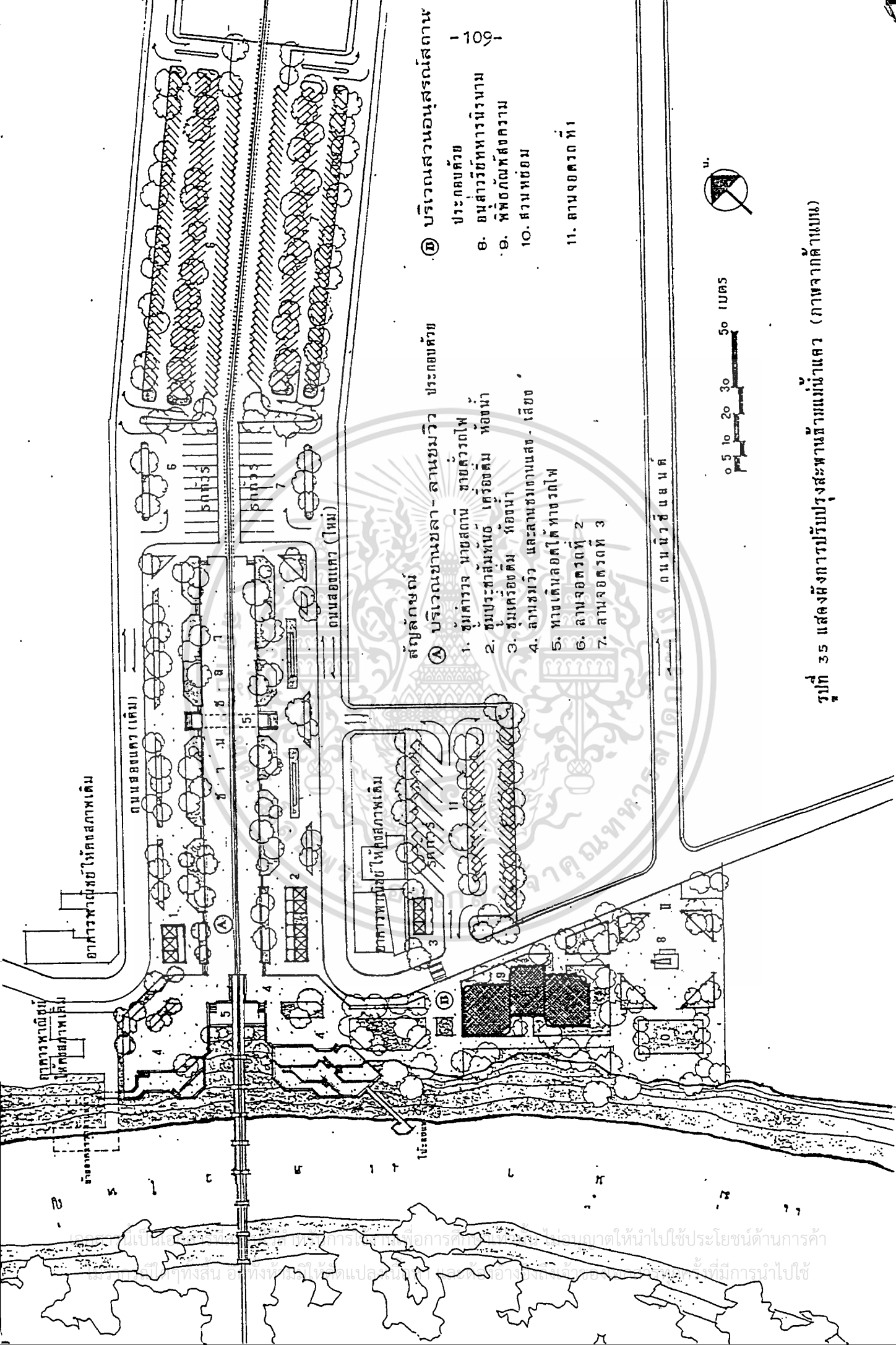
2. ส่วนอนุสรณ์สถาน เป็นพื้นที่รวม 9,650 ตารางเมตร (6.0 ไร่)

รายละเอียดประกอบผัง

1. ชานชลา (รวมถึงพื้นที่ข้างเคียง) และลานชมทัศนียภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว โดยมีการปรับปรุงในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ชานชลา มีการปรับปรุงเพื่อลดอันตรายจากการตัดกันของถนน และให้สามารถรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ปิดถนนสะพานข้ามแม่น้ำแควที่ตัดกับทางรถไฟทำเป็นส่วนหนึ่งของชานชลาที่ต่อเนื่องไปยังลานชมทัศนียภาพ (คูบริเวณ A รูปที่ 35)
- ขยายความยาวของชานชลาออกเป็น 155 เมตร เท่าความยาวรถไฟ 9 ตู้ อันเป็นขบวนพิเศษในช่วงวันหยุด (สำรอง 1 ตู้)
- ขยายความกว้างของชานชลาด้านละ 10.4 เมตร เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวประมาณ 728 คน ต่อรถไฟ 1 เที่ยว ในช่วงวันหยุด (ดูภาคผนวก ข)

อาคารพาณิชย์ให้คงสภาพเดิม

ถนนลอดแคว (เดิม)

ถนนลอดแคว (ใหม่)

สัญลักษณ์

๑ บริเวณเขานาขลา - ลานชมวิว ประกอบด้วย

1. ชุมตำราจ อนุสถาน ข่ายคาวงไฟ
2. ชุมประสาสัมพนธ์ เครื่องดื่ม หองนา
3. ชุมเครื่องดื่ม หองนา
4. ลานชมวิว และลานชมตามแสง - เสียง
5. ทางเดินลอดใต้ทางรถไฟ
6. ลานจอดรถที่ 2
7. ลานจอดรถที่ 3

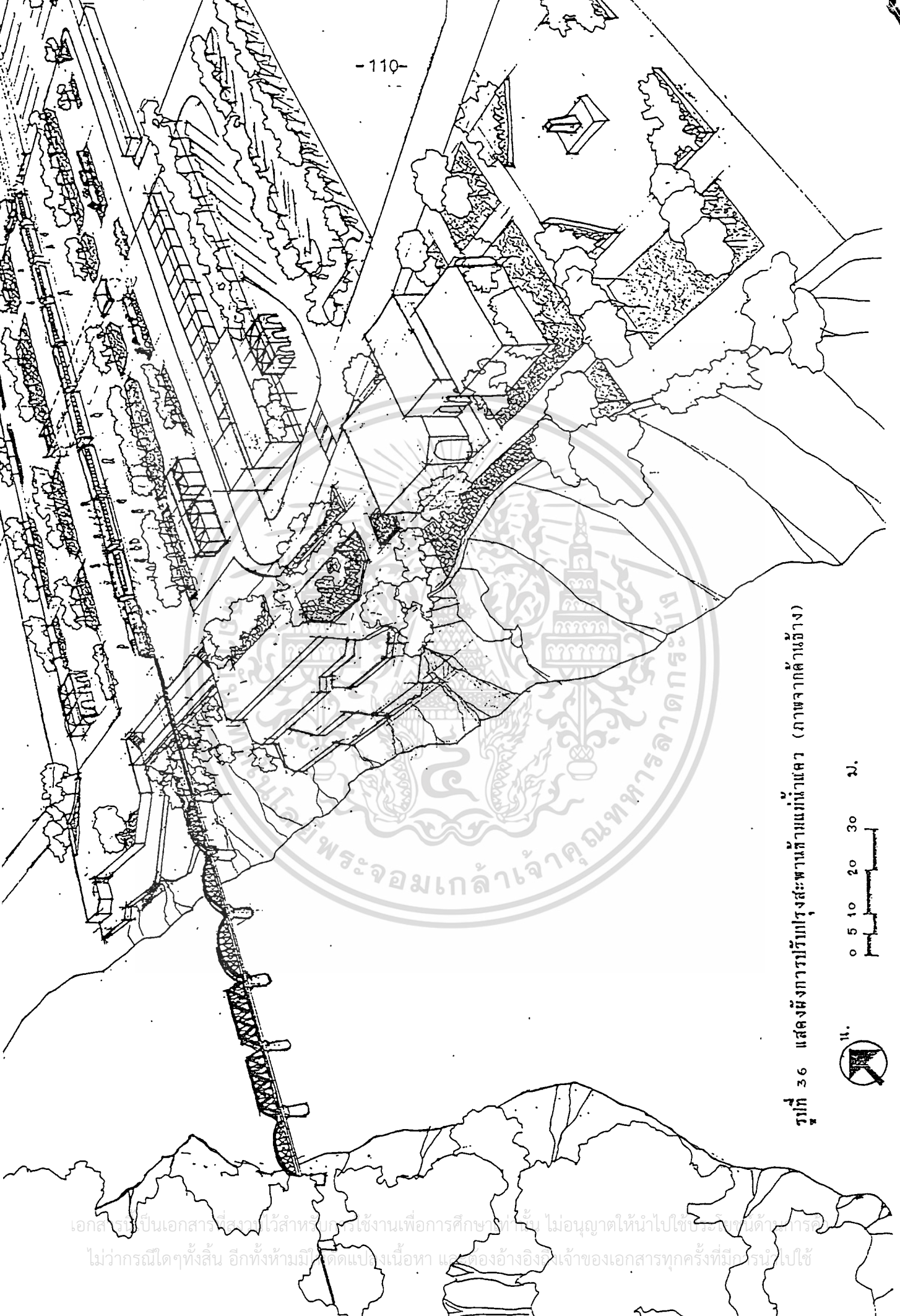
๒ บริเวณสวนอนุสรณ์เสถาน

- ประกอบด้วย
๘. อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม
๙. พิพิธภัณฑ์สงคราม
10. สวนหย่อม
11. ลานจอดรถที่ 1

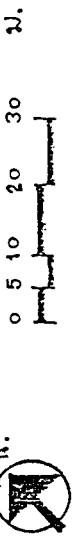
ถนนวิชยณต

รูปที่ 35 แสดงผังการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ภาพจากซ้าย)

รูปที่ 36 แสดงผังการวางบริเวณโรงเรียนตามแม่แบบ (ภาพจากด้านข้าง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ขีรณนิตยฐานด้านการศึกษา
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิใช้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีโอกาสนำไปใช้

- ยกกระดานพื้นชานชลา ประมาณ 0.50 เมตร ให้เสมอกับบันไดชั้นสุดท้ายของรถไฟ โดยในปัจจุบันพื้นรถไฟจะสูงกว่าชานชลาด้านทิศเหนือ 0.50 เมตร และสูงกว่าชานชลาด้านทิศใต้อยู่ 1.00 เมตร เป็นอันตรายเมื่อขึ้นลง การยกกระดานชานชลาชั้นสูงจะเป็นการกันไม่ให้มีการเดินข้ามรางรถไฟอย่างไม่มีระเบียบตลอดช่วงความยาวของชานชลาด้วซ พื้นชานชลาทั้งหมดตลอดแนว
- สร้างบันไดสำหรับเดินลงจากชานชลาและสร้างอุโมงค์ ทางเดินกว้าง 5 เมตร ลอดใต้รางรถไฟ เพื่อความปลอดภัยในการเดินไป - มา ระหว่างชานชลาทั้ง 2 ด้าน ณ บริเวณใกล้สะพานข้ามแม่น้ำแคว 1 จุด และบริเวณกลางช่วงความยาวชานชลา 1 จุด ทางลัดนี้จะห่างกันประมาณ 100 เมตร

1.2 พื้นที่ข้างเคียง (ดูบริเวณ B ในรูปที่ 35) เพื่อให้สามารถบริการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ซุ้มตำรวจ ซุ้มนายสถานี ซุ้มขายตั๋วรถไฟ มีขนาดพื้นที่ 9, 9, และ 9 ตารางเมตร ตามลำดับ
- ปลุกต้นไม้ให้ร่มเงา และไม้ประดับ
- ซุ้มประชาสัมพันธ์ ซุ้มเครื่องดื่ม หีองน้ำ/ส้วม มีขนาดพื้นที่ 18, 9 และ 18 ตารางเมตร ตามลำดับ
- แท่นแสดงหัวรถจักรโบราณ 1 คัน และหัวรถบรรทุกโบราณ 1 คัน มีขนาด กว้าง 6.5 ยาว 15 เมตร เป็น 2 จุดบนเนื้อที่ข้างชานชลาฝั่งทิศใต้
- พื้นอิฐบล็อกชนิดมีรูปลุกหญ้าแซม
- วางไม้หมอนนั่งพักรถไฟเป็นระยะ

1.3 ลานชมทัศนียภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว (บริเวณหมายเลข 4 รูปที่ 35) เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในปริมาณมาก ๆ ให้มีมุมมองสะพานในมุมที่แตกต่างกันไป และดูกลมกลืนเป็นธรรมชาติ

เนื่องจากลานชมทัศนียภาพ และชมการแสดงแสง-เสียง ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดสร้างขึ้น 2 ข้างทางรถไฟได้สร้างห่างจากรางรถไฟเพียง 5 เมตร ทำให้การชมสะพาน จากทั้งสองด้านจะปรากฏภาพของลานนี้เป็นฉากหลังของสะพานอยู่เสมอ เป็นการทาลาสสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติของบริเวณลำพาน จึงเสนอแนะให้รื้อลานออกบางส่วนให้มีระยะห่างจากรางรถไฟด้านละ 10 เมตร

นอกจากการขยายระยะห่างจากรางรถไฟข้างต้น และเสนอให้คงสภาพส่วนใหญ่ของลานชมทัศนียภาพไว้โดยจะมีสภาพดังนี้

1. ลานชมทัศนียภาพด้านทิศเหนือ เป็นลาน 3 ระดับ ลานทั้ง 3 ระดับนี้มีพื้นที่ 665 ตารางเมตร
 - 1.1 ด้านบนสุดมีพื้นที่กว้างประมาณ 20 ยาว 30 เป็นพื้นที่ 600 ตารางเมตร พื้นลานปูด้วยซีเมนต์บล็อกชนิดมีรูปลูกหย้าแฉก ปูกลั่นไม้และไม้ประดับ
 - 1.2 ลานระดับที่ 2 (ถัดจากชั้นบนสุด) มีพื้นที่ประมาณกว้าง 5 เมตร ยาว 10 เมตร เป็นพื้นที่ 50 ตารางเมตร ลานระดับที่ 2 อยู่ต่ำกว่าลานชั้นบนสุดประมาณ 2 เมตร ผนังตกแต่งด้วยหินภูเขา พื้นเป็นคอนกรีต โดยภายในได้ลานชั้นบนได้สร้างเป็นห้องควบคุมแสง-เสียง เป็นพื้นที่ 46 ตารางเมตร และห้องน้ำเป็นพื้นที่ประมาณ 45 ตารางเมตร
- 1.3 ลานระดับที่ 3 (ชั้นล่างสุด) มีพื้นที่ประมาณ กว้าง 3 เมตร ยาว 5 เมตร = 15 ตารางเมตร ลานระดับที่ 3 อยู่ต่ำกว่าลานชั้นบนสุดประมาณ 1.50 เมตร ผนังตกแต่งด้วยหินภูเขา พื้นเป็นคอนกรีต

การคำนวณหาพื้นที่ หนึ่งคู่ Light and Sound Show/คน = .65x .68 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลานลำดับที่ 1, 2, 3 สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 1,357, 113 และ 33 คน ตามลำดับ
รวมพื้นที่ทั้ง 3 ระดับ มี 665 ตารางเมตร รองรับนักท่องเที่ยวเข้าชม Light and Sound ได้ทั้งหมด 1,503 คน

2. ลานชมทัศนียภาพด้านทิศใต้ เป็นลาน 5 ระดับ รวมมีพื้นที่ 826 ตารางเมตร
 - 2.1 ลานด้านบนสุด มีพื้นที่กว้างประมาณ 15 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นพื้นที่ 450 ตารางเมตร
พื้นลานปูด้วยซีเมนต์บล็อกชนิดมีรู ปลูกหญ้าแซม ปลูกต้นไม้และไม้ประดับ
 - 2.2 ลานระดับที่ 2 (ถัดจากชั้นบนสุด) มีพื้นที่กว้างประมาณ 5 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นพื้นที่ 150 ตารางเมตร
ลานระดับที่ 2 อยู่ต่ำกว่าลานชั้นบนสุดประมาณ 2 เมตร ผนังตกแต่งด้วยหินภูเขา พื้นเป็นคอนกรีต
 - 2.3 ลานระดับที่ 3 มีพื้นที่ประมาณ กว้าง 3 เมตร ยาว 12 เมตร เป็นพื้นที่ 36 ตารางเมตร
ลานระดับที่ 3 อยู่ต่ำกว่าลานระดับที่ 2 ประมาณ 1 เมตร เป็นชั้นลอยอยู่บนลานระดับที่ 5 พื้นเป็นคอนกรีต
 - 2.4 ลานระดับที่ 4 มีพื้นที่กว้างประมาณ 4 เมตร ยาว 25 เมตร เป็นพื้นที่ 100 ตารางเมตร
ลานระดับที่ 4 อยู่ต่ำกว่าลานระดับที่ 2 ประมาณ 1.50 เมตร เป็นชั้นลอยอยู่บนลานระดับที่ 5 พื้นเป็นคอนกรีต
 - 2.5 ลานระดับที่ 5 มีพื้นที่กว้างประมาณ 4.5 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นพื้นที่ 90 ตารางเมตร
ลานระดับที่ 5 อยู่ต่ำกว่าลานระดับที่ 2 ประมาณ 2 เมตร ผนังตกแต่งด้วยหินภูเขา พื้นเป็นคอนกรีต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ทำชั้น-ลงเรือ และลานชมวิวยิมน้ำ มีพื้นที่กว้างประมาณ 3 เมตร ยาว 5 เมตร เป็นพื้นที่ 15 ตารางเมตร
สร้างเป็นลานเล็ก ๆ พื้นคอนกรีตอยู่ริมแม่น้ำแควใหญ่ ระดับเดียวกับช่วง
น้ำขึ้นสูงสุด

ลานลำดับที่ 1,2,3,4,5,6 สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 1,018, 339
81, 226, 203, 33 คนตามลำดับ

รวมพื้นที่ทั้ง 6 ระดับ มี 841 ตารางเมตร รองรับนักท่องเที่ยวเข้าชม Light and
Sound ได้ทั้งหมด 1,900 คน

1.4 ลานจอดรถ เพื่อความเป็นระเบียบ สะดวก ปลอดภัย และรองรับรถใน
ปริมาณที่มากขึ้น

การจัดที่จอดรถให้มีความสะดวกไม่สับสนวุ่นวายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัดภูมิทัศน์เมือง เพราะการจอดรถที่ไม่มีระเบียบ ไม่มีความสะดวกในการจอดรถหรือความวุ่นวายของสวนสาธารณะจะจอดและที่จะผ่านไป ถือเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความประทับใจในการมาเที่ยวสะพานข้ามแม่น้ำแคว นอกจากความสะดวกแล้วยังต้องคำนึงถึงความสวยงามทางภูมิทัศน์ด้วย ถ้าลานจอดรถกว้างใหญ่มากมีคูหาเรียงเมื่อไม่มีรถจอด และคูสับสนหลากหลายเมื่อมีรถจอดเต็ม กรณีนี้แก้ไขได้โดยพยายามหลีกเลี่ยงรูปร่างของที่จอดรถไม่ให้เป็นสิ่งเหลี่ยมใหญ่ แต่กระจายหรือขีดขาวออกเพื่อให้พื้นที่คูเล็กลง หรืออาจใช้วิธีแทรกช่องปลูกต้นไม้ลงระหว่างช่องจอด เช่นมีช่องปลูกต้นไม้ทุก ๆ 5 คัน เป็นต้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2531 : 23)

ขนาดพื้นที่ลานจอดรถในพื้นที่ผังปรับปรุงจากการคำนวณเป็นพื้นที่ 14,400 ตารางเมตร (9 ไร่) (ดูภาคผนวก ค) โดยลานจอดรถมีอยู่ 2 แห่งด้วยกัน คือ

1. ลานจอดรถ (เดิม) ซึ่งอยู่นอกเขตผังปรับปรุง เป็นพื้นที่ 3,200 ตร.ม. (2 ไร่)

2. ลานจอดรถที่สร้างขึ้นไว้รองรับจำนวนรถในอนาคต และในช่วง Light and Sound Show อยู่ในเขตผังปรับปรุง เป็นพื้นที่ 14,400 ตารางเมตร (9 ไร่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในวันปกติมีรถให้บริการลานจอดรถ ดังนี้

- รถส่วนตัว	ประมาณ	16	คัน
- รถทัวร์	ประมาณ	5	คัน
- มอเตอร์ไซด์ / จักรยาน	ประมาณ	15	คัน

ในวันพิเศษ เช่นในช่วง Light and Sound Show มีรถให้บริการ ดังนี้

- รถส่วนตัว	ประมาณ	126	คัน
- รถทัวร์	ประมาณ	41	คัน
- มอเตอร์ไซด์ / จักรยาน	ประมาณ	118	คัน

การจัดตำแหน่งที่จอดรถ ต้องคำนึงถึง

1. ความปลอดภัยเรื่องระส่ำเลี้ยวและการมองเห็น
2. ความสวยงามทางภูมิทัศน์
3. ระส่ำเดินจากที่จอดรถไปสะพาน โดยปกติแล้วคนเรามักจะพอใจจะเดินจากที่จอดรถไปจุดหมายได้ภายใน 3 นาที

ซึ่งหมายถึงระส่ำทางประมาณ 250-300 เมตร และระส่ำที่พอใจคือ ภายในเวลาประมาณ 2 นาที เป็นระส่ำทาง 200 เมตร (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2531 : 21-22) ซึ่งจากระส่ำทางเดินจากลานจอดรถไปสะพานเป็นระส่ำทางเพียง 165 เมตร

การจัดบริเวณช่องทางเข้า-ออกของลานจอดรถ

ช่องทางเข้าและออกจากบริเวณจอดรถ หากใช้เป็นทางเข้าและออกควรมีขนาด 7.50 เมตร เป็นอย่างน้อยเพื่อความสะดวกในการเลี้ยวเข้าและออก ระส่ำหัวมุมเลี้ยวการมองออกไปได้ไกลพอที่ผู้ที่กำลังจะขึ้นรถออกสามารถเห็นรถที่กำลังแล่นมาในถนนในระส่ำที่จะกะการเลี้ยวออกไปพ้นได้

วัสดุพื้นผิว

วัสดุที่ใช้ทำที่จอดรถ คือ

1. ลานคอนกรีต เป็นวัสดุที่ใช้งานคงทนที่สุด มีราคาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับวัสดุอื่น ๆ แต่ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต่ำ และเมื่อทำเป็นลานขนาดใหญ่มักดูกระด้างกว่าวัสดุอื่น ๆ จึงควรใช้กับลานจอดรถ (เดิม) เพราะเป็นลานที่ใช้บริการนักท่องเที่ยวตลอดเวลา

2.. พื้นปูด้วยบล็อกหญ้าแฉ่ม (Grass Block) เหมาะกับลานจอดรถที่ไม่มีปริมาณรถหนาแน่น หรือที่จอดรถที่ไม่ได้มีรถจอดตลอดวัน Grass Block รับน้ำหนักได้ต่ำกว่า Block ธรรมดา แต่มีข้อดีคือ ให้พื้นผิวกลมกลืนกับธรรมชาติ และต้องมีการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอควรใช้เป็นลานจอดรถที่จะสร้างเพื่อใช้งานในช่วงที่มีโอกาสพิเศษ

2. ส่วนอนุรักษ์สถานที่ โดยมีการปรับปรุงในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม เป็นพื้นที่ 3,400 ตร.ม. เพื่อส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของอนุสาวรีย์ โดยมีรายละเอียดการปรับปรุงดังนี้

- ส่งเสริมความโดดเด่นด้วยการปรับรั้วให้ต่ำลง
- ทำสวนหย่อม และปลูกต้นไม้โดยรอบ และด้านหลังอนุสาวรีย์จนถึงริมแม่น้ำ

2.2 ก่อสร้างพิพิธภัณฑ์สงคราม ขนาดพื้นที่รวมทั้งสิ้น 1,123 ตารางเมตร เพื่อความกลมกลืนเป็นธรรมชาติ และเสริมความรู้ทางประวัติศาสตร์

โดยกำหนดให้เป็นอาคารเตี้ย ความสูงไม่เกิน 1 ชั้น ชั้นในบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำระหว่างลานชมทัศนียภาพ กับอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม ซึ่งจะทำการเว้นคั่นจากเอกชน เป็นพื้นที่ 4,850 ตารางเมตร (ดูรายละเอียด

องค์ประกอบพิพิธภัณฑ์ในตารางที่ 13

2.3 จัดแสดงหัตถกรรมโบราณกลางแจ้ง 1 ชิ้น เป็นพื้นที่ 97.5 ตารางเมตร

2.4 จัดสวนปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา

2.5 สร้างทางเดินริมน้ำ โดยเริ่มจากลานชมทัศนียภาพด้านทิศใต้ไปยังอาคารพิพิธภัณฑ์ และไปสิ้นสุดที่อนุสาวรีย์นิรนาม

ตารางที่ 13 แสดงรายละเอียดพื้นที่ใช้สอยของอาคารพิพิธภัณฑ์ (ดูรายละเอียดการทำ
พื้นที่ในภาคผนวก ง)

ประเภทพื้นที่ใช้สอย	พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)
- โถงพัก	257.4
- ส่วนบริการ	202.4491
- ห้องน้ำ	17.264
- ส่วนจัดแสดง	645.178
โดยมีเนื้อหาของการแสดงดังนี้	
(1) การเริ่มต้นของสงครามโลก ครั้งที่ 2	80.015
(2) ประวัติศาสตร์สะพานข้ามแม่น้ำ แคว และทางรถไฟสายมรณะ	121.472
(3) สภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของ เชลยศึก กรรมกร และทหารญี่ปุ่น	125.541
(4) ความสัมพันธ์ระหว่างเชลยศึก กรรมกร ทหารญี่ปุ่น และชาวบ้าน	41.184
(5) ผลร้าย เศรษฐกิจ และ ความสูญเสียเนื่องจากสงคราม	82.368
(6) บุคคลสำคัญในระหว่างสงคราม	73.126
(7) อนุสรณ์สงครามในจังหวัดกาญจนบุรี	64.064
(8) สภาพปัจจุบันของสะพาน และทางรถไฟ	57.408

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการดำเนินให้เป็นไปตามผัง ได้กำหนดมาตรการและขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

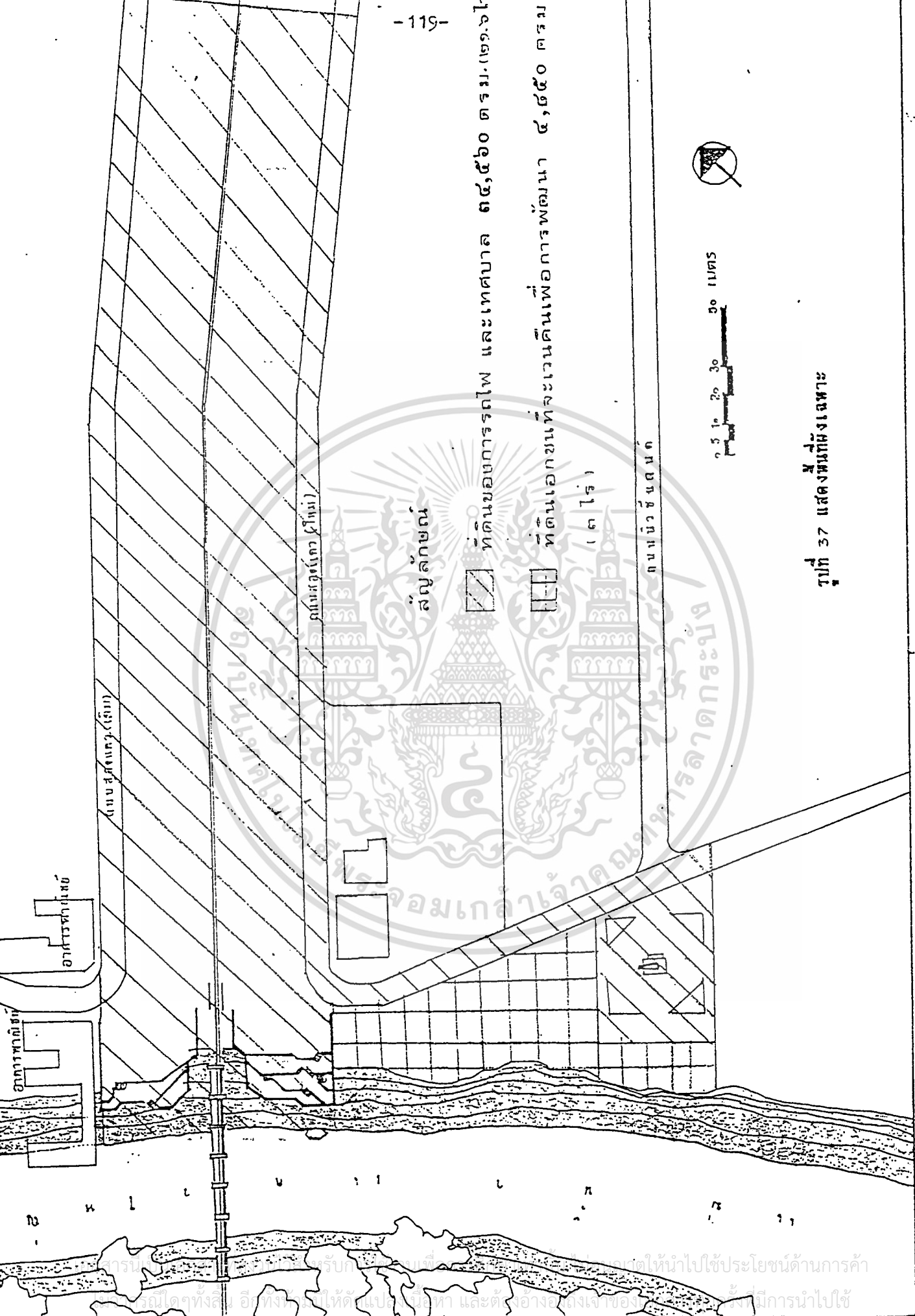
1. ประกาศพื้นที่โครงการเป็นเขตผังเฉพาะ โดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2525 ให้ส่วนราชการ ส่วนท้องถิ่น อันได้แก่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี ทำการประกาศพื้นที่โครงการเป็นผังเฉพาะ โดยมีเหตุผลในการประกาศ ดังนี้ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ดูรูป 37)

เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ไม่เฉพาะกับชาวไทย แต่ยังเป็นที่น่าสนใจของนานาชาติอีกด้วย แต่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมจากการพัฒนาที่ไม่ได้รับการควบคุมอย่างมีระเบียบทำให้บริเวณที่มีความสำคัญด้อยคุณค่าลง จำเป็นต้องมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม มีการจัดระเบียบ

2. อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 มาตรา 43 ให้เทศบาลเวนคืนที่ดินจากเอกชน (ดูรูป 37) เป็นพื้นที่ 4,850 ตารางเมตร (ประมาณ 3 ไร่) เพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์อนุสรณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งที่ดินนั้นจะตกเป็นที่ของราชพัสดุ ห้ามมีการโอน หากกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามเข้าไปขอทำพิพิธภัณฑ์ต้องทำสัญญาเช่ากับราชพัสดุ ในการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่

3. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าพัฒนาพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในผัง อันได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เข้าทำการก่อสร้าง ซานซ์ลา (รวมถึงพื้นที่ข้างเคียง) และลานชมทัศนียภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นพื้นที่ 29,760 ตารางเมตร (18.6 ไร่) ดังนี้

- ซานซ์ลา
- ส่วนบริการต่าง ๆ ได้แก่ ชุมคำรวจ ชุมนาสสถานี่ ชุมชาตั่วรณไฟ
ชุมประชาสัมพันธ์ ชุมเครื่องคั่ม หองน้ำ/หองสั้วม
- ลานชมทัศนียภาพ และลานชม Light and Sound Show
- ลานจอดรถ
- ปรับสภาพแวดล้อมบริเวณอนุสาวรีย์ทหารนิรนาม

รูปที่ 37 แสดงพื้นที่ซึ่งเฉพาะ

โดยมีงบประมาณแบบให้เปล่า เป็นงบประมาณที่การท่องเที่ยวได้มาจากรัฐบาล โดยรัฐบาลได้กู้มาจากญี่ปุ่น เป็นเงินกู้เพื่อการพัฒนา โดยคืนในระยะยาว

ซึ่งในความรับผิดชอบของการท่องเที่ยว คือ

- งบประมาณการออกแบบ
- การศึกษาผลกระทบต่าง ๆ

ส่วนการดำเนินการก่อสร้างอยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัด โดยก่อสร้างในพื้นที่ของการรถไฟ (แต่ไม่ได้เข้ากับการรถไฟเพราะเป็นข้อตกลงกันโดยจะสร้างสถานีรถไฟ และชานชลาให้กับการรถไฟ)

และททท. กับจังหวัด ยังได้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจในบริเวณสะพาน โดยการจัดแสดง Light and Sound Show ในทุก ๆ ปี ในเรื่องของการลงทุนจัดนั้น แล้วแต่จะตกลงกันว่าปีนั้น ๆ หน่วยงานใดจะเป็นผู้จัดการไม่ว่าจะเป็นทางจังหวัด หรือททท. ส่วนการจัดสรรผลกำไร ก็แล้วแต่จะตกลงกันเป็นคราว ๆ ไป โดยในครั้งสุดท้ายครั้งที่ 15 นี้จัดเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน ถึง 5 ธันวาคม 2537 (โดยครั้งแรกจัดเมื่อ พ.ศ. 2523) (สัมภาษณ์ นาย เรวัตร์ เพิ่มหงส์ เจริญ, พนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวกาญจนบุรี, 24 ตุลาคม 2537.)

กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการก่อสร้างพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นพื้นที่ 1,123 ตารางเมตร

ซึ่งในกรณีพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 นี้ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยก็ได้เสนอให้งบประมาณ 30 ล้าน ในการจัดสร้าง แต่ทางจังหวัดไม่สามารถหาพื้นที่ให้ได้ งบประมาณนั้นจึงต้องคืนส่วนกลาง ดังนั้นหากเวนคืนที่ดินได้แล้วโอกาสที่จะได้เงินทุนสนับสนุนก็มีสูง

4. นอกพื้นที่ผังเฉพาะ ใช้พระราชบัญญัติการวางผังเมือง พ.ศ. 2518 (ฉบับปรับปรุง 2525) และใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535) ควบคุมการใช้ที่ดินและการก่อสร้างอาคารในพื้นที่โดยรอบให้สอดคล้อง และส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่โครงการ เช่นกำหนดพื้นที่ผังตรงข้ามของแม่น้ำเป็นพื้นที่สีเขียว เพื่อส่งเสริมบรรยากาศด้านหลังสะพานให้เป็นธรรมชาติ และไม่ให้เกิดอาคารสูงขึ้น และตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารใช้บังคับว่าในบริเวณ ห้างกิโลเมตรโดยรอบเขตผังเมืองเฉพาะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นควบคุมดูแลการอนุญาตการก่อสร้าง ดัดแปลง ต่อเติม หรือซ่อมแซมอาคาร เป็นต้น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผังและมาตรการ

หลังจากผังและมาตรการได้ผ่านการออกแบบโดยผู้วางผังแล้ว ได้กำหนดให้มีขั้นตอนการประเมินผังและมาตรการ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำความคิดเห็นมาพิจารณาปรับปรุงผังที่ได้นำเสนอออกไป

ในการศึกษานี้ได้แบ่งการประเมินเป็น 2 หัวข้อดังนี้

1. ประเมินคุณภาพผังร่าง

2. ประเมินความเป็นไปได้ของผัง และมาตรการ โดยการประเมินจะอาศัยความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจหมายถึงประชาชนคนไทยที่เป็นเจ้าของประเทศ และนักท่องเที่ยวดังชาติทั้งหลายที่ให้ความสนใจ ในทางปฏิบัติได้มุ่งเน้นกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และได้รับผลกระทบโดยตรง รวมทั้งผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน จึงได้กำหนดกลุ่มบุคคลที่จะสอบถามความคิดเห็นไว้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย
2. นักท่องเที่ยวต่างชาติ
3. ประชาชนในท้องถิ่น
4. เจ้าหน้าที่ตัวแทนองค์กรที่เกี่ยวข้อง

1. ประเมินคุณภาพผังร่าง ในเรื่องดังต่อไปนี้

ความเห็นเกี่ยวกับหลักการในการพัฒนา และองค์ประกอบของผังเฉพาะ จากความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว สรุปได้ดังนี้

ในบริเวณสะพานกำลังประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อม คือถูกบดบังทัศนียภาพ จึงควรรื้อถอนอาคาร และสิ่งก่อสร้างที่ทำลายบรรยากาศออก

ตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	N (คน)
ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการในการพัฒนา - แก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยการรื้อถอนอาคารสิ่งก่อสร้างที่บดบังทัศนสภาพบริเวณสะพาน	77.5 %	22.5 %	120
ความคิดเห็นด้านองค์ประกอบของผังเฉพาะ - ปลูกไม้ประดับและไม้ยืนต้นเพื่อความร่วมมือและสวยงาม	100.0 %	-	120

นอกจากการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว เนื่องจากสะพานข้ามแม่น้ำแคว และทางรถไฟสาธารณะ เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ จึงควรมีการเสริมสร้างความรู้ และเพื่อความสะดวกในการจัดแสดง การเข้าชม การดูแลรักษา และการเก็บรักษาที่เป็นระบบ จึงให้มีการแสดงในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 แสดงความคิดเห็นในด้านเสริมสร้างความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ให้นักท่องเที่ยว	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	N (คน)
ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการในการพัฒนา - ควรมีการเสริมสร้างความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว	95.0 %	5.0 %	120
ความคิดเห็นด้านองค์ประกอบของผังเฉพาะ - สร้างพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารเตี้ย ออกแบบให้กลมกลืนกับธรรมชาติล้อมรอบไปด้วยต้นไม้	96.7 %	3.3 %	120

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ให้นักท่องเที่ยว	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	N (คน)
<p>- สร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และใช้เก็บรวบรวม จัดแสดงสิ่งต่อไปนี้</p> <p>ห้องที่ 1 การเริ่มต้นแห่งสงครามโลกครั้งที่ 2</p> <p>ห้องที่ 2 ประวัติศาสตร์สะพานข้ามแม่น้ำแคว และทางรถไฟสายมรณะ</p> <p>ห้องที่ 3 สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเชลยศึก ทหารญี่ปุ่น</p> <p>ห้องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างทหารญี่ปุ่น เชลยศึก ทหาร และชาวเมืองกาญจนบุรี</p>	<p>97.5 %</p> <p>98.3 %</p> <p>96.7 %</p> <p>97.5 %</p>	<p>2.5 %</p> <p>1.7 %</p> <p>3.3 %</p> <p>2.5 %</p>	<p>120</p> <p>120</p> <p>120</p> <p>120</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ให้พนักงานที่เกี่ยวข้อง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	N (คน)
ห้องที่ 5 ผลร้าย เศรษฐกิจ กรรม และความสูญเสียอันเนื่องมาจาก สงครามโลกครั้งที่ 2	94.2 %	5.8 %	120
ห้องที่ 6 บุคคลสำคัญในระหว่างสงครามโลก ครั้งที่ 2	95.8 %	4.2 %	120
ห้องที่ 7 อนุสรณ์สงครามในจังหวัดกาญจนบุรี	96.6 %	3.4 %	120
ห้องที่ 8 สภาพปัจจุบันของสะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านสภาพเส้นทางและการใช้ประโยชน์ ในปัจจุบัน	95.0 %	5.0 %	120
- ส่งเสริมอนุสาวรีย์ทหารนิรนามให้เด่นชัดขึ้น	95.8 %	4.2 %	120

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเพื่อความสะดวก และความเป็นระเบียบในบริเวณนี้ จึงควรมีการบริการและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการในพื้นที่บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างการบริการให้นักท่องเที่ยว	เห็นด้วย		N (คน)
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการในการพัฒนา			
- เสริมสร้างการบริการโดยการสร้างหรือปรับปรุง	100.0 %	-	120
- ปรับปรุงลานจอดรถเดิมเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว	99.2 %	0.8 %	120

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริม สร้างการบริการให้นักท่องเที่ยว			N (คน)
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ความคิดเห็นด้านองค์ประกอบ ของผังเฉพาะ			
- เพิ่มความยาวชานชลาเป็น 150 ม. ยกพื้นชานชลาให้ได้ ระดับเดียวกับบันไดรถไฟ	97.5 %	2.5 %	120
- ปิดถนนด้านหน้าสะพาน ปรับผิวถนน และสร้าง อุโมงค์ลอดใต้ทางรถไฟ	93.3 %	6.7 %	120
- เว้นระยะ 10 ม. ระหว่าง สะพาน กับลานชมทัศนียภาพ	98.3 %	1.7 %	120
- จัดซุ้มชายตัว เครื่องดื่ม ประชาสัมพันธ์ และห้องน้ำ	98.3 %	1.7 %	120
- สร้างทางเดินริมน้ำ ตั้งแต่ พิพิธภัณฑ์ไปอนุสาวรีย์ทหาร นิรนาม เพื่อชมทัศนียภาพ และ ชม Light and Sound Show	98.3 %	1.7 %	120
- สร้างลานจอดรถเพิ่มจากเดิม	97.5 %	2.5 %	120

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ประเมินความเป็นไปได้ของผัง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความเห็นเกี่ยวกับขอบเขตของผังเฉพาะ โดยประเมินจากประชาชนท้องถิ่น

ผังได้กำหนดพื้นที่ผังเฉพาะไว้ 24.6 ไร่ โดยแบ่งเป็นส่วน ๆ คือ

1 .ชานชลา (รวมถึงพื้นที่ข้างเคียง) และลานชมทัศนียภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว (18.6 ไร่)

2 .สวนอนุสรณ์สถาน (6.0 ไร่)

โดยครอบคลุมที่ดินของการรถไฟ 18.6ไร่ เทศบาล 3ไร่ และที่ดินของเอกชน 3ไร่

จากการประเมินประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีความเห็นด้วยกับขอบ-
เขตของผังเฉพาะที่น่าเสนอ (จากที่แสดงในตารางที่ 17)

ตาราง 17 แสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับขอบเขตของผังเฉพาะ

ข้อคิดเห็นด้านขอบเขตผังเฉพาะ	ความคิดเห็นเป็นร้อยละ N = 120
- เห็นด้วยกับขอบเขตที่น่าเสนอ	67.5
- มีความเห็นว่าผังยังไม่ชัดเจน ควรปรับปรุงให้มีรายละเอียดเพิ่ม ขึ้นกว่าเดิม	10.0
- ไม่เห็นด้วยโดยไม่แสดงเหตุผล	2.5
รวม	100.0

เนื่องจากขอบเขตของการศึกษาไม่รวมถึงการกำหนดแผนงาน ดังนั้น การกำหนดภาระหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ข้างต้นจึงเป็นเพียงการกำหนดเป็นแนวทางเท่านั้น โดยการศึกษานี้ได้ทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางนี้แต่อย่างใด

ในที่นี้จะทำการวิเคราะห์เฉพาะความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการประกาศใช้ผังเมืองเฉพาะ โดยได้ศึกษาถึงความรู้ ความเต็มใจและความพร้อมของประชาชนในการประกาศใช้ผังเมืองรวม และในท้ายที่สุดได้ถามความเห็นประชาชนว่าเห็นด้วยกับมาตรการนี้หรือไม่ โดยได้สอบถามประชาชนในเขตผังเมืองรวมกาญจนบุรี จำนวน 100 คนกระจายตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้ผลของการสำรวจดังต่อไปนี้

1. ในด้านการรับทราบข่าวคราวเกี่ยวกับการจัดทำผังเมืองรวม โดยถามว่าได้ทราบข่าวการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการวางผังเมืองรวมจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2525 หรือไม่ ก็มีผู้ทราบเพียงร้อยละ 12 ซึ่งชี้ถึงปัญหาการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขต่อไป

อย่างไรก็ตามเมื่อถามถึงการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในครั้งต่อไป ก็ทราบว่า กว่าครึ่งหนึ่งต้องการจะเข้าร่วมประชุม ถึงร้อยละ 55 ดังนั้นหากมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงแล้ว คาดว่าจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมควรจะเพิ่มมากกว่าเดิม

และเมื่อประชาชนได้อ่านรายละเอียดเกี่ยวกับการทำผังแล้ว ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 92 ก็เห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่า เป็นการพัฒนาบ้านเมืองให้เป็นระเบียบ กระจายความเจริญ และเมืองกาญจนบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ

2. เมื่อได้เสริมสร้างความรู้ของการจัดทำผังเฉพาะแล้ว หากมีการประชุมเรื่องผังเฉพาะแล้วก็จะจะมีประชาชนเข้าร่วมประชุมถึง ร้อยละ 58.4 โดยให้เหตุผลว่าอยากทราบความคิดเห็นของประชาชน เป็นหน้าที่ของคนในท้องถิ่น และอาจตกเป็นผู้เสียหายจากการวางผังเฉพาะ แต่เมื่อผังเฉพาะผ่านความคิดเห็นประชาชนแล้วส่วนใหญ่ก็ยอมรับ ถึงร้อยละ 94.1 เพราะเป็นมติส่วนรวม เป็นการพัฒนาเมือง และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามโครงการของผัง

และเมื่อประกาศใช้บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควมีการทำผังเฉพาะนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยถึงร้อยละ 98.3 โดยให้เหตุผลว่า เป็นการปรับปรุงให้เป็นระเบียบ มีขอบเขตแน่นอน

และสะพานเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางโบราณสถานที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ของการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดกาญจนบุรี

และจากการสัมภาษณ์ นายปิยะพล คุณากาญจน์ เทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี ได้กล่าวว่า ในบริเวณที่ศึกษานี้ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์จึงควรมีการส่งเสริมความเป็นอนุสรณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 และเสริมสร้างความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ และนอกจากนี้ นายเรวัต เพิ่มพงศาเจริญ นักพัฒนาการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี ได้กล่าวถึง หลักการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ควรมีโครงการพัฒนา จากการศึกษาด้านจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศทำให้ความสนใจมาก คุ่มค่าที่จะพัฒนา ซึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี สะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นสถานที่ที่มีความน่าสนใจ และสำคัญที่สุด

และจากการสัมภาษณ์ นายกุดั่น อินทร์พรหม นักผังเมือง 6 กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวว่าจากกรณีผังปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ที่เสนอมานี้มีโอกาสที่จะเป็นไปได้สูง โดยจากเกณฑ์การตัดสินใจเลือกพื้นที่ผังเฉพาะ เช่น

1. พื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น เกาะรัตนโกสินทร์
2. พื้นที่ที่ต้องการปรับปรุงใหม่
3. เป็นพื้นที่ผ่านการวางผังเมืองรวมมาก่อนแล้ว หรือรัฐมนตรีสั่งการลงมา

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ นายปิยะพล คุณากาญจน์ เทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี ได้กล่าวสนับสนุนเพิ่มเติมอีกคือหากประชาชนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญ และเห็นคุณค่า แล้วสนับสนุนให้สละที่ 3 ไร่ (ที่เป็นของเอกชน) ที่ต้องเวนคืนนี้ ทางท้องถิ่นเองก็เห็นด้วยอย่างยิ่ง และยินดีให้ความสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้องในทุกรูปแบบ

ส่วนข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงาน ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการในการพัฒนา และองค์ประกอบของผังเฉพาะ สรุปได้ดังนี้

หากมีการดำเนินการวางแผนปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชน ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนโดยตลอด ตั้งแต่การศึกษาข้อมูล ด้านสภาพปัจจุบันและปัญหาการสรางเป้าหมายและนโยบาย ขั้นตอนการออกแบบ และการประเมินแบบ

ซึ่งควรมีหน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงานร่วมกันรับผิดชอบ เช่น จังหวัด กระทรวงศึกษาธิการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยแบ่งความรับผิดชอบกันเป็นส่วน ๆ ไป เช่น งานด้าน

ประชาสัมพันธ์ ประวัติศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานโดยตรงมีอยู่ซึ่งโดยพร้อมแล้วการทำผัง-การค้ำ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉพาะก็ควรมีการพิจารณาโครงการ การดำเนินการ งบประมาณ การก่อสร้างและการดูแลรักษา ให้รอบคอบ เพราะการดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วนั้นมีความขัดแย้งกันโดยตลอดระหว่างภาครัฐ และ เอกชน ขาดการประสานงานกัน ซึ่งเมื่อจะมีการดำเนินการทำฝังบเฉพาะแล้วจะเกิดปัญหา และมี ข้อจำกัดคือ พื้นที่ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบโดยตรง โดยผลประโยชน์ที่เคยได้นั้นมักตกอยู่กับคน ส่วนน้อย (สัมภาษณ์ นายปิยะพล คุณากาญจน์ ,เทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี ,20 ตุลาคม 2537.)

ซึ่งในการทำฝังบเฉพาะ ในปรกตินั้นก็มักจะประสบปัญหาดังนี้คือ การให้คณะกรรมการฝังบ-เมืองอนุมัติ กำหนดขอบเขต(โดยรัฐมนตรีสั่งการ) เป็นการวางฝังบโดยใช้กฎหมายควบคุม โดยที่ ท้องถิ่น และประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วม จึงไม่เป็นที่ยอมรับและมักโดนต่อต้าน (สัมภาษณ์ นายกุดั่น อินทร์พรหม, นักฝังบเมือง 6 กรมการฝังบเมือง กระทรวงมหาดไทย , 11 พฤศจิกายน 2537.)

สรุปผลการศึกษา จากวัตถุประสงค์ของการศึกษา 6 ประการคือ

- 1 . ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นเครื่องมือศึกษาแนวทาง และ กำหนดขั้นตอนการวางแผน
- 2 . ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และการเห็นความสำคัญของอนุรักษ์สังคม ของ นักท่องเที่ยว และประชาชน
- 3 . ศึกษาความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถกำหนดรายละเอียดโครงการได้เหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรม
- 4 . ศึกษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ เพื่อหาวิธีส่งเสริมลักษณะเด่นของพื้นที่ให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น
- 5 . นำผลการศึกษาไปกำหนดเป้าหมาย รายละเอียดโครงการ ออกแบบ ประเมินฝังบ และมาตรการเพื่อให้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 6 . ประเมินแนวทาง และขั้นตอนการวางแผนตามที่ได้ดำเนินการมาในการศึกษาครั้งนี้

การศึกษาครั้งนี้ได้ผลสรุปดังนี้

จากการศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรม การสอบถาม และสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยชาวไทย ชาวต่างชาติ ประชาชนท้องถิ่น และตัวแทนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้สรุปเป็นผังพัฒนาบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นเครื่องมือศึกษาแนวทาง และกำหนดขั้นตอนการวางแผน ในด้านความรู้ และการเห็นความสำคัญของอนุสรณ์สงคราม ในขั้นตอนการมีส่วนร่วมนี้ ได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับผังเมืองรวม ผังเฉพาะและผังปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งในแบบสอบถามนั้นได้เสนอทั้งโครงการ รายละเอียดของผัง และมาตรการบังคับใช้ผังเฉพาะ โดยประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ และสนับสนุนให้ผังปรับปรุงบริเวณสะพานดำเนินต่อไปได้โดยเสียงส่วนใหญ่

ซึ่งในทางปฏิบัติเดิม การรับฟังความคิดเห็นประชาชนในกรณีผังเมืองรวมนั้นประชาชนยังไม่ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง ประชาชนจึงไม่ให้ความสนใจกับการเข้าร่วมประชุม หรือในกรณีที่ไม่ได้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชนเลย ดังที่โครงการพัฒนาสภาพภูมิทัศน์บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ในพื้นที่ของการรถไฟ เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาปรับขั้นตอนการดำเนินงานในบริเวณโครงการเท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นโครงการบนที่ของการรถไฟ ไม่มีผลต่อดินโดยรอบจึงไม่ได้ประกาศให้ประชาชนรับทราบ แต่สะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นอนุสรณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 มีความสำคัญในประวัติศาสตร์กาญจนบุรี และของประเทศไทย จึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปได้เข้ารับรู้ในโครงการ และร่วมแสดงความคิดเห็นได้

2. ศึกษาเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และการเห็นความสำคัญในตัวอนุสรณ์สงครามของนักท่องเที่ยวย และประชาชนท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของสะพานข้ามแม่น้ำแคว แต่ยังมีความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์สงครามอยู่ในระดับต่ำอยู่ โดยนักท่องเที่ยวย และประชาชนแสดงความต้องการที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เพิ่มเติม โดยการรวบรวมโบราณวัตถุ เอกสาร รูปภาพต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกัน เพื่อเป็นการเก็บรักษา และนำเสนอให้เห็นถึงความโหดร้ายของสงคราม เป็นบทเรียน และเป็นความรู้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ศึกษาด้านความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้เหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ ดังนี้

- ส่งเสริมความเป็นอนุสรณ์สงคราม โดยการสร้างพิพิธภัณฑ์สงคราม และออกแบบพิพิธภัณฑ์ให้เป็นอาคารเตี้ยกลมกลืนกับธรรมชาติ และส่งเสริมอนุสาวรีย์ทหารนิรนามให้เด่นชัดขึ้น
- จัดระเบียบด้านความสะดวกและการบริการในพื้นที่ โดยการสร้างหรือปรับปรุง ดังนี้ ชานชลา ถนนแม่น้ำแคว (เฉพาะที่เชื่อมต่อระหว่างลานชมนกที่ศูนย์ภาพ และชานชลา) ลานชมนกที่ศูนย์ภาพ จัดซุ้มบริการต่าง ๆ ปรับปรุงลานจอดรถ สร้างทางเดินริมน้ำ

4. ศึกษาความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อม โดยการจัดการสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างบรรยากาศ โดยการรื้อถอนอาคาร สิ่งก่อสร้างที่บดบังทัศนียภาพ ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ประดับ เพื่อร่มเงา และความสวยงาม ส่วนด้านการจัดการภูมิทัศน์ ได้หาวิธีส่งเสริมลักษณะเด่นของพื้นที่ ซึ่งสรุปได้ว่า จากมุมมองไปที่หามาศหลักคือสะพานข้ามแม่น้ำแคว ได้มีอุปสรรคทางสายตาดังนี้ ถูกบดบังทัศนียภาพ และถูกทำลายบรรยากาศธรรมชาติ โดยสิ่งก่อสร้าง อาคาร ร้านขายของ และแพ จึงทำให้มีมุมมองที่แคบลง เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ใกล้ชิดตัวโบราณสถานมากเกินไป และเมื่อมุมมองแคบลงจุดที่จะบันทึกภาพก็จะมีสิ่งเหล่านี้บดบัง หรือเป็นฉากหลังสะพานด้วย แต่เนื่องจากด้านหนึ่งของสะพานได้ถูกจัดให้เป็นจุดชมทัศนียภาพ โดยการสร้างลานชมนกที่ศูนย์ภาพจึงไม่สามารถเป็นฉากหลังที่เป็นธรรมชาติ และส่งเสริมบรรยากาศได้ เหลือแต่ฝั่งตรงข้ามที่ยังคงสภาพธรรมชาติ เป็นส่วนใหญ่โดยยังมีต้นไม้อายุยืนอยู่มาก และมองเห็นทางรถไฟสายมรณะลับหายไปในหมู่ต้นไม้ ซึ่งหากจะอนุรักษ์บริเวณนี้ไว้เป็นฉากหลังของสะพานแล้ว ก็หมดปัญหาเรื่องงบประมาณในการปลูก และทำนุบำรุง เพราะเป็นธรรมชาติดั้งเดิมอยู่ก่อนแล้ว

5. นำผลการศึกษาไปออกแบบ และประเมินผังเพื่อสร้างมาตรการที่ทำให้ผังมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยอาศัยแบบสอบถามความคิดเห็นประชาชน นักท่องเที่ยว และสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการศึกษาและปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 - 3 จึงได้ผังที่ผ่านการประเมินจากประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ให้ความร่วมมือ และแสดงความคิดเห็นจากเสียงส่วนใหญ่ทำให้สรุปได้ว่า ผังมีความเป็นไปได้จากการยอมรับของบุคคลเหล่านี้ และอาศัยมาตรการทางพระราชบัญญัติผังเมือง แล้วผังโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณสะพานข้าม-

แม่น้ำแควก็มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สำหรับการศึกษานี้ ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ประเมินแนวทาง และขั้นตอนการวางแผน ตามที่ดำเนินการมาในการศึกษาคั้งนี้ ได้รับการยอมรับ และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยตอบคำถามต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์แก่การวางแผน และปรับผังให้อู่บนรากฐานของความ ต้องการ และความคิดเห็นของทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผน จากกระบวนการวางแผนที่เสนอมาได้รับการยอมรับจากบุคคลหลายฝ่าย คือนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวต่างชาติ และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งให้เห็นความพร้อมในการที่ประชาชน จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนชุมชนของตนเองอย่างจริงจัง และผลที่เกิดจากการใช้กระบวนการดังกล่าวก็แสดงให้เห็นชัดเจนแล้วว่าสามารถกำหนดแผน ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ที่กว้างขวาง และสูงกว่าการดำเนินการโดยลำพังของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยปราศจากการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน สิ่งที่จะควรจะทำต่อไปก็คือ

- การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำผัง ทั้งผังเมืองรวม ผังเฉพาะและโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ทั้งของรัฐและเอกชน เพราะจากการศึกษาประชาชนส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการวางผังและยอมรับผังได้ แต่โอกาสที่จะเข้าร่วมประชุมที่ผ่านมาั้น การประชาสัมพันธ์ไม่ดีเท่าที่ควรไม่มีการกระตุ้นที่มีประสิทธิภาพ

- ความเหมาะสมของวิธีการให้ข้อมูลกับประชาชนในรูปแบบสอบถาม นั้นมีรายละเอียดมากทำให้เข้าใจง่ายขึ้น ทำให้ทราบความคิดเห็นของแต่ละคนโดยการเจาะจงให้ต้องตอบแบบสอบถาม และสะดวกในการแสดงความคิดเห็น ไม่เสียเวลาในการเดินทาง และไม่จำกัดเวลาในการแสดงความคิดเห็น แต่ควรใช้แบบสอบถามที่เข้าใจง่าย กระชับ และสั้น เพื่อให้ข้อมูลกลับมานั้นถูกต้องตรงตามที่ต้องการนำเสนอจริง ๆ

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง ได้เสนอรายละเอียดไว้ในบทที่ 5 โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับหลักการ ขอบเขตพื้นที่ และรายละเอียดในการปรับปรุงตามที่ได้เสนอ จึงไม่มีข้อแก้ไขแต่ประการใด อย่างไรก็ตามผัง และมาตรการดังกล่าวยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในรายละเอียดต่อไป ซึ่งในขั้นตอนดังกล่าวจะต้องใช้ทรัพยากร และเวลาที่เกินกำลัง

ที่ผู้ศึกษามีในการทำวิทยานิพนธ์นี้ จากการศึกษาที่สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงบริเวณได้คั้งนี้ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดูแลรักษาสะพาน ทางรถไฟ สภาแควดล้อม และการบริหารการท่องเที่ยวที่สะพานโดยตรง เพื่อการดูแลจะได้ไม่ก้าวถ่าง หรือซ้ำซ้อนกัน เพราะในปัจจุบันสะพานได้ถูกใช้ประโยชน์หลายด้าน เช่นเพื่อการคมนาคม การท่องเที่ยว ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่ได้เข้ามาดูแลในบริเวณนี้ เช่น การรถไฟ จังหวัด เทศบาล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดังนั้นการปรับปรุง และดูแลรักษา จึงทำได้ล่าช้า และไม่ดีเท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กฐินพระราชทาน ณ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2535.

กรมการผังเมือง, กระทรวงมหาดไทย. การติดตามและประเมินผลผังเมืองรวมเมืองกาญจนบุรี. ม.ป.ท., 2532.

กรมการผังเมือง, กระทรวงมหาดไทย. ผังโครงสร้างจังหวัดกาญจนบุรี. ม.ป.ท., 2530.

กรมการผังเมือง, กระทรวงมหาดไทย. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2525). ม.ป.ท., 2525.

กรมการผังเมือง, กระทรวงมหาดไทย. รายงานวิจัยเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม เมือง-กาญจนบุรี. ม.ป.ท., 2535.

กองวางแผนการใช้ที่ดิน, กรมพัฒนาที่ดิน, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. แผนการใช้ที่ดิน จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ.2530. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์ กองแผนที่และการพิมพ์, 2530.

กาญจนบุรี. "ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดกาญจนบุรี." 2535 (พิมพ์ดีด)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว. ม.ป.ท., 2531.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. เอกสารการประชุมวิชาการ สถาปัตยกรรมในประเทศอุตสาหกรรมใหม่. ม.ป.ท., 2531.

กุดั่น อินทร์พรหม. นักผังเมือง 6 กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย. สัมภาษณ์ 1 พฤศจิกายน 2537.

เทศบาลเมืองกาญจนบุรี. "แผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาญจนบุรี." 2537. (พิมพ์ดีด)

นิคม มุสิกคามะ, กุลพันธาดา จันทรโพธิ์ศรี และมณีนรัตน์ ท้วมเจริญ. วิชาพิพิธภัณฑ์. กรุงเทพฯ : ไทสวัฒนาพานิช, 2521.

ปิยะพล คุณากาญจน์. เทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี. สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2537.

พิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 3 และรัชกาลที่ 5. พระนคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2535.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรวัตร์ เพิ่มพงศาเจริญ. พนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี.

สัมภาษณ์ 24 ตุลาคม 2537.

โจแอน และ เคลย์ บลาดี, Jr. Return From the River kwai. แปลโดย สุรเดช กกกกลิ่น
. กรุงเทพฯ : บุญส่งการพิมพ์, 2524.

วิลเลียม สตีเวนสัน. A Man Called Interpid. แปลโดย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิ-
พลอดุลยเดชฯ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : พิมพ์โดยบริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง
จำกัด (มหาชน), 2536.

วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ. ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย. ม.ป.ท., 2532.

วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ. แผนที่และการแปลความหมายจากแผนที่. ม.ป.ท., 2532.

สมัย สุทธิธรรม. ทางนรกหมื่นไม้หมอน. กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อ จำกัด, 2534.

สถาบันราชภัฏทวารวดี จังหวัดกาญจนบุรี. ทะเบียนรายชื่อแหล่งศิลปกรรมในจังหวัดกาญจนบุรี.
ม.ป.ท, 2533.

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ.2527 ม.ป.ท., 2527.

สะอาด ปาชนะนันท. การจัดพิพิธภัณฑ์. กรุงเทพฯ : สามมิตร, 2509.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : ห้างหุ้น
ส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2532.

สำนักงานพัฒนาเมือง, กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย. คู่มือแนะนำการวางแผน
สาขาการพัฒนากายภาพและสิ่งแวดล้อม. ม.ป.ท., 2531.

องค์กรพัฒนาเอกชน, เอกสารประกอบการสัมมนา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของประเทศไทย ครั้งที่ 4 วันที่ 18-19 ธันวาคม 2536 กรุงเทพฯ : พิมพ์โดยองค์กร
พัฒนาเอกชน, 2536.

เอี่ยมพร วิสมหาส. หลักการจัดสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ. กรุงเทพฯ : อักษร-
พิทยา, 2527.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยานิพนธ์

ขุนพล พรหมแพทย. "การศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในกรุงรัตนโกสินทร์." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ชนิทร์ ทิวโสภาส. "อนุสรณ์สงครามแห่งชาติ(War Memorial)." วิทยานิพนธ์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมศาสตร์พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535.

คุณฉวี ทายตะคุ. "การศึกษาในด้านอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโดยการผังเมือง." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ธานี สุขเกษม. "ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2482-2488) ปรวิญญาณินพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

ปราณอม ต้นสุขานันท์. "การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนอนุรักษ์ในเขตกำแพงเมือง- เชียงใหม่." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

พงศธร เกษสำลี. "การศึกษาเบื้องต้นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ทะเสา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

พรพจน์ สุขเกษม. "การศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและ จังหวัดใกล้เคียง (สุพรรณบุรี นครปฐม)." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

พัชรินทร์ บุญนิสม. "การใช้ทรัพยากรกลุ่มอนุสรณ์สถานในจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ (The Use of Historical Monument in Kanchanaburi Province for The Beneficial Studis of History)." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

พิชิต แรกช่านาญ. "การศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ จังหวัดใกล้เคียง (สระบุรี ลพบุรี)." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและ

เอกสารนี้เมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัชวดี สังขคุลย์. "แนวทางเพื่ออนุรักษ์โบราณสถานในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง : กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร พิษณุโลก." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สุทัศน์ รัตนอภิรมยกิจ. "ศูนย์ศึกษาสงครามประวัติศาสตร์" วิทยานิพนธ์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมศาสตร์พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.

สุรพันธ์ กลิ่นขจร. "ศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินชุมชนผสมระหว่างเมืองโบราณกับการตั้งถิ่นฐาน ในปัจจุบัน : เทศบาลเมืองกาญจนบุรี." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาค และเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

อนุรักษ์ ศรีสวัสดิ์. "พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ และศูนย์วัฒนธรรม." วิทยานิพนธ์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมศาสตร์พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2534.

อนุสรณ์ เป็ยชื่อ. "พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว" วิทยานิพนธ์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมศาสตร์พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2534.

อิชฎางค์ โปรวานานท์. "การอนุรักษ์พื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม โดยการวางผังเมือง กรมศึกษาพื้นที่ในเขตเมืองเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2520.

Brawne, Michael. The new museum, Architecture and Display. Newyork, Frederick A. Praeger, 1965.

Cutler, Laurence Stephan. Recycling cities for people. by Laurence Stephan Cutler and Sherrie Shepens Cutler. 2nd ed. Boston, Mass. CBI Publishing, 1982.

De Chiara, Joseph. Time - saver standards for building types. by Joseph De Chiara and John Hancock Callender. 2nd ed Newyork, McGraw-Hill,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Herz, Rudolf. Architect'Data. London. Crosby Lockwood Staples, 1970.
- Lynch Kevin. Site planning. Cambridge, Mass, The M.I.T. Press, 1962.
- Lynch Kevin. The Image of the city. Cambridge, Mass, The M.I.T. Press, 1962.
- Montaner, Josep. The museums of the generation. by Josep Montaner and Jordi Oliveras. London, Academy Edition, 1986.
- Phapin, F. Stuart. Urban Land Use Planning. by F Stuart Chapin and Edward J. Kaiser. 3rd ed. London, University of Illinois press, 1979.
- Rutledge, Albert J. Anatomy of a park. Newyork, McGraw-Hill, 1971.
- Sanoff, Henry, ed. Designing with community participation. Newyork, McGraw-HILL, 1978.
- Simonds, John Ormsbee. Landscape architecture. Newyork, McGraw-Hill, 1961.
- Sleeper, Harold R. Building planning and design standard. Newyork, John Wiley & Sons, 1955.
- Smith, Herbart H. The Citizen's Guide to Planning. Chicago : American planning Association, 1979.
- Strong, Judith. Participating in architectural competitions. London, Architectural press, 1976.
- Walker, Theodore D. Perspective sketches. 5th. ed Newyork : Van Nostrand Reinhold, 1989.
- Worskett, Roy. The Character of Town. London : The Architectural Press, 1969.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เราอยากทราบความรู้สึกของท่านหลังจากที่ท่านได้เยี่ยมชมสะพานข้ามแม่น้ำแควแล้ว ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความข้างล่างนี้ว่า ท่านเห็นด้วยกับข้อความข้างล่างนี้อย่างไร (โปรดขีด / ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นด้วยที่สุด)

คำอธิบายค่าความคิดเห็น

- 1. หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 2. หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3. หมายถึง เฉย ๆ ไม่มีความเห็นไปในด้านใดด้านหนึ่ง
- 4. หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 5. หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

คำถาม	1	2	3	4	5
1. สะพานข้ามแม่น้ำแควทำให้ท่านรู้สึกถึงความโหดร้าย ความสูญเสีย สัมผัสถึงความทุกข์ทรมาน และการเสียชีวิตของเหล่าเชลยศึก					
2. ท่านรู้สึกว่สะพาน เป็นเครื่องเตือนความทรงจำเกี่ยวกับ เหตุการณ์สงครามที่ผ่านมาได้เป็นอย่างดี					
3. ท่านเห็นว่าสะพานข้ามแม่น้ำแควนี้เป็นสัญลักษณ์ของ จ. กาญจนบุรี					
4. เมื่อท่านมาเที่ยวสะพาน นี้แล้วท่านคิดว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ สงครามโลกครั้งที่ 2 และเหตุการณ์ตอนสร้างสะพาน เพียงพอแล้ว					
5. ควรให้มีผู้ประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ และความสะดวกในการเที่ยวชม					
6. มีสิ่งก่อสร้าง อาคาร ร้านขายของ และแพต่างๆ อยู่ใกล้สะพาน ทำให้ความสวยงามลดน้อยลง					
7. การจัดสถานที่ด้านจุดชมวิว และจุดถ่ายรูปตอนนี้อยู่ไม่ดีพอ					
8. การจัดสวนเพื่อความสวยงาม และต้นไม้ให้ร่มเงามีไม่เพียงพอ					
9. ถนนด้านหน้าสะพาน มีรถแล่นผ่านก่อให้เกิดความรำคาญ ทั้งเสียงและไอเสียจากรถ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำถาม	1	2	3	4	5
<p>10. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 และเหตุการณ์ตอนสร้างสะพาน โดยมีการแสดงด้วยสิ่งต่อไปนี้คือ</p> <p>10.1 รูปภาพประวัติศาสตร์สงคราม และเหตุการณ์ตอนสร้างสะพาน</p> <p>10.2 เล่าเรื่องเหตุการณ์สงครามโดยเทปบันทึกภาพ (วีดีโอ)</p> <p>10.3 เล่าเรื่องเหตุการณ์โดยภาพนิ่ง (สไลด์)</p> <p>10.4 แสดงเหตุการณ์จำลองโดยสร้างค่ายและบ้านพักเชลยศึก พร้อมด้วยอุปกรณ์ของใช้ในชีวิตรประจำวันของเชลยศึก</p>					

11. ข้อเสนอแนะของท่านเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแควต่อไป

ในส่วนต่อไปนี้จะถามเกี่ยวกับเรื่องของตัวท่าน โปรดขีด / ลงใน () ที่ท่านต้องการ

1. เพศ : () ชาย () หญิง
2. อายุ _____ ปี 3. ที่อยู่ : ระบุจังหวัด _____
4. ท่านมาเที่ยวชมสะพานข้ามแม่น้ำแควท่านใช้เวลาอยู่ที่สะพาน ประมาณ _____ ช.ม. _____ นาที
5. หากบริเวณสะพานมีการปรับปรุงให้ดีขึ้นตามที่ท่านได้เสนอมาข้างต้นนี้ ท่านจะใช้เวลามากขึ้นประมาณ : _____ ชั่วโมง _____ นาที
6. กิจกรรมที่ท่านได้ทำที่สะพาน มีอะไรบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

() ถ่ายรูป () เดินชมวิว () นั่งพักผ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

() รับประทานอาหาร () เข้าห้องน้ำ () ชื้อของที่ระลึก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ท่านเดินทางมาสะพาน โดยวิธีใด

- () มากับบริษัททัวร์
- () มากับครอบครัว , เพื่อน โดยรถส่วนตัวหรือรถเช่า
- () มาโดยรถประจำทาง
- () มาโดยรถไฟ
- () มาโดยรถมอเตอร์ไซด์ /รถจักรยาน

8. เมื่อท่านมาเที่ยวสะพานข้ามแม่น้ำแควแล้วท่านคิดว่าควรจะไปเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อื่นๆ ใน จ.กาญจนบุรี ที่ไหนบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- () ส่วนสัมพันธ์มิตร (คอนรัก)
- () ส่วนช่องไถ่
- () อุสาวรีย์ทหารนรนาม
- () พิพิธภัณฑ์สงครามอักษะเขละศึก (วัดไชยชุมพล)
- () พิพิธภัณฑ์สงคราม (อยู่ใกล้ๆบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว)
- () อื่นๆ นอกจากนี้โปรดระบุ _____

9. เมื่อท่านมาเที่ยวสะพานข้ามแม่น้ำแควแล้ว เมื่อท่านกลับไปท่านคิดจะทำสิ่งต่อไปหรือไม่ (ตอบได้หลายข้อ)

- () จะกลับมาเที่ยวอีก
- () จะชักชวนให้เพื่อนๆ ญาติ มาเที่ยวบ้าง

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ ที่นี้ด้วย

questionnaire survey of tourist' opinions about the BRIDGE

I am conducting this questionnaire survey in order to gather information needed for the formulation of the tourism development guidelines for BRIDGE area , for my master thesis in urban and environmental planning at KMITL, THAILAND.

Your cooperation is essential to the study and will be gratefully appreciated.

(Ms. Prisadee Luangprasert)

We would like your opinions concerning the BRIDGE ON THE RIVER KWAI. please read the following statements and mark /in the column that best represents your opinion on each statment.

- ** 1 = Strongly 2 = Agree 3 = Indifferent
- 4 = Disagree 5 = Strongly Disagree

statement	1	2	3	4	5
1. this visit reminds you of the brutality of ww II that took thousands of lives of war prisoners,forced labors and their captors, and caused thousands to suffer tragically from contagious deceases, starvation and humun brutality.					

statement	1	2	3	4	5
<p>2. The BRIDGE is a good reminder of the War.</p> <p>3. The BRIDGE is the symbol of The Kanchaburi Province.</p> <p>4. This visit gives you enough information about what happened here during the War.</p> <p>5. There should be a Tourist Information booth near the BRIDGE.</p> <p>6. The buildings, kiosks and rafts near the BRIDGE ruin the beauty of the river and the BRIDGE.</p> <p>7. Poor viewing and photo-taking spots.</p> <p>8. Poor landscaping.</p> <p>9. Lots of pollution from traffic on the street.</p> <p>10. More information about the War should be given in the forms of</p> <ul style="list-style-type: none">- photographs and artifacts of WW II and BRIDGE constructions.- Video show reconstructing events of WW II and BRIDGE constructions.- Slide show reconstructing events of WW II and BRIDGE constructions.- Reconstructing of camp sites with war prisoner' personal belongings.					

11.If you have any more suggestions concerning the improve ment of the area around the BRIDGE , please write your suggestions in the space below.

- -----
- -----
- -----

This section ask information about yourself.If will be kept anonymous.

1. Sex : Male Female
2. Age : ----- 3. Country of permanent residence : -----
4. You have spent approximately ----- hour ----- minutes at the BRIDGE.
5. At the BRIDGE ,you have done the following (check / all that apply)
☐ took photographs	☐ walked around
☐ took a rest	☐ took lunch/dinner
☐ went to toilette	☐ souvenir shopping
6. You come here
- with a tour agency
 - with family and/or friends in a private car or van
 - by public bus or coach
 - by train

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. Besides the BRIDGE, where else have you visited or plan to visit:

(check / all that apply).

- () Kanchanaburi War Cemetery
- () Chungkai War Cemetery
- () Japanese Monument
- () The JEATH War Museum
- () War Museum next to the Japanese Monument
- () Other, please specify _____

8. After this visit.

- () You would like to come back again.
- () You will recommend this visit to your friend in your home country.

9. If the area around The Bridge is improved as you have suggested, how much time do you think you will spend at The Bridge _____ hours _____ minutes.

THANK YOU VERY MUCH FOR YOUR KIND COOPERATION

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับผังเมืองกาญจนบุรี

ซึ่งได้แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้ คือ

1. ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการวางผังเมืองรวม
2. ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการวางผังเฉพาะเมืองกาญจนบุรี
3. ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการวางแผนปรับปรุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ส่วนที่ 1

ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับผังเมืองกาญจนบุรี ก่อนที่ท่านจะตอบคำถามนี้ เราได้เสนอคำชี้แจง บางประการเกี่ยวกับการวางผังเมือง ดังต่อไปนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) มีนโยบายจะกระจายความเจริญ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยจัดให้มีเมืองศูนย์กลางความเจริญในภาคต่างๆของประเทศ 13 เมือง ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรี เป็นเมืองหนึ่งที่อยู่ในแผน ที่จะได้รับการพัฒนานี้ โดยจะจัดระบบบริการพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคในเขตเมือง พร้อมทั้งวางโครงการคมนาคมขนส่ง เร่งส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และระบบการตลาด เพื่อสร้างงานเพิ่มขึ้นให้สามารถรองรับแรงงานส่วนเกินจากภาคเกษตรกรรมในชนบทโดยรอบ

สำนักผังเมืองได้สนองนโยบายตามแผนพัฒนาดังกล่าว โดยจัดวางผังเมืองรวมเมืองกาญจนบุรี โดยเริ่มประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชนครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2525 ดำเนินการวางผังเสร็จ และประกาศเป็นกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวม ฉบับที่ 27 วันที่ 3 เมษายน 2530 ครอบคลุมพื้นที่ ต.แก่งเสี้ยน ต.ท่ามะขาม ต.ปากแพรก ต.บ้านเหนือ ต.บ้านใต้ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี และ ต.ท่าล้อ อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี ผังเมืองรวมนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นแนวทางพัฒนาเมืองในเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดิน การคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม

การผังเมือง หมายความว่า การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ในบริเวณเมือง หรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองให้ถูกสุขลักษณะ ความ สะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของ ประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อค้ำ รักรักษาหรือบูรณะสถานที่ และวัตถุที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประ วัติศาสตร์ หรือโบราณคดี เพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่สวยงาม หรือมีคุณค่า ในทางธรรมชาติ

ผังเมืองรวม หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุม โดยทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมือง หรือชนบท โดยกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะ สภาพแวดล้อมของชุมชน ให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการผังเมืองข้างต้น

กรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าคำตอบที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุด และกรอกข้อความตามความคิดของท่านลงในช่องว่างที่กำหนดให้ คำตอบของท่านทั้งหมดถือเป็นความลับเพื่อการศึกษาเท่านั้นจะไม่มีผลกระทบต่อ ๗ ต่อท่านผู้ ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น (กรุณาตอบทุกข้อ)

คำถาม

1. ท่านได้ทราบเรื่องการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดวางผัง เมืองรวม จ.กาญจนบุรี เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2525 หรือไม่
() ทราบ
() ไม่ทราบ

1.1 ถ้าทราบ ท่านทราบข่าวเรื่องการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชนนี้ได้อย่างไร
(ตอบได้หลายข้อ)

- () จากการตีพิมพ์ตามสถานที่ราชการ โปสเตอร์สถานที่ _____
- () จากคำบอกเล่าต่อกันมา
- () จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- () จากประกาศในวิทยุ
- () อื่นๆ โปรดระบุ _____

1.2 และเมื่อท่านทราบข่าวเรื่องการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชนแล้วท่านได้เข้าร่วม
การประชุมหรือไม่

- () เข้าร่วม เพราะ _____
- () ไม่ได้เข้าร่วม เพราะ _____

2. เมื่อท่านได้อ่านเรื่องเกี่ยวกับการทำผังเมืองรวมจากข้อความข้างต้นแล้ว
ท่านเห็นด้วยกับการจัดทำผังเมืองรวมหรือไม่

- () เห็นด้วย เพราะ _____
- () ไม่เห็นด้วย เพราะ _____

3. เมื่อจะมีการจัดทำผังเมืองรวมครั้งต่อไป แล้วมีการประกาศให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็น
ประชาชน ท่านจะเข้าร่วมประชุมหรือไม่ (กรุณาเลือกคำตอบ 1 ข้อ)

- () เข้าร่วมประชุมก็ต่อเมื่อมีที่ดินได้รับผลกระทบจากเขตผังเมืองรวม
- () เข้าร่วมประชุมถึงแม้ที่ดินของท่านไม่ได้รับผลกระทบจากผังเมืองเลย
- () เข้าร่วมประชุมเพราะเหตุผลอื่นคือ _____
- () ไม่เข้าร่วมประชุมเพราะประกาศออกมาอย่างไรก็ได้ไม่มีข้อคัดค้าน
- () ไม่เข้าร่วมประชุมเพราะเห็นว่าคัดค้านไปก็ไม่ผลอะไร
- () ไม่เข้าร่วมประชุมเพราะเหตุผลอื่นคือ _____

4. ท่านคิดว่านอกจากการประกาศให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชนแล้ว

จะมีวิธีใดอีกบ้างที่สะดวกและง่ายต่อการฟังความคิดเห็นประชาชน (ตอบได้หลายข้อ)

- () ลงประกาศในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ให้ประชาชนตอบแบบสอบถามจากในหนังสือพิมพ์ และส่งกลับทางไปรษณีย์
- () มีการจัดประชุมทั้งวันโดยที่ประชาชนสามารถมาเวลาใดก็ได้ตามแต่จะสะดวก
- () จัดประชุมตามวัด ร.ร. หรือบริเวณที่เป็นศูนย์รวมของประชาชนในแต่ละตำบลเพื่อความสะดวกในการเดินทาง
- () ประกาศให้ทราบทางวิทยุในเรื่องรายละเอียดของการวางผังเมืองรวมแล้วให้ประชาชนส่งจดหมายแสดงความคิดเห็น
- () ทำแบบสอบถามพร้อมผังประกอบแจกให้ประชาชนในท้องที่ที่จะวางผังศึกษาและกรอกแสดงความคิดเห็น (แบบที่ทำนอกลังตอบอยู่ตอนนี้)
- () อื่นๆ โปรดระบุ _____

ส่วนที่ 2

ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับผังเฉพาะเมืองกาญจนบุรี ก่อนที่ท่านจะตอบคำถามนี้ เราได้เสนอคำชี้แจงบางประการเกี่ยวกับการวางผังเฉพาะดังต่อไปนี้

ผังเฉพาะ หมายความว่า แผนผัง และโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่ง ในเมืองหรือชนบทโดยการกำหนดการใช้ที่ดิน ข้อกำหนดการก่อสร้างอาคาร และการจัดการสภาพแวดล้อมอย่างชัดเจนโดยละเอียด เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง เช่น

1. เพื่อส่งเสริมดำรงรักษา บุรณะสถานที่ วัดที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี ที่จะพึงส่งเสริมหรือบำรุงรักษา
2. เพื่อดูแลรักษาบริเวณสถานที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ หรือมีภูมิประเทศที่สวยงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อบูรณะซ่อมแซมอาคารที่ทรุดโทรม หรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจหรือน่าเป็นอันตรายแก่ผู้อาศัย หรือสัญจรไป - มา เพื่อความปลอดภัยของคนส่วนรวม

และเมื่อประกาศเป็นพระราชบัญญัติบังคับใช้ ผังเมืองเฉพาะ ในพื้นที่ใด การพัฒนาที่ดินในเขต ผังเมืองเฉพาะ นั้นจะต้องเป็นไปตามที่ ผังเมืองเฉพาะ กำหนด โดยหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นสามารถใช้กฎหมายเวนคืนที่ดินบางส่วน หรือทั้งหมดเพื่อพัฒนาให้เป็นไปตาม ผังเมือง

คำถาม

1. ถ้ามีการประกาศให้สถานที่ใดสถานที่หนึ่งใน จ.กาญจนบุรี เป็นพื้นที่ทำผังเมือง ท่านคิดว่าท่านจะไปเข้าร่วมการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชน ด้วยหรือไม่
() ไปเข้าร่วมการประชุม เพราะ _____
() ไม่ไปเข้าร่วมการประชุม เพราะ _____
2. และเมื่อผังเมืองผ่านความคิดเห็นของประชาชนและกำหนดเป็นผังเมืองเฉพาะแล้วท่านคิดว่าท่านจะยอมรับผังเมืองเฉพาะได้หรือไม่
() ยอมรับได้ เพราะ _____
() ไม่ยอมรับ เพราะ _____
3. ท่านคิดว่าประชาชนที่ควรเข้าร่วมการประชุมรับฟังความคิดเห็น และที่กว้างผังเมืองควรเป็นบุคคลในข้อไหนบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)
() ผู้ที่มโนที่อยู่ที่เขตวางผังเมืองและต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ของตัวเอง
() ผู้ที่มโนที่อยู่ที่เขตวางผังเมืองและต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ของผู้อื่น
() ผู้ที่สนใจไม่ว่าจะอยู่ในเขตผังเมืองหรือไม่
() ควรมีตัวแทนจากทุกศาสนาซึ่งที่อยู่ที่วางผังเมือง
() อื่นๆ โปรดระบุ _____

ส่วนที่ 3

ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนปรับปรุงสถานที่
ท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว จ.กาญจนบุรี

ในส่วนต่อไปนี้จะถามเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของท่าน โปรดขีด / ลงใน () ที่ท่านต้องการ
และตอบคำถามลงในช่องว่าง

1. เพศ : () ชาย () หญิง
2. อายุ _____ ปี 3. อาชีพ _____ 4. จบการศึกษาชั้น _____
5. ท่านมาสะพานข้ามแม่น้ำแควครั้งสุดท้ายเมื่อประมาณวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สมมติว่ามีโครงการจะพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว
ในขั้นตอนแรกเราจะถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งฝ่ายวางแผนต้อง
การความคิดเห็นจากท่านในฐานะที่ท่านเป็นชาวเมืองกาญจนบุรี

	ใช่	ไม่ใช่
1. สะพานข้ามแม่น้ำแควทำให้ท่านรู้สึกถึงความโหดร้าย ความสูญเสีย
สัมพันธ์ถึงความทุกข์ทรมาน และการเสียชีวิตของเหล่าเชลยศึก	()	()
2. ท่านรู้สึกว่าสะพาน เป็นเครื่องเตือนความทรงจำเกี่ยวกับ
เหตุการณ์สงครามที่ท่านมาได้เป็นอย่างดี	()	()
3. ท่านเห็นว่าสะพานข้ามแม่น้ำแควนี้เป็นสัญลักษณ์ของ จ.กาญจนบุรี	()	()
4. เมื่อท่านมาเที่ยวสะพาน นี้แล้วท่านคิดว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์
สงครามโลกครั้งที่ ๒ และเหตุการณ์ตอนสร้างสะพาน เพียงพอแล้ว	()	()
5. ควรให้ชุมชนสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ
และความสะดวกในการเที่ยวชม	()	()
6. มีสิ่งก่อสร้าง อาคาร ร้านขายของ และแพต่างๆ อยู่ใกล้สะพาน
ทำให้ความสวยงามลดน้อยลง	()	()

เอกสารนี้เกี่ยวกับจัดสถานที่ด้านจัดชมวิวยุค และจัดถ่ายรูปตอนนี้อยู่ไม่ได้พอมัน ไม่นอนุญาตให้ (ไป) iciprice โยช (ด้าน) การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ใช่	ไม่ใช่
8. การจัดส่วนเพื่อความสวยงาม และต้นไม้ให้ร่มเงามีไม่เพียงพอ	()	()
9. ถนนด้านหน้าสะพาน มีรถแล่นผ่านก่อให้เกิดความรำคาญ ทั้งเสียงและไอเสียจากรถ	()	()
10. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ และ เหตุการณ์ตอนสร้างสะพาน โดยมีการแสดงด้วยสิ่งต่อไปนี้คือ		
10.1 รูปภาพประวัติศาสตร์สงคราม และเหตุการณ์ตอนสร้างสะพาน	()	()
10.2 เล่าเรื่องเหตุการณ์สงครามโดยเทปบันทึกภาพ (วีดีโอ)	()	()
10.3 เล่าเรื่องเหตุการณ์โดยภาพนิ่ง (สไลด์)	()	()
10.4 แสดงเหตุการณ์จำลองโดยสร้างค่ายและบ้านพักเชลยศึก พร้อมด้วยอุปกรณ์ของใช้ในชีวิตประจำวันของเชลยศึก	()	()
11. ข้อเสนอแนะของท่านเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแควต่อไป		

-----		
12. ถ้าหากท่านมาเที่ยวชมสะพานข้ามแม่น้ำแควท่านใช้เวลาอยู่ที่สะพาน ประมาณ ____ ช.ม. ____ นาที		
13. กิจกรรมที่ท่านได้ทำที่สะพาน มีอะไรบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)		
() ถ่ายรูป	() เดินชมวิว	() นั่งพักผ่อน
() รับประทานอาหาร	() เข้าห้องน้ำ	() ซื้อของที่ระลึก
14. ท่านเดินทางมาสะพาน โดยวิธีใด		
() มากับครอบครัวโดยรถส่วนตัว	() มาโดยรถประจำทาง	
() มาโดยรถไฟ	() มาโดยรถมอเตอร์ไซด์	
() มาโดยรถจักรยาน	() เดิน	
() อื่นๆ โปรดระบุ _____		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. เมื่อท่านมาเที่ยวสะพานข้ามแม่น้ำแควแล้วท่านคิดว่าควรจะไปเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อื่นๆ ใน จ.กาญจนบุรี ที่ไหนบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- () สุสานสัมพันธมิตร (ดอนรัก)
- () สุสานช่องไก่
- () อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม
- () พิพิธภัณฑ์สงครามอักษะเขละศึก (วัดไชยชุมพล)
- () พิพิธภัณฑ์สงคราม (อยู่ใกล้ๆ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว)
- () อื่นๆ นอกจากนี้โปรดระบุ _____

16. เมื่อท่านมาเที่ยวสะพานข้ามแม่น้ำแควแล้ว เมื่อท่านกลับไปท่านคิดจะทำสิ่งต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้หลายข้อ)

- () จะกลับมาเที่ยวอีก
- () จะชักชวนให้เพื่อนๆ ญาติ มาเที่ยวบ้าง

17. สะพานข้ามแม่น้ำแคว จ.กาญจนบุรี นับได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าควรมีการจัดทำ ผังเฉพาะ ในบริเวณนี้ เพื่อการปรับปรุงสถานที่ทางกายภาพให้ดีขึ้น

- () เห็นด้วย เพราะ _____
- () ไม่เห็นด้วย เพราะ _____

สมมติว่า คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายจัดทำ ผังเฉพาะ บริเวณ สะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อม และการทำผังได้สรุปแนวทางการพัฒนาเสนอให้ประชาชนพิจารณาเพื่อฟังความคิดเห็น โดยแบ่งเป็น 3 เรื่องใหญ่ ๆ ดังนี้

1. หลักการในการพัฒนา
2. ขอบเขตของผังเฉพาะ
3. องค์ประกอบของผังเฉพาะ

และได้นำเสนอแผนที่มาให้ท่านพิจารณา 3 แผนที่ ดังนี้คือ

- แผนที่ 1. แสดงขอบเขตของผังเฉพาะ
- แผนที่ 2. แสดงผังการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ภาพจากด้านบน)
- แผนที่ 3. แสดงผังการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ภาพจากด้านข้าง)

ขอให้ท่านพิจารณาแผนที่ทั้ง 3 แผนที่

แล้วแสดงความคิดเห็น โดยขีด / ใน () ที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุด

คำถาม

1. หลักการในการพิจารณา

1.1. แก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยการรื้อถอนอาคารสิ่งก่อสร้างที่บดบังทัศนียภาพบริเวณ สะพาน

- () เห็นด้วย
- () ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนะดังต่อไปนี้.....

1.2 เสริมสร้างการให้บริการนักท่องเที่ยวโดยไม่ขัดกับสภาพแวดล้อม ดังนี้

- เสริมสร้างด้านความรู้ โดยการสร้างพิพิธภัณฑ์
 - () เห็นด้วย
 - () ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนะดังต่อไปนี้.....
- เสริมสร้างด้านการบริการโดยการสร้างหรือปรับปรุง เช่น ชานชาลาจอดรถ ลานชมทัศนียภาพของสะพานข้ามแม่น้ำแคว ที่จอดรถ ชุมประชาสัมพันธ์ ห้องน้ำ
 - () เห็นด้วย
 - () ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนะดังต่อไปนี้.....

2. ขอบเขตของผังเฉพาะ ที่ได้เสนอมายังคณะ ท่านเห็นด้วยหรือไม่

ดูแผนที่ 1 (เลือกตอบ 1 ข้อ)

- () เห็นด้วย
- () ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนะดังต่อไปนี้.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่(สงวน)ไว้ แผนผังยังไม่ชัดเจนควรมีการนำเสนอตั้งนี้ภายใต้ให้วางใจซึ่งประโยชน์อันการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. องค์ประกอบของหิ้งเฉพาะ (คูแผนที่ 2 และแผนที่ 3)

ได้แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้คือ

1. ชานชลา (รวมถึงพื้นที่ข้างเคียง) และลานชมทัศนียภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว
2. ส่วนอนุสรณ์สถาน
3. ลานจอดรถ

คำถาม

1. ชานชลา (รวมถึงพื้นที่ข้างเคียง) และลานชมทัศนียภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว (คูแผนที่ 2, 3.)

1.1. เพิ่มความยาวชานชลาเป็น 150 เมตร และทำพื้นที่ชานชลาเป็นคอนกรีตยกพื้นสูงได้ระดับเดียวกับบันไดรถไฟชั้นล่างสุด เพื่อความปลอดภัย และสะดวกในการขึ้นลงรถไฟ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

1.2. ปิดถนนด้านหน้าสะพานข้ามแม่น้ำแควความยาว 60 เมตรปรับพื้นผิวโดยใช้วัสดุประเภทเดียวกับพื้นที่ชานชลา สร้างทางเดินลอดใต้ทางรถไฟ เพื่อให้รถท่องเที่ยวเดินลอดระหว่าง 2 ฟากชานชลา ได้อย่างปลอดภัย โดยให้รถที่แล่นผ่านบริเวณนี้ อ้อมไปข้ามทางรถไฟที่ด้านตะวันออกของลานจอดรถ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

1.3. ระหว่างสะพาน กับลานชมทัศนียภาพ ให้เว้นระยะ 10 เมตรเพื่อส่งเสริมทัศนียภาพ และให้เห็นโครงสร้างของสะพานได้ชัดเจน

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

1.4. จัดซุ้มชายตัว ซุ้มเครื่องดื่ม ซุ้มประชาสัมพันธ์ และห้องน้ำ ในบริเวณต่างๆ (แผนที่) เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้..... ขอให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยเอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 สร้างลานจอดรถ ที่ 2,3 (ดูแผนที่ 2,3) ไว้รองรับนักท่องเที่ยวในช่วงที่มีปริมาณนักท่องเที่ยวสูงกว่าปกติ เช่น ช่วงเทศกาลสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้.....

2. ส่วนอนุรักษ์สถานที่

2.1 ส่งเสริมอนุสาวรีย์ทหารนิรนามให้เด่นชัดขึ้นโดยการเปลี่ยนริ้วสูงเป็นริ้วต้นไม้เขียว ๆ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้.....

2.2 สร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และเป็นที่เก็บรวบรวม จัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้ที่หลงเหลือจากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีการจัดแสดงตามหัวข้อต่อไปนี้

- การเริ่มต้นแห่งสงครามโลกครั้งที่ 2

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้.....

- ประวัติศาสตร์สะพานข้ามแม่น้ำแควและทางรถไฟสายมรณะ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้.....

- สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ของเชลยศึก กรรมกร และทหารญี่ปุ่น

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้.....

- ความสัมพันธ์ระหว่างทหารญี่ปุ่น เชลยศึก กรรมกร และชาวเมืองกาญจนบุรี

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้.....

- ผลร้าย เคารวะกรรม และความสูญเสียอันเนื่องมาจากสงครามโลกครั้งที่ 2

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

- บุคคลสำคัญในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

- อนุสรณ์สงครามในจังหวัดกาญจนบุรี

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

- สภาพปัจจุบันของสะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านสภาพเส้นทาง และการใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

- นอกเหนือจากหัวข้อจัดแสดงเหล่านี้แล้วท่านคิดว่าควรมีการจัดแสดงในเรื่องใดอีกบ้าง

.....
.....
.....

2.3 สร้างพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารเตี้ยออกแบบให้กลมกลืนกับธรรมชาติล้อมรอบไปด้วยต้นไม้

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

2.4 สร้างทางเดินริมน้ำ เริ่มตั้งแต่บริเวณพิพิธภัณฑ์ไปสิ้นสุดที่อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม เพื่อชมทัศนียภาพสะพานข้ามแม่น้ำแควในระยะต่าง ๆ กัน และใช้เป็นที่พักม แสง-เสียง งานศิลปะที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว

() เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสาร (สงวน) ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ประดับต่างๆ ในบริเวณชานชลา ลานชมทัศนียภาพ และสวนอนุสรณ์สถาน เพื่อให้เป็นส่วนสาธารณะในบรรยากาศที่ร่มรื่น

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

3. ปรับปรุงลานจอดรถ ที่ 1. ที่มีอยู่เดิมเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย โดยมีข้อเสนอนี้ดังต่อไปนี้.....

4. นอกเหนือจากองค์ประกอบของผังเฉพาะทั้งหมดที่กล่าวไปข้างต้นนั้นแล้วนั้นท่านมีข้อเสนอนี้เพิ่มเติม ดังนี้.....

5. วิธีการนำเสนอในรูปแบบสอบถาม (เพื่อนำไปทำผังเฉพาะ) ที่ท่านได้รับอยู่นั้นท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่

() เหมาะสม เพราะ.....

() ไม่เหมาะสม ควรแก้ไขดังนี้.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ตอบแบบสอบถาม เพื่อการศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ถนนสวนแค (เดิม)

ถนนสวนแค (ใหม่)

อาคารพาณิชย์ 10 ชั้นสภาพเดิม

สถานอรรถ (มัยยูเต็ม)

สัญลักษณ์

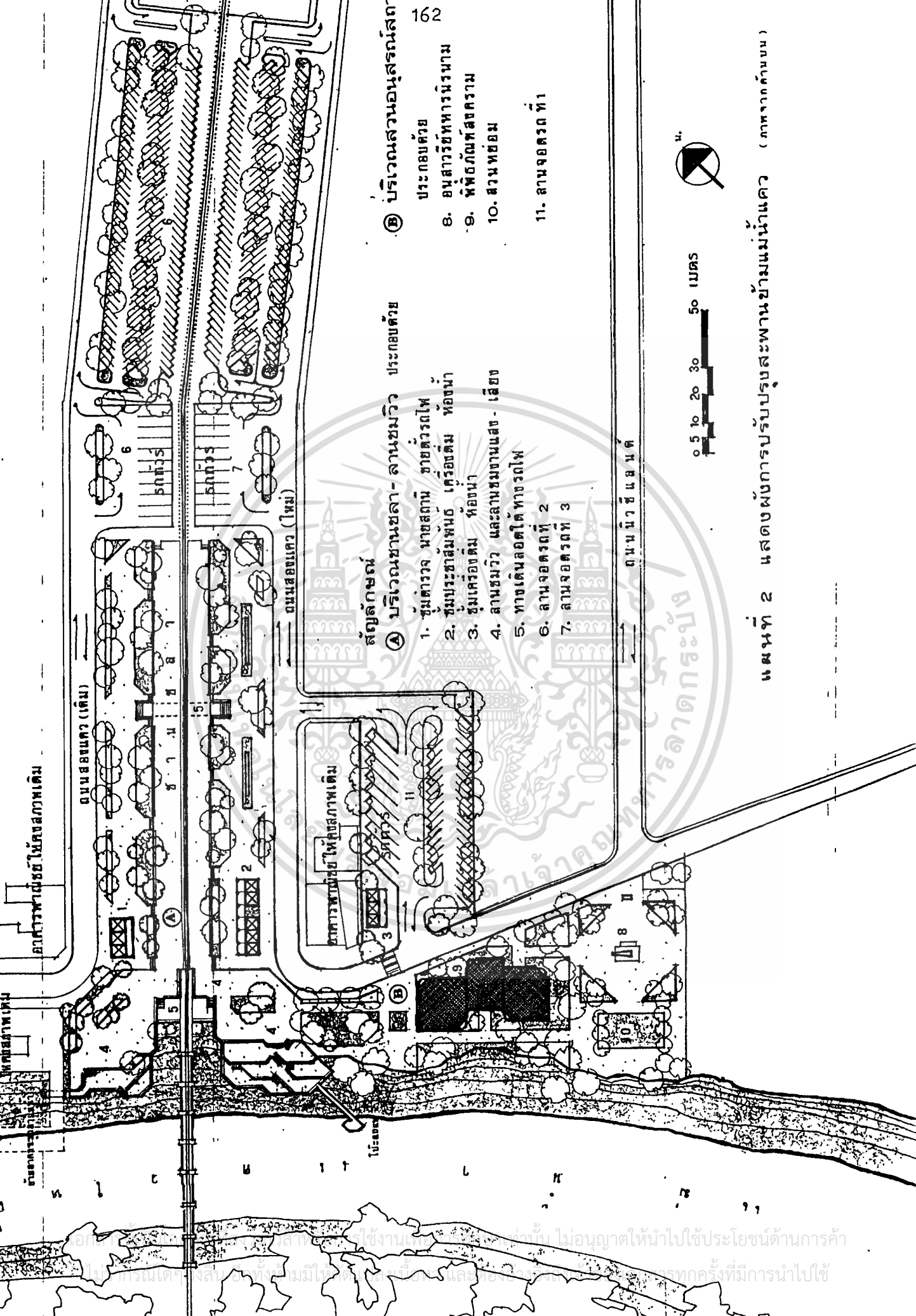
ที่ดินของกรมรถไฟ และเทศบาล 11.25 ไร่
ที่ดินเอกชนที่ทางการ จะเวนคืน เพื่อทำการพัฒนา 3 ไร่

ถนนวิริยาลัย

0 5 10 20 30 50 เมตร

แผนท 1. แสดงขอบเขตของ ฟังเฉพา

อาคารพาณิชย์ใหม่สภาพเดิม

ถนนซอยแคว (เดิม)

ถนนซอยแคว (ใหม่)

สัญลักษณ์

๑ บริเวณชานชลา - ลานชมวิว ประกอบด้วย

1. ชุมดาวจ นาสถาณี ชายต้วรถไฟ
2. ชุมประชาสามพันห้า เศรษฐิม หองนา
3. ชุมเศรียงติม หองนา
4. ลานชมวิว และลานชมทานแสง - เสียง
5. ทางเดินลอดใต้ทางรถไฟ
6. ลานจอดรถที่ 2
7. ลานจอดรถที่ 3

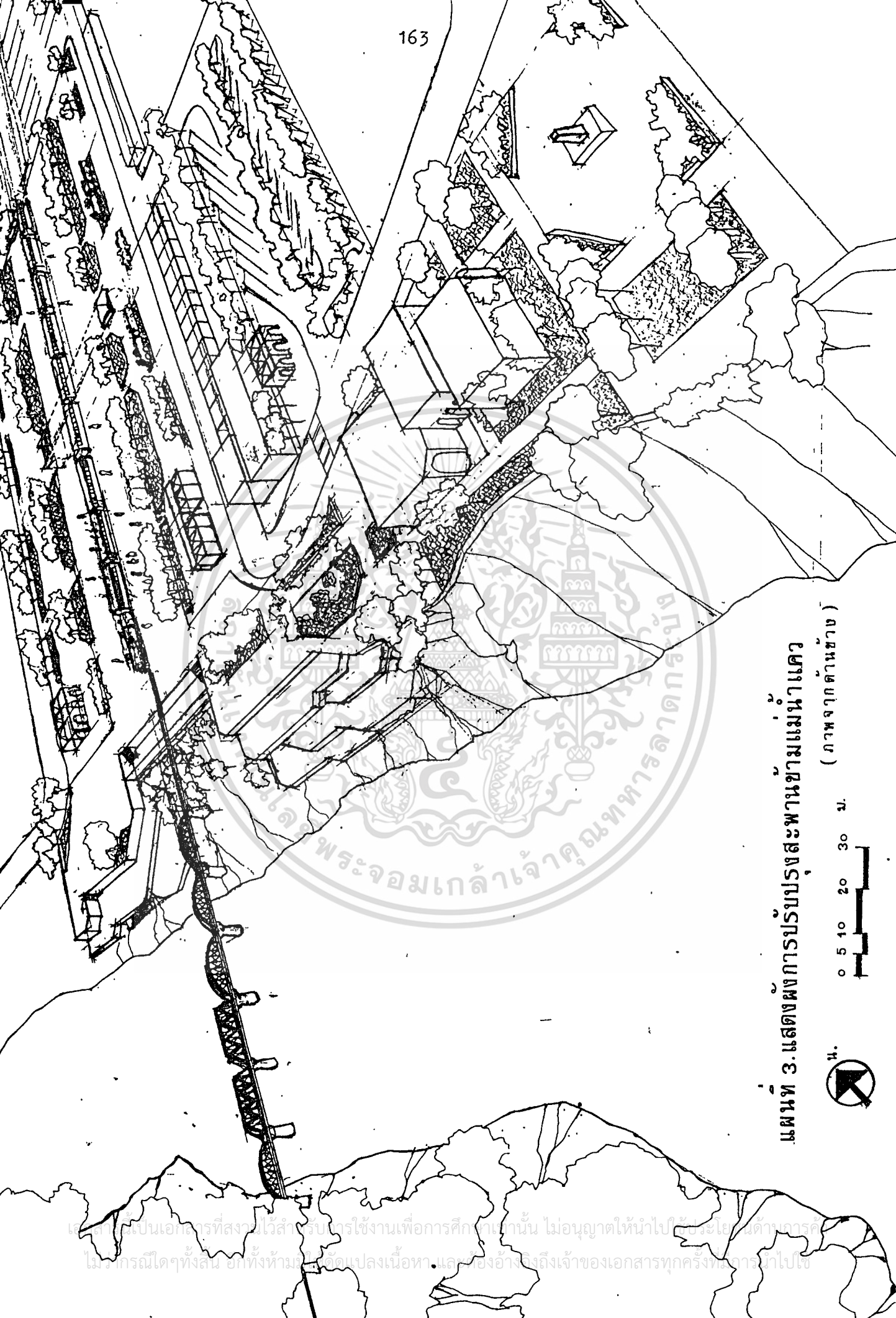
๒ บริเวณสวนอนุสรณ์สถ

- ประกอบด้วย
8. อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม
 9. พิพิธภัณฑ์สงคราม
 10. สวนพยอม
 11. ลานจอดรถที่ 1

ถนนวิชัยเขมต

แผนที่ 2 แสดงผังการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแคว (ภาพจากซ้ายบน)

แผนที่ 3-แสดงผังการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำแคว
(ภาพจากด้านซ้าย)

ภาคผนวก ข
การคำนวณพื้นที่ชานชลา

ชานชลา การคำนวณหาความกว้าง-ยาว ของชานชลา

- ตู้รถไฟมีความยาวประมาณตู้ละ 15 เมตร
- ปริมาณตู้รถไฟในแต่ละวัน คือ

จันทร์ - ศุกร์ = 4 ตู้

เสาร์ - อาทิตย์ (เช้า) = 6 ตู้

เสาร์ - อาทิตย์ (บ่าย) = 4 ตู้

ชบวนพิเศษ = 8 ตู้

- ปริมาณผู้โดยสาร

นั่ง = 72 คน/ตู้

ยืน = 15 คน/ตู้

รวม = 91 คน/ตู้

สรุป ความยาวของรถไฟ (รวมหัวรถจักร) = 135 เมตร

ปริมาณผู้โดยสาร (ชบวนพิเศษ) = 728 คน/เที่ยว

ผู้โดยสาร 728 คน ให้ลงรถไฟที่ชานชลาทั้ง 2 ด้าน = 364 คน/ด้าน

ให้ใช้เวลาในการเดินออกจากชานชลา (Time) = 5 นาที

Person per foot width per minute (PFM) = 7 คน/ฟุต/นาที

สูตร หาความกว้างของชานชลา = นักท่องเที่ยวนั่ง

Time x PFM

แทนค่า = $\frac{364}{5 \times 7} = 10.4$ เมตร

มีความยาว 135 เมตร (สำรอง 1 ตู้ = 155 เมตร

และเว้นระยะกิจกรรม 5 เมตร)

เพราะฉะนั้น พื้นที่ชานชลา 1 ด้าน = 1,612 เมตร

เพราะฉะนั้น พื้นที่ชานชลา 2 ด้าน = 3,224 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สมมุติขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

การคำนวณพื้นที่ลานจอดรถ

ประมาณระยะเวลาที่ใช้ในการชมนิทรรศน์ = 1.30 ชม.

ประมาณระยะเวลาที่ใช้ในการชมกิจกรรมต่าง ๆ = 1.30 ชม.

รวม = 3.00 ชม.

ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว (สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2529).

รถทัวร์/รถจ้างเหมา 39 % จำนวนคนคันละ 75 คน เป็นอย่างมาก

รถส่วนตัว 8 % จำนวนคนคันละ 5 คน เป็นอย่างมาก

จักรยาน/มอเตอร์ไซด์ 3 % จำนวนคนคันละ 2 คน เป็นอย่างมาก

จำนวนนักท่องเที่ยวจากการคาดการณ์ในอนาคตปี 2539 จากสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าเฉลี่ยวันละ 6,725 คน โดยเพิ่มจากปี 2530 ร้อยละ 6.0 และเฉลี่ยสูงสุดช่วงวันพิเศษ ประมาณ 15,800 คน

จากการศึกษาบริเวณสะพาน เริ่มมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาถึงเวลาประมาณ 8:00 น. และเริ่มเดินทางออกจากบริเวณสะพานเวลา ประมาณ 16:00 น. จึงคาดได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยว เข้า-ออก ลานจอดรถสลับกัน 7 ช่วง ใน 1 วัน ช่วงวันพิเศษ งาน Light and Sound Show มีการจัดงาน 2 รอบใน 1 คืน โดยมีการคำนวณได้ดังนี้

ประเภทรถ	วันปกติ	วันพิเศษ
- รถทัวร์	= $\frac{0.39 \times 6,725}{75 \times 7}$ = 5 คัน	= $\frac{0.39 \times 15,800}{75 \times 2}$ = 42 คัน
- รถส่วนตัว	= $\frac{0.08 \times 6,725}{5 \times 7}$ = 16 คัน	= $\frac{0.08 \times 15,800}{5 \times 2}$ = 127 คัน
- จักรยาน / มอเตอร์ไซด์	= $\frac{0.03 \times 6,725}{2 \times 7}$ = 15 คัน	= $\frac{0.03 \times 15,800}{2 \times 2}$ = 119 คัน

ภาคผนวก ง

องค์ประกอบภายในอาคารพิพิธภัณฑ์

พื้นที่ส่วนบริการ

องค์ประกอบ	จำนวนผู้ใช้		Unit	Area/คน (ม ^๒)	Total area (ม ^๒)
	เจ้าหน้าที่	นักท่องเที่ยว			
1. โถงทางเข้า					
1.1 โถงพัก circulation 30% รวม	6	300	1	.66	198.00 59.4 257.4
2. ส่วนบริการ					
2.1 ติดต่อสอบถาม	2		1	4.00	4.00
2.2 ฝากของ	2		1	6.25	6.25
2.3 บอร์ดแนะนำ	-		2	4.50	9.00
2.4 ร้านขายของที่ ระลึก	-		4	32.00	128.00
2.5 โทรศัพทสาธารณะ	-		3	0.64	1.92
2.6 รักษาความปลอดภัย	2		1	4.00	4.00
2.7 ที่ดื่ม น้ำ รวม circulation รวม	-		4	0.64	2.56 155.73 46.7191 202.4491

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ห้ามเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวนผู้ใช้		Unit	Area/unit (ม ^๒)	Total area (ม ^๒)
	เจ้าหน้าที่	นักท่องเที่ยว			
3. ส่วนห้องน้ำ					
3.1 อ่างล้างหน้า	-		7	0.80	5.6
3.2 ห้องน้ำชาย	-		3	0.56	1.68
3.3 ห้องน้ำหญิง	-		4	1.50	6.0
รวม					13.28
circulation					3.984
รวม					17.264

ส่วนแสดงงาน

จากเรื่องการออกแบบพิพิธภัณฑ์ของ วีรวุฒิ โอตระกูล สถาปนิกกรมศิลปากร ได้กล่าววาระระยะเวลาที่ผู้ชมคนหนึ่งจะมีต่อการใช้บริการพิพิธภัณฑ์ โดยไม่หยุดเลขคือ 1 ชม. และผลเฉลี่ยต่ำสุดและสูงสุดเป็น 30 นาที และ 3 ชม. ตามลำดับจากอนุสรณ์ เป็ชชื่อ (พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์สะพานข้ามแม่น้ำแคว, 2533-2534) ได้กำหนดระยะเวลาเฉลี่ยในการชมพิพิธภัณฑ์ไว้ดังนี้

เวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการชมรูปภาพ คำบรรยาย วัตถุ ใช้เวลาประมาณ 30 วินาที/ชิ้น

ห้องที่ 1 เรื่องการเริ่มต้นของสงครามโลกครั้งที่ 2

จัดแสดง

1. วัดกษณขนาด 1.60 x 2.20 = 3.52 ตรม. ใช้ในการแสดง 15 ชิ้น

ได้แก่ ภาพ และข้อความบรรยาย

2. วัดกษณขนาด 2.5 x 3.5 = 8.75 ม² ใช้ในการแสดง .1 ชิ้น

ได้แก่ แผนที่จุดที่เกิดสงคราม และเส้นทางเดินทัพของญี่ปุ่น

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชั้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
1. ชนวนของสงคราม II				
1.1 ภาพการก่อตัวของสงคราม II	4	2:00	3.52	14.08
1.2 แผนที่จุดที่เกิดสงครามและเส้นทางเดินทัพของญี่ปุ่น	1	0:30	8.75	8.75
2. การยกพลขึ้นบกของญี่ปุ่น ที่ซุมพร				
2.1 ภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	2	2:00	3.52	7.04
2.2 สำเนาใบปลิวโฆษณาของญี่ปุ่น	1	0:30	3.52	3.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชั้น	พื้นที่รวม (ตรม.)
3. การทำสนธิสัญญาร่วม (ไทย-ญี่ปุ่น)				
3.1 (สำเนา) สนธิสัญญา	1	0:30	3.52	3.52
3.2 ภาพ	2	2:00	3.52	7.04
3.3 ข้อความบรรยาย	1	0:30	3.52	3.52
4. การแถลงการของจอมพล ป. พิบูลสงคราม				
4.1 สำเนาเอกสารแถลงการ	1	0:30	3.52	3.52
4.2 ภาพถ่าย	2	1:00	3.52	7.04
4.3 ข้อความบรรยาย	1	0:30	3.52	3.52
รวม	16	8:30		61.55
circulation 30 %				18.465
รวม				80.015

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องที่ 2 ประวัติศาสตร์สะพานข้ามแม่น้ำแคว และทางรถไฟสายมรณะ

จัดแสดง

1. วัตถุขนาด 1.60 x 2.20 = 3.52 ตรม. ใช้ในการแสดง 25 ชิ้น

ได้แก่ แผนที่ แผนที่ ภาพ ข้อความบรรยาย Chart

2. วัตถุขนาด 1.60 x 3.40 = 5.44 ใช้ในการแสดง 1 ชิ้น

ได้แก่ วัตถุต้น เรื่องการเดินทางโดยรถไฟ

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชิ้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
1. ความเป็นมาของการ สร้างทางรถไฟสะพาน ข้ามแม่น้ำแคว เส้นทาง ก่อสร้างและความ สำคัญทางยุทธศาสตร์				
1.1 แผนที่เส้นทางและ สภาพแวดล้อม	2	1 : 00	3.52	7.04
1.2 ข้อความบรรยาย	2	1 : 00	3.52	7.04
2. นโยบายของญี่ปุ่น				
2.1 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
3. ขั้นตอนการก่อสร้าง				
3.1 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
3.2 Chart	1	0 : 30	3.52	3.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชิ้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
4. โครงสร้างและเทคโนโลยีการสร้าง				
4.1 ผังโครงสร้าง	1	0 : 30	3.52	3.52
4.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
5. เหตุการณ์การก่อสร้าง				
5.1 ภาพถ่าย/ภาพวาดเหตุการณ์	2	1 : 00	3.52	7.04
5.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
6. อุปสรรคในการก่อสร้าง				
6.1 ภาพถ่าย	2	1 : 00	3.52	7.04
6.2 ข้อความบรรยาย	2	1 : 00	3.52	7.04
7. สภาพเส้นทาง การก่อสร้าง				
7.1 ภาพเส้นทางก่อนการก่อสร้าง	2	1 : 00	3.52	7.04

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชิ้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
8. งานเสด็จสมบรม์				
8.1 ภาพสะพาน, เส้นทาง	5	2 : 30	3.52	17.6
8.2 ทัศนคติ การเดินทาง โดยรถไฟ	1	5 : 00	5.44	5.44
9. ที่มาของแรงงาน				
9.1 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
9.2 Chart บรรยายที่มา ของแรงงาน	1	0 : 30	3.52	3.52
รวม	26	17 : 30		93.44
Circulation 30%				28.032
รวมพื้นที่ห้องที่ 2 ทั้งหมด				121.472

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องที่ 3 สภานีวัต ความเป็นอยู่ของเชลยศึก กรมกร ทหารญี่ปุ่น

จัดแสดง

1. วัตถุขนาด 1.60 x 2.20 = 3.52 ตรม. ใช้ในการแสดง 25 ชิ้น

ได้แก่ ภาพข้อความบรรยาย chart

2. วัตถุขนาด 2.40 x 2.40 = 5.76 ตรม. ใช้ในการแสดง 1 ชิ้น

ได้แก่ ตู้แสดงอุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร.

3. วัตถุขนาด 3.14 x 3.14 = 9.85 ใช้ในการแสดง 1 ชิ้น

ได้แก่ ตู้แสดงเครื่องใช้ประจำวัน

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชิ้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
1. สภานีวัต ล้อม ค่าย				
1.1 ภาพ	4	2 : 00	3.52	14.08
1.2 ข้อความบรรยาย	2	1 : 00	3.52	7.04
2. อุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร				
2.1 วัตถุจริง	1 (ตู้)	1 : 30	5.76	5.76
2.2 ภาพ/บรรยายใต้ภาพ	2	1 : 00	3.52	7.04
3. ยานพาหนะที่ใช้ทำงาน				
3.1 ภาพ/บรรยายใต้ภาพ	3	1 : 30	3.52	10.56
4. เครื่องใช้ประจำวัน				
4.1 วัตถุจริง	1 (ตู้)	0 : 30	9.85	9.85
4.2 ภาพถ่าย	2	1 : 00	3.52	7.04

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชิ้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
5. ชีวิตในค่าย				
5.1 ภาพ	2	1 : 00	3.52	7.04
5.2 Chart	1	0 : 30	3.52	3.52
5.3 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
6. การทวารุทกรรม				
6.1 ภาพ	3	1 : 30	3.52	10.56
6.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
7. ความอดอยาก เชนิฏ กับโรคภัย				
7.1 ภาพ	3	1 : 30	3.52	10.56
7.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
รวม	27	14 : 30		96.57
Circulation 30 %				28.971
รวมพื้นที่ห้องที่ 3 ทั้งหมด				125.541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเชลยศึก กรรมกร ทหารญี่ปุ่น ช่าวบ้าน

จัดแสดง

วัดขนาด $1.60 \times 2.20 = 3.52 \text{ m}^2$ ใช้ในการแสดง = 9 ชั้น

ได้แก่ ภาพ ข้อความบรรยาย

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชั้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
1. การติดต่อค้าขาย ระหว่างญี่ปุ่น-ไทย				
1.1 ภาพ	2	1 : 00	3.52	7.04
1.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
2. การติดต่อค้าขาย ระหว่างญี่ปุ่น-ไทย				
2.1 ภาพ	2	1 : 00	3.52	7.04
2.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
3. การให้ความช่วยเหลือ เชลยจากชาวไทย				
3.1 ภาพ	2	1 : 00	3.52	7.04
3.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
รวม	9	4 : 30		31.68
Circulation 30 %				9.504
รวมพื้นที่ ห้อง 4				41.184

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องที่ 5 ผลร้าย เคาระหกรรม และความสูญเสียเนื่องจากสงคราม

จัดแสดง

วัตถุขนาด 1.60 x 2.20 = 3.52 ม² ใช้ในการแสดง = 18 ชิ้น

ได้แก่ ภาพ ข้อความบรรยาย

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชิ้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
1. ความเสียหายที่เกิดขึ้น กับชีวิตและทรัพย์สิน ของชาวกาญจนบุรีและ ชาวไทย				
1.1 ภาพ	5	2 : 30	3.52	17.6
1.2 ข้อความบรรยาย	2	1 : 00	3.52	7.04
2. ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงคราม				
2.1 ภาพ	5	2 : 30	3.52	17.6
2.2 ข้อความบรรยาย	2	1 : 00	3.52	7.04
3. การยุติสงคราม				
3.1 ภาพ	3	1 : 30	3.52	10.56
3.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
รวม	18	9 : 00		63.36
Circulation 30%				19.008
รวมพื้นที่ ห้อง 5				82.368

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องที่ 6 บุคคลสำคัญในระหว่างสงคราม

จัดแสดง

วัตถุขนาด $1.60 \times 2.20 = 3.52 \text{ m}^2$ ใช้ในการแสดง = 16. ชั้น

ได้แก่ ภาพ ข้อความบรรยาย

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชั้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
1. ฝาไทย				
1.1 ภาพ	5	2 : 30	3.52	17.6
1.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
2. ฝาเซลย				
2.1 ภาพ	5	2 : 30	3.52	17.6
2.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
3. ฝาญี่ปุ่น				
3.1 ภาพ	3	1 : 30	3.52	10.56
3.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
รวม	16	8 : 00		56.32
Circulation 50%				16.896
รวมพื้นที่ ห้อง 6				73.216

ห้องที่ 7 อนุรักษ์สงครามใน จังหวัดกาญจนบุรี

จัดแสดง

วัตถุขนาด $1.60 \times 2.20 = 3.52 \text{ m}^2$ ใช้ในการแสดง = 14 ชั้น

ได้แก่ ภาพ ข้อความบรรยาย

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชั้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
1. สะพานข้ามแม่น้ำแคว และทางรถไฟสาย มรณะ				
1.1 ภาพ	4	2 : 00	3.52	14.08
1.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
2. สุสานพันมิตร ดอนรัก				
2.1 ภาพ	2	1 : 00	3.52	7.04
2.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
3. สุสานช่องไก่				
3.1 ภาพ	2	1 : 00	3.52	7.04
3.2 ข้อความสงคราม	1	0 : 30	3.52	3.52
4. อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม				
4.1 ภาพ	1	0 : 30	3.52	3.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชั้น	พื้นที่รวม (ตรม.)
5. อนุสาวรีย์ทหารนิรนาม กรรมกร ของวัดถาวร วราราม (วัดญวน ปัจจุบันคือวัดจีน)				
5.1 ภาพ/บรรยายใต้ภาพ	1	0:30	3.52	3.52
6. พิพิธภัณฑ์สงครามวัดใต้ (JEATH)				
6.1 ภาพ/บรรยายใต้ภาพ	1	0:30	3.52	3.52
รวม	14	7:00		49.28
Circulation 30%				14.784
รวมพื้นที่ ห้อง 7				64.064

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องที่ 8 สภาพปัจจุบันของสะพาน และทางรถไฟ

จัดแสดง

1. วัตถุประสงค์ 1.60 x 2.20 = 3.52 ม² ใช้ในการแสดง = 12 ชิ้น

ได้แก่ ภาพ ข้อความบรรยาย แผนที่เส้นทาง

2. วัตถุประสงค์ 1.60 x 3.40 = 5.44 ม² ใช้ในการแสดง = 1 ชิ้น

ได้แก่ วัสดุทัศนียภาพแสดง สภาพเส้นทางและการใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชิ้นงาน	พื้นที่รวม (ตรม.)
1. สภาพเส้นทางในปัจจุบัน				
1.1 ภาพ	5	2 : 30	3.52	17.6
1.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
1.3 แผนที่เส้นทาง	1	0 : 30	3.52	3.52
1.4 วัสดุทัศนียภาพ	1	5 : 00	5.44	5.44
2. ความสำคัญและการใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน				
2.1 ภาพ	3	1 : 30	3.52	10.56
2.2 ข้อความบรรยาย	1	0 : 30	3.52	3.52
2.3 วัสดุทัศนียภาพ (ต่อเนื่องจาก 1.4)	-	-	-	-

วิธีจัดแสดง	Unit	เวลา (นาที)	พื้นที่/ชั้น	พื้นที่รวม (ตรม.)
รวม	12	10 : 30		44.16
Circulation 30 %				13.548
รวมพื้นที่ ห้อง 8.				57.408

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาวปวิณี เหลืองประเสริฐ เกิดเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2511 ที่ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จากวิทยาลัยครูพระนคร (ปัจจุบันเป็นสถาบันราชภัฏพระนคร) เมื่อพ.ศ.2534 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมือง และสภาพแวดล้อม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้